

НИЙЛ ГЕЙМЪН КНИГА ЗА ГРОБИЩЕТО

Превод от английски: Гергана Стойчева, 2011

chitanka.info

БЛАГОДАРНОСТИ

Първо, най-важно и завинаги: имам огромен съзнателен, а несъмнено и несъзнателен, дълг към Ръдиард Киплинг и двата тома на забележителната му творба „Книга за джунглата“. Прочетох ги като дете, бях развълнуван и впечатлен и оттогава съм ги препрочитал много пъти. Ако сте гледали само анимационния филм на „Дисни“, непременно прочетете и книгата.

Този роман е вдъхновен от сина ми Майкъл. Той беше само на две години, когато през лятото караше колелото си с три колела из гробището и тогава книгата се появи в главата ми. После ми трябваша над двайсет години, за да я напиша.

Когато започнах да я пиша (започнах с четвърта глава), единствено молбите на дъщеря ми Мади да разбере какво става по-нататък, ме накараха да продължа след първите няколко страници.

Гарднър Дозоа и Джек Дан първи публикуваха „Надгробния камък на вещицата“. Професор Джорджия Грили говори за книгата без да я е чела и като я слушах, успях да избистря идеите си.

Кендра Стаут бе с мен, когато видях първата Таласъмска порта и бе така добра да преброди няколко гробища с мен. Тя бе първата слушателка на първите глави и страшно много хареса Сайлъс.

Художничката и писателка Одри Нифенегър е и гид из гробища. Тя ме разведе из западното гробище Хайгейт — истинско чудо, потънало в бръшлян. Много от това, което тя ми разказа, се промъкна в глави шеста и седма.

Много приятели четеха книгата, докато я пишех, и всички даваха мъдри съвети — Дан Джонсън, Гари Улф, Джон Кроули, Моби, Фара Мендълсън и Джо Сандърс, както и много други. Те забелязваха места, които трябваше да оправя. Но все пак ми липсваше Джон М. Форд (1957–2006), който беше моят най-добър критик.

Изабел Форд, Елиз Хауърд, Сара Одедина и Клариса Хътън бяха редактори на книгата от двете страни на Атлантика. Благодарение на тях книгата изглежда добре. Майкъл Конрой режисира аудио книгата с

истински размах. Господин Маккийн и господин Ридъл направиха чудесни и много различни илюстрации. Мерили Хайфец е най-добрия агент в света, а благодарение на Дори Симондс във Великобритания всичко вървеше отлично.

Писах тази книга на много места, сред които къщата на Джонатан и Джейн във Флорида, една вила в Корнуол, хотелска стая в Ню Орлийнс. Не успях да пиша в къщата на Тори в Ирландия, защото там ме повали грип. Но въпреки това тя ми помагаше и ме вдъхновяваше.

И като завършвам тези благодарности, съм абсолютно уверен в това, че забравям не само един, а десетки важни хора. Извинете ме! Благодаря на всички ви!

Нийл Геймън

*Костите тракат над камъка в мрака.
Това е беднякът, когото никой не чака.*

Популярна детска
песничка

ПЪРВА ГЛАВА

КАК НИКОЙ ОТИДЕ НА ГРОБИЩЕТО

От мрака изплува ръка с нож. Дръжката му бе от полирана черна кост, а острието — по-фино и остро от бръснач, толкова тънко, че ако ви среже, може и да не разберете — е, поне не веднага.

Ножът вече бе свършил работата си в тази къща и по острието и дръжката се сцеждаха капчици влага.

Входната врата все още бе леко отворена. През процепа, откъдето се бяха плъзнали ножът и мъжът, сега се процеждаха струйки нощна мъгла и се виеха из къщата.

Някойси Джак спря пред стълбите, които водеха към горния етаж. С лявата ръка измъкна от джоба на черното си палто голяма бяла носна кърпа, избърса ножа и ръкавицата на дясната ръка, а после върна кърпата на мястото ѝ.

Ловът бе почти свършил. Жената остана да лежи в леглото си, мъжът — на пода в спалнята, а по-голямото дете — в ярко боядисаната си стая, заобиколено от играчки и недовършени строежи с конструктори. Сега оставаше да се погрижи само за едва проходилото бебе. Тогава задачата щеше да е изпълнена.

Някойси Джак изпъна пръсти. Той бе професионалист и професионализмът не му позволяваше да се усмихне, преди да свърши работата докрай.

Косата и очите му бяха тъмни, а ръцете му бяха скрити в черни ръкавици от най-фина агнешка кожа.

Стаята на бебето бе на най-горния етаж. Някойси Джак заизкачва стъпалата, килимът поглъщаше стъпките му. Бутна вратата на стаята и влезе. Обувките му от черна кожа, лъснати до блясък, приличаха на тъмни огледала, в които се отразяваше луната — мъничка и наполовина пълна.

Истинската луна надничаше през прозореца. Мъглата размиваше светлината ѝ, но Някойси Джак нямаше нужда от много светлина.

Различни силуета на детето в креватчето — главата, ръцете, краката, тялото.

Креватчето имаше висока дървена решетка, за да не излиза детето. Джак се надвеси над него, вдигна ръката с ножа, прицели се в гърдите и... Отпусна ръка.

В креватчето лежеше плюшено мече.

Детето го нямаше.

Очите на Някойси Джак бяха привикнали към мъждивата лунна светлина, затова не запали лампата. Всъщност светлината нямаше значение. Той притежаваше други умения.

Някойси Джак подуши въздуха. Не обърна внимание на миризмите, които нахлуха в стаята със самия него, отся уханията на къщата и се съсредоточи върху миризмата на това, което търсеше. Помирисваше дете — мирис на мляко, на бисквитки с шоколадови парченца и киселата нотка на влажна нощна пелена за еднократна употреба. Помирисваше бебешки шампоан и нещо малко и гумено — играчка, помисли, не, по-скоро нещо за смучене.

Доскоро детето е било в стаята. Воден от обонянието си, Някойси Джак слезе по стълбите наскоро високата, тясна къща. Провери банята, кухнята, сушилнята и дори надникна под стълбите, където откри семейните велосипеди, купчина празни пазарски торби, една мръсна пелена и стопяващите се тънки езици мъгла, които се бяха промъкнали през отворената входна врата.

Някойси Джак изсумтя — кратък звук, в който се долавяше едновременно раздражение и задоволство. Плъзна ножа в калъфа във вътрешния джоб на дългото палто и излезе на улицата.

Навън луната и уличните лампи светеха, но мъглата задушаваше всичко — убиваше светлината и заглушаваше звуците. Нощта беше сенчеста и опасна. Джак погледна надолу по улицата към светлините от затворените магазини, после обърна поглед нагоре, където последните високи къщи се редяха по хълма на път към тъмното старо гробище.

Някойси Джак подуши въздуха. После, без да бърза, се заизкачва по хълма.

Откакто проходи, детето се превърна в радост и грижа за своите родители. Без всякакъв страх то се навираше навсякъде, катереше се, мушкаше се и се промъкваше къде ли не. Тази вечер то се събуди от звука на нещо, което падна и се разби. Скоро му доскуча и затърси начин да излезе от леглото.

Леглото бе с високи дървени решетки, същите като на кошарката на долния етаж, но детето бе сигурно, че може да се измъкне. Само трябваше да стъпи някъде...

Примъкна в ъгъла голямото плюшено мече, после се хвана за решетката, стъпи с единия крак върху корема на мечето, с другия — върху главата му и се изправи. С малко усилия успя да се претъркули от другата страна на решетката.

С глухо тупване детето се приземи върху купчина плюшени играчки — някои му бяха подарени за първия рожден ден преди шест месеца, а други наследи от по-голямата си сестра. Ударът в пода го изненада, но не се заплака. Знаеше, че ако се заплаче, някой ще дойде и ще го върне обратно в леглото.

После изпълзя от стаята.

Катеренето нагоре по стълбите е сложна работа и още не го бе овладял напълно. Обаче знаеше, че спускането надолу е много по-лесно. Спусна се по стъпалата, друсайки се върху пухкавото си дупе.

Засмука биберона, гуменият миротворец, за който майка му постоянно повтаряше, че вече е твърде голям.

От спускането по стълбите пелената му се разхлаби и когато преодоля последното стъпало и се изправи, тя падна. Детето я прекрачи, без да ѝ обръща внимание и продължи само по нощница. Стълбите, които водеха към стаята му и семейството му, бяха стръмни, но вратата към улицата бе отворена и сякаш го канеше да мине през нея...

Детето пристъпи леко колебливо през прага. Мъглата го прегърна като отдавна изгубен приятел. В началото малко несигурно, а после с нарастваща увереност и скорост, момчето се заклатушка нагоре по хълма.

Към върха на хълма мъглата изтъняваше. Луната бе наполовина и светеше мъждиво, но лъчите ѝ разпръскваха мрака достатъчно, за да се

види гробището.

Огледайте се!

Ако го направите, бихте видели изоставения параклис, ръждясалите катинари на железните му врати, бръшляна, плъзнал по заострената куличка, и малкото уродливо дърво, израсло от улука на покрива.

Бихте видели и покрити с мъх надгробни камъни, гробове, гробници и паметни плочи, сред които понякога притичва заек, стрелва се мишка или се промъква невестулка, внезапно изникнала сякаш изпод земята.

Ако можехте да сте там онази вечер, бихте видели всичко това под светлината на мъждукащата избеляла луна.

Но никога не бихте видели бледата, пълничка жена, която вървеше по пътеката край входа на гробището. Дори за миг да я бяхте зърнали и да се бяхте взрели в нея с невярващи очи, щяхте да откриете само лунна светлина, мъгла и сенки.

Но пълничката, бледа жена наистина беше там. Тя вървеше по пътеката, която се виеше покрай няколко полусрутени надгробни камъка и водеше към портата на гробището.

Портата беше заключена. През зимата винаги я заключваха в четири следобед, а през лятото — в осем вечерта. Част от гробището имаше ограда с остри шипове, която плавно се преливаше в здрава тухлена стена. Решетките на металната порта бяха нагъсто — възрастен мъж не би могъл да се промъкне, дори десетгодишно дете би се затруднило.

— Оуенс! — извика бледата жена с глас, който напомняше шумолене на вятър във висока трева. — Оуенс! Ела и виж!

Жената се наведе и се взря в земята. От сенките в лунната светлина изплува мъж с прошарена коса, попрехвърлил четирийсетте. Той погледна жената, после насочи очите си към мястото, в което се беше взряла тя и се почеса по главата.

— Госпожо Оуенс — проговори мъжът с церемониалността, характерна за неговата епоха, — дали това е онова, за което си мисля?

В този момент нещото, което двамата разглеждаха, явно забеляза госпожа Оуенс, отвори уста, биберонът му се търкулна на земята, а то протегна пухкаво юмруче, сякаш се опитваше с всички сили да се вкопчи в бледия пръст на госпожа Оуенс.

— Гръм да ме удари, ако това не е бебе! — промърмори слисано господин Оуенс.

— Разбира се, че е бебе! — отвърна жена му. — Въпросът е какво ще правим с него?

— Смея да твърдя, че това е добър въпрос, госпожо Оуенс — отбеляза съпругът ѝ, — но не ни засяга. Това бебе безспорно е живо, а щом е такава, няма нищо общо с нас и не е част от нашия свят.

— Вижте го само как се усмихва! — продължи разнежено госпожа Оуенс. — Това е най-сладката усмивка, която съм виждала.

Тя протегна безплатна ръка и погали детето по рядката руса косица. Момченцето се разсмя от удоволствие и радостно забърбори нещо.

През гробището премина хладен полъх и разкъса мъглата в пониската му част. Гробището заемаше горната част на хълма, пътеките му се виеха и пресичаха нагоре-надолу в безредна мрежа.

Чу се дрънчене. Някой дърпаше и разтърсваше портата, а тя му отвърщаше с метално дрънчене на ръждясали решетки, тежки катинари и вериги.

— Ето! — каза господин Оуенс. — Семейството на бебето е дошло да го прибере в любящото си лоно. Оставете малчугана най-сетне! — добави той, защото госпожа Оуенс прегръщаше бебето с безплатните си ръце, като не преставаше да го гали и милва.

— Не ми прилича на ничие семейство — отвърна госпожа Оуенс, като се взря към входа на гробището.

Мъжът с тъмното палто се беше отказал да разтърсва заключената порта и сега съсредоточено разглеждаше една малка странична врата. Тя също бе здраво заключена. Преди време вандали бяха вилнели из гробището и градският съвет беше предприел мерки.

— Хайде, госпожо Оуенс, оставете детето. Точно така, скъпа... — започна господин Оуенс и замръзна по средата на изречението. Долната му челюст увисна безпомощно при вида на един призрак.

Може да си помислите — и с пълно право — че господин Оуенс не би трябвало да се стъписва от призраци, при положение, че самият той, както и госпожа Оуенс, бяха мъртви, и то от няколкостотин години и при положение, че целият им социален живот — или почти целият — минаваше сред мъртвци. Но имаше голяма разлика между обитателите на гробището и този призрак. Той бе някаква сурова,

мъждукаща, тревожна форма, блещукаща като екран на повреден телевизор. От фигурата се излъчваше паника — остра и оголена емоция, която заля Оуенсови сякаш бе тяхна собствена. В този момент Оуенсови видяха, че фигурите бяха три. Двете бяха по-големи, а третата — по-малка, но само едната беше ясна. Именно тази фигура изхлипа:

— Бебето ми! Той иска да убие бебето ми!

Тряс! Мъжът пред портата влачеше тежка метална кофа за боклук към високата тухлена стена, която ограждаше гробището.

— Защитете сина ми! — проплака отново призракът и госпожа Оуенс реши, че това е жена. Разбира се, това е майката на бебето!

— Какво ви стори той? — попита госпожа Оуенс, но изглежда жената призрак не я чу.

Горкичката, умряла е съвсем скоро, помисли госпожа Оуенс. Много по-лесно е да умреш спокойно, да се събудиш в подходящото време там, където са те погребали, да привикнеш към смъртта и да се запознаеш с другите обитатели. Това същество бе изтъкано от тревога и страх за детето си, а паниката ѝ, която Оуенсови почувстваха като нискочестотен писък, сега привличаше вниманието и на други бледи фигури, които се стичаха от цялото гробище.

— Коя сте вие? — попита Кай Помпей. Надгробният му камък се бе превърнал в обветрен къс скала, но преди две хиляди години той бе поискал да почива на могилата до мраморната гробница, вместо тялото му да бъде върнато обратно в Рим. Като един от най-старите обитатели на гробището, той подхождаше към отговорностите си крайно сериозно.

— Тук ли сте погребана? — строго попита Кай Помпей.

— Разбира се, че не е! Веднага си личи, че е умряла наскоро — госпожа Оуенс обви ръка около формата на жената и ѝ заговори тихичко със спокоен и мил глас.

Откъм високата стена край алеята се чу ужасен трясък. Кофата за боклук беше паднала. Мъжът с мъка се катереше по стената, тъмен силует — очертан от забулените в мъгла улични лампи. Той спря за момент, после се прехвърли от другата страна, увисна, хванат за горната част на стената, с люлеещи се в празното крака, после се пусна и тупна в гробището.

— Но, скъпа — обърна се госпожа Оуенс към жената призрак, единствена останала от трите фигури, които се бяха появили в гробището, — той е жив, а ние не сме. Представяш ли си...

Детето гледаше озадачено двете жени. Първо се протегна към едната, после към другата, но докосна само въздух. Жената призрак бързо избледняваше.

— Да — отвърна госпожа Оуенс на нещо, което никой друг не чу. — Ако можем, ще го направим!

После се обърна към мъжа си:

— А ти, Оуенс? Съгласен ли си да бъдеш баща на този момък?

— Какво да бъда? — изуми се Оуенс и веждите му политнаха нагоре.

— Нямахме деца — продължи жена му, — а майка му иска ние да се погрижим за него и да го защитим. Съгласен ли си?

Мъжът в черно се препъна в плетеницата от бръшлян и полуразрушени надгробни камъни и се свлече на земята. Бързо се изправи и продължи напред, като се стараяше да стъпва по-внимателно. Над главата му една сова се подплаши и изчезна с безшумен полет. В този момент мъжът съзря бебето и очите му блеснаха триумфално.

Оуенс знаеше, че когато използва този тон, жена му говори сериозно. Ненапразно бяха женени, в живота и в смъртта, вече над двеста години.

— Сигурна ли си? — попита той. — Съвсем сигурна!?

— Като никога досега! — потвърди госпожа Оуенс.

— Добре тогава. Ако ти ще си негова майка, аз ще съм негов баща.

— Чу ли? — госпожа Оуенс се обърна към трепкащата фигура, която сега бе по-скоро очертание, далечен летен отблясък във формата на жена. Фигурата отвърна нещо, което другите не чуха, и изчезна.

— Няма да се върне вече... — промълви госпожа Оуенс. — Следващия път, когато се събуди, ще бъде в собственото си гробище или там, накъдето е тръгнала.

Госпожа Оуенс се наведе към бебето и протегна ръце.

— Ела — прошепна му нежно. — Ела при мама!

Някойси Джак вървеше през гробището към тях и вече бе приготвил ножа. В този момент му се стори, че незнайно откъде появил се облак обви детето и то изчезна. Остана само влажна мъгла, лунна светлина и полюшвана от вятъра трева.

Някойси Джак примигна и подуши въздуха. Нещо се случи, но нямаше представа какво. В гърлото му се надигна ръмжене, като на ядосан и разочарован хищник.

— Ехо? — подвикна Някойси Джак, като се чудеше дали детето не се е скрило някъде. Гласът му беше мрачен и груб. Звучеше някак странно, сякаш самият Джак беше изненадан, че го чува.

Но гробището мълчеше. Не издаде тайната си.

— Ехо? — отново подвикна Някойси Джак. Ослуша се да чуе плач, бебешко дърдорене или някакво движение.

Вместо това чу кадифен глас, който попита:

— Мога ли да ви помогна?

Някойси Джак беше висок. Мъжът с кадифения глас беше още по-висок. Дрехите на Някойси Джак бяха тъмни. Дрехите на мъжа бяха още по-тъмни. Хората, случайно спрели поглед върху Някойси Джак, когато отиваше по работа — а той гледаше да не го забелязват — се смущаваха, ставаше им неудобно или ги обземаше необясним страх. Някойси Джак погледна непознатия и този път той се смути.

— Търсех някого — промърмори, докато плъзгаше дясната си ръка в джоба, за да скрие ножа, но без да го изпуска от стиснатите си пръсти.

— В заключено гробище, посред нощ? — учуди се непознатият.

— Едно бебе — обясни Джак. — Минавах край гробището, когато чух плач, погледнах през портата и го видях. Какво друго да направя?

— Приветствам гражданското ви съзнание — отвърна непознатият. — Но след като намерите детето, как смятате да излезете оттук с него? Няма как да се катерите по стената с бебе на ръце.

— Щях да повикам някой да ми отключи — каза Джак.

Чу се тежко дрънчене на ключове.

— Е, това щях да бъда аз — обясни непознатият. — Щеше да се наложи аз да ви отключа. — Той избра един голям ключ от връзката и се обърна към Джак: — Последвайте ме!

Джак тръгна след непознатия. Извади незабелязано ножа и попита:

— Значи вие сте пазачът?

— Аз ли? Ами да, може да се каже — отвърна непознатият.

Вървяха към портата и, както бе убеден Джак, се отдалечаваха от бебето. Ключовете бяха у пазача. Нужен бе само един удар с нож в тъмнината и после можеше да търси детето цяла нощ, ако е необходимо.

Вдигна ножа.

— Ако изобщо имаше бебе — заговори непознатият без да се обръща, — нямаше да е в гробището. Сигурно сте се объркали. Не ми се вярва дете да дойде насам. По-скоро сте чул птица, видял сте котка или лисица. Обявиха това място за природен резерват преди трийсет години, когато беше последното погребение. Помислете добре и ми кажете сигурен ли сте, че видяхте дете?

Джак се замисли.

Непознатият отключи страничната врата.

— Била е лисица. Те издават необичайни шумове, понякога подобни на човешки плач. Идването ви в гробището е било напразно. Детето, което търсите, ви чака някъде, но не тук. — Пазачът остави тази мисъл да се повърти из главата на Джак и после отвори вратата със замах. — Приятно ми беше да се запознаем. Сигурен съм, че навън ще намерите всичко, което ви е необходимо.

Някойси Джак се спря пред вратата на гробището. Непознатият остана зад нея, отново я заключи и прибра ключа.

— Къде отивате? — попита Някойси Джак.

— Освен тази има и други врати — отвърна непознатият. — Колата ми е от другата страна на хълма. Не мислете за мен. Дори не е нужно да помните този разговор.

— Не — потвърди Някойси Джак, — не е нужно.

Но помнеше, че вървя по хълма, че онова, което сметна за дете, се оказа лисица, че услужлив пазач го съпроводи до улицата. Плъзна ножа в калъфа.

— Е, лека нощ — сбогува се Джак.

— Лека нощ и на вас — отвърна непознатият, когото Някойси Джак взе за пазач.

Някойси Джак се спусна по хълма, за да продължи търсенето на детето.

Скрит в сенките, непознатият гледаше след него, докато Джак се изгуби от погледа му. После се заизкачва в тъмното към равно място, току под върха на хълма, където се извисяваше величествен обелиск, а от земята се подаваше плоча в памет на Джосая Уортингтън — местен пивовар, политик и баронет. Преди почти триста години той бе купил старото гробище и земята край него и го бе дарил на града за вечни времена. Запазил си бе най-хубавото място на хълма — естествен амфитеатър с гледка към целия град и околностите — и се бе погрижил гробището да си остане такова. Обитателите му бяха благодарни за това, ала не чак толкова, колкото баронет Джосая Уортингтън смяташе, че трябва.

В гробището почиваха около десет хиляди души, но повечето спяха дълбоко или изобщо не се интересуваха от еженощните дела. Сега в амфитеатъра, под лунната светлина се бяха събрали по-малко от триста души.

Непознатият се приближи тихо също като мъглата, която ги обграждаше, спотаи се в сенките и мълчаливо загледа случващото се.

Говореше Джосая Уортингтън. Той каза:

— Скъпа госпожо, упорството ви е доста... доста... не виждате ли колко е нелепо това?

— Не — каза госпожа Оуенс. — Не виждам!

Тя седеше на земята с кръстосани крака, а живото дете спеше в скута ѝ. Главата му лежеше на бледите ѝ ръце.

— С ваше позволение, сър, госпожа Оуенс иска да каже — намеси се изправения до нея господин Оуенс, — че тя не вижда нещата по този начин. Тя смята, че изпълнява дълга си.

Господин Оуенс познаваше Джосая Уортингтън още от времето, когато и двамата бяха живи. Той бе правил някои от мебелите в имението на Уортингтън край Ингълшам и все още благоговееше пред баронета.

— Дълг!? — баронет Джосая Уортингтън тръсна глава, сякаш да отметне паднала паяжина. — Дългът ви, мадам, е към гробището, към общността на тези, които съставляват населението му от безплътни духове, привидения и прочее създания! Дългът ви е да върнете това

същество възможно най-бързо в нормалния му дом, който очевидно не е тук!

— Майката повери момчето на мен — натърти госпожа Оуенс, сякаш това слагаше край на въпроса.

— Скъпа госпожо...

— Не съм ви скъпа госпожа! — тросна се госпожа Оуенс и се изправи. — Честно казано, дори не знам защо стоя тук и говоря с вас, стари празноглави глупаци, когато това малко юначе скоро ще се събуди гладно. А къде, бих искала да знам, да му намеря храна в това гробище?

— Точно в това е въпросът — произнесе хладно Кай Помпей.

— С какво ще го храниш? Как ще се грижиш за него?

Очите на госпожа Оуенс пламнаха гневно.

— Мога да се грижа за него като родна майка. Тя и без друго вече ми го даде. Вижте! Държа го, нали? Докосвам го!

— Бетси, бъди благоразумна — намеси се Мама Слотър, дребна старица с огромно боне и пелерина, които бе носила през целия си живот и с които бе погребана. — Къде ще живее това дете?

— Тук — отвърна госпожа Оуенс. — Можем да му дадем Свободата на гробището.

Устните на мама Слотър оформиха мъничко „О“.

— Но... — започна тя, — аз никога...

— Че защо не? Не за пръв път даваме Свободата на гробището на външен човек.

— Вярно е — потвърди Кай Помпей. — Но той не е жив.

При тези думи непознатият разбра, че иска или не, е въввлечен в разговора. Той неохотно излезе от сенките. Откъсна се от тях като парче мрак.

— Така е — съгласи се той, — не съм жив, но съм съгласен с госпожа Оуенс.

Джосая Уортингтън се обърна към него:

— Така ли, Сайлъс?

— Да. За добро или за зло — а аз твърдо вярвам, че е за добро — госпожа Оуенс и съпругът ѝ взеха детето под своя закрила. За да се отгледа това дете, са нужни повече от няколко добри души. Нужно е цяло гробище.

— Ами храната и други такива?

— Аз мога да излизам и да се връщам в гробището и ще му нося храна — каза Сайлъс.

— Хубаво е това, което казваш — намеси се мама Слотър, — но ти идваш и си отиваш, когато ти скимне. Ако изчезнеш за седмица, момчето ще умре.

— Ти си мъдра жена и сега разбирам защо говорят с толкова уважение за теб — отвърна Сайлъс.

Той не можеше да побутва умовете на мъртвите така, както на живите, но с лекота използваше всички инструменти на ласкателството и убеждението, с които разполагаше, защото и мъртвите не са безразлични към тях.

— Много добре — решително продължи той. — Ако господин и госпожа Оуенс ще са негови родители, аз ще съм негов наставник. Ще остана тук и ако се наложи да замина, ще се погрижа някой да ме замести, за да носи храна на детето и да се грижи за него. Можем да използваме криптата на параклиса — добави той.

— Но това е човешко дете! — възрази Джосая Уортингтън — Живо дете! Имам предвид, че... че... че... Ние сме гробище, а не ясла, да му се не види!

— Точно така — кимна Сайлъс. — Прав сте, сър Джосая. Не бих могъл да го кажа по-добре. И затова, ако не друго, е жизненоважно детето да бъде отгледано с възможно най-малко сътресение за, простете за израза, живота в гробището.

При тези думи той се доближи до госпожа Оуенс и погледна спящото в ръцете ѝ дете. Повдигна вежда.

— Как се казва детето, госпожо Оуенс?

— Майка му не каза.

— Добре тогава. И без друго старото му име няма да е от голяма полза. Някой му желае злото. Предлагам да му изберем ново име?

Кай Помпей пристъпи и огледа детето.

— Прилича на моя проконсул Марк. Може да го наречем Марк.

Джосая Уортингтън каза:

— Прилича повече на главния ми градинар Стебинс. Не че предлагам името Стебинс, защото той пиеше като смок...

— Прилича на племенника ми Хари — рече мама Слотър.

Сякаш цялото гробище се бе струпало там и всеки сравняваше детето с някой отдавна забравен човек. Накрая госпожа Оуенс не

издържа и се намеси:

— Не прилича на никой друг, освен на себе си — каза твърдо тя.
— Не прилича на никой.

— Тогава ще се казва Никой — заяви Сайлъс. — Никой Оуенс.

В този момент, сякаш за да откликне на името си, детето широко отвори очи. Огледа се, взря се в лицата на мъртвите, в мъглата и в луната. После погледна Сайлъс и погледът му не трепна. Гледаше сериозно.

— Що за име е Никой? — възмути се Мама Слотър.

— Неговото име. Хубаво е — отвърна й Сайлъс. — Ще ни помогне да го защитим.

— Не искам неприятности — заяви Джосая Уортингтън. Детето го погледна и тогава, гладно, уморено или просто жадуващо своя дом, своето семейство, своя свят, то сбръчка личице и заплака.

— Вървете — каза Кай Помпей на госпожа Оуенс. — Ще продължим обсъжданията без вас.

Госпожа Оуенс чакаше пред параклиса. Преди четирийсет години тази малка църквица с островърха камбанария бе сред историческите забележителности на града. Но градският съвет реши, че ремонтът ѝ струва твърде скъпо, а и за какво им е този малък параклис в занемарено гробище, което вече не се използва. Затова я заключиха в очакване сама да се срути. Бръшлянът изцяло я бе покрил, но тя бе строена здраво и поне този век нямаше да падне.

Детето спеше в ръцете на госпожа Оуенс. Тя лекичко го залюля и запя стара песен, която майка ѝ бе пяла, когато тя самата бе още бебе, далеч в онези времена, когато мъжете тепърва започваха да носят напудрени перуки.

Спи, мъниче мое, спи, чак до сутринта.

Ще пребродиш ти света, ако не греша.

*Ще целуваш хубавици, ще танцуваш до зори, ще
намериш своя път и съкровище дори...*

Госпожа Оуенс откри, че е забравила края песента. Май че последният ред бе нещо от сорта на „и малко сланина“.

Но може и да я бърка с друга песен. Затова тя спря и запя песента за човека от Луната, който слязъл на Земята. После поде с топлия си глас по-нова песен за момчето, което си миело лицето. Накрая започна дълга балада за млад момък, чиято приятелка, без определена причина, го отровила с чиния петнисти змиорки. В този момент иззад параклиса се зададе Сайлъс. Носеше картонена кутия.

— Заповядайте, госпожо Оуенс — каза той. — Все хубави неща за момчето. Да ги оставим в криптата, какво ще кажете?

Катинарът падна в ръката му и той отвори желязната врата. Госпожа Оуенс влезе, огледа критично полиците и дървените пейки, струпани край стената. В единия ъгъл имаше плесенявали кашони със стари бумажки от енорията, през една отворена врата се виждаше викторианска тоалетна с казанче, а през друга — умивалник с кран за студена вода.

Детето отвори очи и се огледа.

— Може да оставим храната тук — каза Сайлъс. — Студено е и така ще се запази по-дълго.

После бъркна и извади един банан от кутията.

— Какво пък е това? — попита г-жа Оуенс, оглеждайки подозрително жълто-кафявия предмет.

— Банан. Тропически плод. Мисля, че обвивката се бели — каза Сайлъс. — Ето така.

Детето — Никой — се заизвива в ръцете на госпожа Оуенс и тя го пусна на пода. То бързо зацапука към Сайлъс, сграбчи крачола му и го задърпа.

Сайлъс му подаде банана.

Госпожа Оуенс гледаше момчето как се храни.

— Ба-нан — произнесе недоверчиво тя. — Никога не съм чувала. Никога. Какъв вкус има?

— Нямам никаква идея — каза Сайлъс, който приемаше само един вид храна и тя определено не беше банани. — Тук можеш да сложиш легло за момчето.

— Нищо подобно няма да правя. С господин Оуенс си имаме прекрасен малък гроб край лехата с нарцисите. Има достатъчно място за малчугана. Освен това — добави тя, притеснена Сайлъс да не помисли, че отхвърля гостоприемството му, — не искам хлапето да те притеснява.

— Няма да ме притеснява.

Момчето бе приключило с банана. Това, което не беше изяло, бе размазало по себе си. Цялото сияеше, изцапано и с румени бузи.

— Нан! — заяви доволно.

— Какъв ми е умник! — умили се госпожа Оуенс. — И колко се изцапа! Чакай, немирнико... — и тя почисти парченцата банан от косата и дрехите му. После продължи:

— Какво мислиш, че ще решат?

— Не знам.

— Не мога да го върна. Не и след като обещах на майка му.

— Въпреки че по мое време съм бил страшно много неща — каза Сайлъс, — никога не съм бил майка. И не смятам сега да започвам. Но мога да си тръгна оттук...

Госпожа Оуенс отвърна просто:

— Аз не мога. Костите ми са тук, както и тези на Оуенс. Никога няма да си тръгнем оттук.

— Сигурно е хубаво — каза Сайлъс, — да принадлежиш на някое място, да имаш свой дом.

В гласа му нямаше копнеж. Звучеше по-сухо и от пустиня, сякаш просто констатираше безспорен факт.

Госпожа Оуенс нямаше никакво намерение да спори.

— Мислиш ли, че ще чакаме дълго?

— Едва ли — отвърна Сайлъс.

Но сгреши.

Горе, в амфитеатъра от другата страна на хълма, споровете продължаваха. Това, че именно Оуенсови се бяха забъркали в този абсурд, а не някои лекомислени новодошли, беше от голямо значение, тъй като Оуенсови бяха почитени и уважавани обитатели на гробището. А това, че Сайлъс доброволно бе станал наставник на момчето, придаваше още по-голяма тежест на случващото се. Обитателите на гробището гледаха на Сайлъс с предпазливо страхопочитание — той съществуваше на границата между техния свят и този, който бяха напуснали. Но все пак, все пак...

Едно гробище обикновено не се управлява демократично. Но тъй като въпреки всичко смъртта е върховната демокрация, всеки от мъртъвците имаше право на глас и мнение дали живото дете да остане. Тази нощ всички искаха да се изкажат.

Беше късна есен и нямаше да се съмне скоро. Въпреки че небето все още бе тъмно, в подножието на хълма вече се чуваха коли — живите тръгваха за работа в мъгливата тъмна утрин. А хората от гробището говореха за детето, което бе дошло при тях и за това, което трябва да се стори. Триста гласа. Триста мнения.

Неемия Трот, поетът от порутената северозападна част на гробището, започна да рецитира мислите си по въпроса, при все че никой от слушателите не ги разбираше. Тогава се случи нещо, от което замлъкна всеки упорит език, нещо небивало досега в историята на гробището.

Огромен бял кон от тези, които познавачите биха нарекли „сив“, бавно се изкачваше по хълма. Още преди да се появи, се чу тропот от копитата му, и шумът от прекършени клонки, докато животното напредваше сред храстите, ниските калини, бръшляна и преципа, с които бе обрасъл целият хълм. Беше шайърски кон^[1], висок близо два метра.

Можеше да носи рицар в пълно бойно снаряжение, но сега на неоседлания му гръб седеше само една жена, облечена в сиво от глава до пети. Дългата ѝ пола и шалът ѝ сякаш бяха изтъкани от стара паяжина.

Лицето ѝ беше ведро и спокойно.

Всички я познаха, защото в края на дните си всеки среща Сивата дама и не може да я забрави.

Конят спря доobelиска. На изток небето леко просветляваше — процеждаше се перлено сияние, предхождащо зората. Това караше обитателите на гробището да се чувстват неспокойни и да се замислят за прибиране в удобните си домове. Въпреки това никой не помръдваше. Гледаха Сивата дама със смесица от въодушевление и страх. Мъртвите като цяло не са суеверни, но сега я гледаха така, както римските авгури са гледали полета на свещените гарвани, в търсене на мъдрост и поличба.

И тя проговори.

С глас като звън на стотици сребърни камбанки, тя каза:

— Мъртвите трябва да са великодушни.

И се усмихна.

Конят, който доволно скубеше и дъвчеше тревата от една туфа, застина. Дамата докосна леко врата му и той се обърна. Направи

няколко огромни, кълтящи стъпки, после се оттласна от хълма и препусна в лек галоп в небето. Гръмвните му копита се чуваха като далечен буреносен тътен. След миг конят и жената изчезнаха от погледите на всички.

Поне обитателите на гробището, които онази нощ бяха на хълма, твърдяха, че именно това се е случило.

Споровете приключиха и всичко бе решено без гласуване. Детето, наречено Никой Оуенс, получаваше Свободата на гробището.

Мама Слотър и баронет Джосая Уортингтън, придружиха господин Оуенс до криптата на стария параклис и съобщиха новината на госпожа Оуенс.

Тя не се изненада от чудото.

— Точно така — каза тя. — На мнозина не им е останала и капка здрав разум, но не и на нея. Разбира се, не и на нея.

Преди слънцето да изгрее в сивото утро, детето вече беше заспало в хубавия малък гроб на Оуенсови. (Господин Оуенс бе починал като преуспяващ глава на местната мебелна гилдия и колегите му се бяха погрижили той и съпругата му да почиват достойно.)

Сайлъс излезе за последно преди изгрев. Откри високата къща на хълма, огледа трите тела вътре и внимателно разгледа прободните рани. Когато приключи, излезе в утринния сумрак, а в главата му кръжаха неприятни предположения. Върна се в гробището, в кулата на параклиса, където спеше през деня.

В малкия град в подножието на хълма Някойси Джак се ядосваше все повече и повече. Колко отдавна чакаше тази нощ — кулминацията на месеци, на години работа. Вечерта започна толкова обещаващо — уби трима души, без да успеят дори да гъкнат. А после...

После всичко се обърка. Защо, по дяволите, се качи на хълма, след като детето явно бе слязло надолу? Докато стигне подножието, следата бе изстинала. Сигурно някой е намерил детето, взел го е и го е скрил. Няма друго обяснение.

Чу се гръм, силен и внезапен като изстрел и заваля пороен дъжд. Някойси Джак действаше методично, затова започна да планира

следващия си ход — посещения у някои от местните хора, които да са негови очи и уши в града.

Не беше нужно да казва на Съвета, че се е провалил.

Все пак, каза си той, прислонил се под козирката на един магазин, докато дъждът падаше като сълзи, не се е провалил. Още не. Не и с толкова години пред себе си. Имаше много време. Време да довърши недовършената работа. Време да среже последната нишка.

Чуха се полицейски сирени. В посока към хълма край него профучаха една полицейска кола, една линейка и накрая цивилна кола, но с полицейска лампа. Едва тогава Някойси Джак неохотно вдигна яката на палтото си, сведе глава и пое в утрото. Ножът бе в джоба му, на сигурно и сухо в калъфа, защитен от яростта на стихииите.

---

[1] шайърски кон — порода изключително едри коне. (бел.пр.) ↑

ВТОРА ГЛАВА

НОВИЯТ ПРИЯТЕЛ

Ник растеше спокойно дете със сериозни сиви очи и гъста щръкнала коса с миши цвят. През повечето време беше послушен. Научи се да говори и веднага засипа обитателите на гробището с въпроси — „Защо не бивам да излизам от гробището?“, „Как да направя това, което направи той?“ или „Кой лежи там?“ Възрастните се стараеха да отговорят, но отговорите им често бяха мъгливи, объркани или противоречиви. Тогава Ник отиваше в стария параклис, за да поговори със Сайлъс.

По залез-слънце, точно преди Сайлъс да се събуди, Ник бе там и чакаше.

Наставникът му умееше да обяснява нещата ясно, разбираемо и толкова просто, колкото бе необходимо, за да може Ник да ги разбере.

— Не бива да излизаш от гробището — между другото, казва се „не бива“, не „не бивам“ — защото само в гробището си в безопасност. Тук живееш, тук са тези, които те обичат, а навън не е безопасно за теб. Все още не е.

— Но ти излизаш навън всяка нощ.

— Аз съм безкрайно по-стар от теб, хлапе, и съм в безопасност където и да отида.

— Аз също.

— Ще ми се да беше така, но докато си в гробището, нищо не те заплашва.

Или:

— Как да направиш това ли? Някои умения се постигат с обучение, други — с упражнение, а трети — с времето. Ще усвоиш това умение, ако учиш. Скоро ще овладееш Сливането, Плъзгането и Съноброденето. А някои умения не са по силите на живите, за тях ще трябва да почакаш малко повече. Аз обаче съм сигурен, че ще ги овладееш, когато му дойде времето.

— Дадена ти е Свободата на гробището — говореше му Сайлъс, — така че гробището се грижи за теб. Докато си тук, виждаш в тъмното, можеш да вървиш по пътеки, по които живите не могат да ходят и техните очи ще се плъзгат от теб, без да те забелязват. На мен също ми е дадена Свободата на гробището, въпреки че в моя случай тя ми носи единствено правото на обитание.

— Искам да съм като теб — заяви Ник и издаде напред долната си устна.

— Не! — твърдо отвърна Сайлъс. — Не искаш.

Или:

— Кой лежи там ли? Знаеш ли, Ник, в повечето случаи пише на надгробния камък. Можеш ли да четеш вече? Знаеш ли азбуката?

— Кое да знам?

Сайлъс поклати глава, но не каза нищо. Докато бяха живи господин и госпожа Оуенс не се занимаваха много с четене, а сега в гробището нямаше буквари.

Следващата нощ Сайлъс се появи пред уютния гроб на Оуенсови с три дебели книги. Двете бяха ярки и шарени буквари („А“ като „агънце“, „Б“ като „бонбон“), а третата — „Котарак с шапка“^[1].

Носеше също листа и кутия пастели. После тръгна с Ник из гробището, като поставяше пръстчетата на момчето върху най-новите и най-четливите надгробни камъни и плочи. Така го учеше да намира буквите от азбуката. Започнаха с островърхата кула на главното „А“.

Сайлъс даде на Ник задача да открие в гробището всяка буква от азбуката и момчето я изпълни с гордост, като откри надгробния камък на Изикиял Улмсли, вграден в стената на стария параклис.

Наставникът му беше много доволен.

Всеки ден Ник взимаше лист и пастели, обикаляше из гробището и преписваше колкото може по-добре имена, думи и цифри. Всяка вечер, преди Сайлъс да тръгне по своите дела, Ник го караше да му обясни какво е написал и да му преведе латинските думи и изрази, които объркваша Оуенсови.

Беше слънчев ден, пчелите прелитаха над цветята в гробището, като поспираха над преципа и синчеца с монотонно лениво бръмчене. Ник лежеше под пролетното слънце и гледаше как един бронзов бръмбар пълзи върху камъка на Дж. Рийдър, жена му Доркас и сина им Себастиан (*Fidelis ad Mortem*).

Ник вече бе преписал надписа и мислеше само за брѣмбара, когато някой каза:

— Хей, момче! Какво правиш?

Ник вдигна очи. До прещиповия храст стоеше някой и го гледаше.

— Нищо — отвърна Ник и изплезил език.

Лицето от другата страна на храста в миг се превърна на чудовище с изплезен език и изскочили очи, а после отново стана момичешко.

— Това беше много добре — каза Ник впечатлен.

— Мога да правя страхотни физиономии — обясни момичето. — Виж тази!

Тя бутна върха на носа си нагоре, разтегли уста в огромна доволна усмивка, присви очи и изду бузи.

— Знаеш ли какво е това? — попита момичето.

— Не.

— Прасе, глупчо!

— Аха — замисли се Ник. — Значи като „П“ за „прасе?“

— Точно така! Почакай!

Момичето прескочи прещипа и застана до Ник. Момчето се изправи. Тя беше малко по-голяма от него, съвсем малко по-висока и бе облечена в ярки цветове — жълто, розово и оранжево. Ник, в своя сив саван, се почувства старомоден и неугледен.

— На колко години си? — попита момичето. — Какво правиш тук? Тук ли живееш? Как се каваш?

— Не знам — отвърна Ник.

— Не знаеш как се каваш? — удиви се момичето. — Разбира се, че знаеш, всеки си знае името. Мошеник!

— Знам как се казвам — каза Ник. — И знам какво правя тук. Но не знам другото, за което попита.

— На колко си години?

Ник кимна.

— Ами — каза момичето, — кога беше последният ти рожден ден?

— Нямах — отвърна Ник. — Никога не съм имал.

— Всеки има рожден ден. Искаш да кажеш, че никога не си имал торта, свещи и такива неща?

Ник поклати глава. Момичето го изгледа със съчувствие:

— Горкичкият! Аз съм на пет години. Обзалагам се, че и ти си на толкова.

Ник кимна ентузиазирано. Не искаше да спори с новата си приятелка. С нея се чувстваше щастлив.

Името ѝ беше Скарлет Амбър Пъркинс, както му каза тя, и живееше в апартамент без градина. Майка ѝ останала в подножието на хълма на една пейка до параклиса да чете списание. Казала ѝ да се раздвижи малко, да не се забърква в неприятности, да не говори с непознати и да се върне след половин час.

— Аз съм непознат — отбеляза Ник.

— Не си — твърдо отрече Скарлет. — Ти си малко момче.

А после добави:

— И си мой приятел, така че не може да си непознат.

Ник рядко се усмихваше, но сега се усмихна широко.

— Аз съм твой приятел — повтори той.

— Как се казваш?

— Ник. Съкратено от Никой.

Скарлет се засмя.

— Странно име — каза. — Сега какво правиш?

— Уча азбуката — обясни Ник. — От камъните. Трябва да ги препиша.

— Може ли и аз?

За миг Ник застана нащрек — надгробните камъни си бяха негови, нали? Но после осъзна, че се държи глупаво и реши, че някои неща са по-забавни, когато се правят на слънчева светлина и с приятел. Затова каза „да“.

Двамата преписваха имена от камъните, Скарлет помагаше на Ник да произнася непознатите имена и думи, а Ник обясняваше на Скарлет значението на латинските фрази, които знаеше. Сякаш само след минути чуха откъм подножието на хълма един глас да вика „Скарлет!“.

Момичето бързо тикна пастелите и листата в ръцете на Ник.

— Трябва да вървя — каза тя.

— Ще се видим пак, нали?

— Къде живееш? — попита Скарлет.

— Тук — отвърна Ник и не откъсна поглед от новата си приятелка, докато тя тичаше надолу по хълма.

По пътя към дома Скарлет разказа на майка си за момчето, с което си играла, което се казва Никой и живее на гробището.

Вечерта майка ѝ го разказа на бащата на Скарлет, но той отвърна, че смята въображаемите приятели за често срещано явление на тази възраст и че няма за какво да се безпокоят. Каза също, че имат късмет, че толкова близо до апартамента им има природен резерват.

Ник беше този, който пръв забелязваше Скарлет. Когато не валеше дъжд, някой от родителите ѝ я водеше на гробището, сядаше на пейката и четеше, докато Скарлет, като флуоресцентно зелено, оранжево или розово петно, тръгваше извън пътеката. После — по-скоро рано, отколкото късно — тя виждаше малко сериозно лице със сиви очи да я гледат изпод коса с цвят на миша козина. След това двамата си играеха — понякога на криеница, понякога се катереха по дърветата или мълчаливо наблюдаваха зайците зад стария параклис.

Ник запозна Скарлет с някои от приятелите си. Фактът, че тя не ги виждаше, нямаше никакво значение за нея. Родителите ѝ вече ѝ бяха обяснили, че Ник всъщност е въображаем приятел и че в измислянето на приятели няма нищо лошо. Дори няколко дни подред майка ѝ настояваше да слагат допълнителни прибори на масата за него. Затова за Скарлет бе напълно нормално Ник също да има въображаеми приятели.

Той ѝ предаваше думите им.

— Бартълби казва, че „вий имате лик кат смачкана слива“ — обясняваше ѝ той.

— Той също! Защо говори толкова смешно? Да не иска да каже смачкан домати?

— Не мисля, че по негово време е имало домати — отбеляза Ник. — И тогава са говорили точно така.

Скарлет беше щастлива. Тя беше умно и самотно дете. Майка ѝ работеше за далечен университет и преподаваше на хора, които никога не виждаше лице в лице. Оценяваше работи по английски език, които получаваше в компютъра си, и изпращаше обратно писма със съвети и напътствия. Баща ѝ преподаваше физика на елементарните частици, но Скарлет един ден каза на Ник, че има твърде много хора, които искат да преподават физика на елементарните частици, но са твърде малко

тези, които искат да я учат и затова семейството им непрекъснато се мести в различни университетски градчета и във всеки град баща ѝ се надява да получи постоянна преподавателска работа, която така и не получава.

— Какво е физика на елементарните частици? — попита Ник.

Скарлет сви рамене.

— Ами — започна тя, — има едни неща — атоми, които са твърде малки, за да се видят, направени сме от тях. Има и неща, които са по-малки от атомите, и това е физиката на елементарните частици.

Ник кимна и реши, че бащата на Скарлет вероятно се занимава с въображаеми неща.

Ник и Скарлет бродеха заедно из гробището всеки работен ден следобед, обхождаха имената по надгробните камъни с пръст и ги записваха. Ник разказваше на Скарлет това, което знаеше за обитателите на гроба, мавзолея или гробницата, а тя му разказваше истории, които беше прочела или научила. Понякога му разказваше за света отвън — за коли и автобуси, за телевизия и самолети (Ник ги беше виждал да прелитат високо горе в небето, беше ги помислил за шумни сребърни птици, но никога досега те не бяха събуждали любопитството му). Той на свой ред ѝ разказваше за дните, когато са били живи хората от гробището — как Себастиан Рийдър ходил в Лондон и видял кралицата, която била дебела жена с кожена шапка, оглеждала всички и не говорела английски. Себастиан Рийдър не помнеше коя била тя, но мислеше, че не останала кралица задълго.

— Кога е било това? — попита Скарлет.

— Умрял е през 1583 година, така пише на гроба му, значи се е случило преди това.

— Кой е най-старият човек в цялото гробище? — попита Скарлет.

Ник сбърчи чело.

— Вероятно Кай Помпей. Дошъл е тук сто години след като римляните стъпили по тези земи. Той ми го разказа. Обичал да пътува.

— Значи той е най-старият?

— Така мисля.

— Може ли да си направим къщичка в някоя от онези каменни къщи?

— Не можеш да влезеш, заключени са.

— А ти можеш ли да влезеш?

— Разбира се.

— Тогава защо аз не мога?

— Заради гробището — обясни той. — Аз получих Свободата на гробището и то ме пуска да ходя на разни места.

— Искам да вляза в каменната къща и да направя малка къщичка.

— Не можеш.

— Държиш се гадно!

— Не е вярно.

— Гадняр!

— Не съм.

Скарлет пъкна ръце в джобовете на анорака си и се спусна по хълма, без да се сбогува, убедена, че Ник крие нещо от нея. В същото време имаше чувството, че самата тя не се бе държала справедливо, от което се ядоса още повече.

Вечерта, докато се хранеха, Скарлет попита майка си и баща си дали по тези места е имало някой, преди да дойдат римляните.

— Къде си чула за римляните? — учуди се баща ѝ.

— Всички знаят — отвърна Скарлет с ледено презрение. — Имало ли е?

— Имало е келти — обясни майка ѝ. — Те първи са били тук, много преди римляните. Келтите са народът, който римляните завладели.

На пейката до стария параклис Ник водеше подобен разговор.

— Най-старият ли? — каза Сайлъс. — Наистина, Ник, не знам. Най-старият, който аз съм срещал в гробището, е Кай Помпей. Но тук е имало хора и преди римляните да дойдат. Много хора, много преди това. Как върви ученето на буквите?

— Мисля, че добре. Кога ще се науча да пиша слято?

Сайлъс млъкна за миг.

— Сигурен съм — поде след кратко размишление той, — че сред многото талантиви души, погребани тук, трябва да има някакви учители. Ще трябва да проуча.

Ник беше въодушевен. Представи си как един ден ще може да чете всичко и как всички истории ще бъдат разкрити пред него.

Щом Сайлъс напусна гробището по негови си работи, Ник отиде до върбата край стария параклис и повика Кай Помпей.

Старият римлянин излезе от гроба с прозявка.

— А, да. Живото момче — каза. — Как си, живо момче?

— Много добре, господине.

— Добре. Радвам се да го чуя.

Косата на стария римлянин изглеждаше избеляла под лунната светлина. Той бе облечен с тогата, с която беше погребан, а под нея имаше дебела вълнена риза и гети. Тази страна на края на света бе много студена. Единственото по-студено място бе Каледония на север, където хората приличат повече на животни, отколкото на човеци и са покрити с оранжева козина. Тези същества са твърде диви, за да си струва римляните да ги покоряват, а и без това скоро ще бъдат обградени от всички страни и ще останат затворени в своята вечна зима.

— Вие ли сте най-старият? — попита Ник.

— Най-старият в гробището ли? Да.

— Значи пръв сте погребан тук?

Кай Помпей се поколеба за кратко.

— Почти пръв — каза той. — На този остров преди келтите е имало други хора. Един от тях е погребан тук.

— О... — Ник се замисли за момент. — Къде е гробът му?

Кай посочи нагоре към хълма.

— На върха? — попита Ник.

Кай поклати глава.

— А къде тогава?

Старият римлянин се пресегна и разроши косата на Ник.

— В хълма — каза той. — Вътре в него. Аз бях първият, погребан на това място. Донесоха ме моите приятели — носеха ме на ръце, след тях вървяха местните чиновници и мимовете, които държаха восъчни маски на жена ми, която си отиде от треска в Камулодунум^[2], и на баща ми, който бе убит в схватка на границата в Галия.

Триста години след смъртта ми един фермер, откри камъка, който скриваше входа към вътрешността на хълма, докато търсеше ново пасище за овцете си. Отмести го и се спусна долу, като си

мислеше, че вътре може да има съкровище. Когато след малко излезе, тъмната му коса беше бяла като моята...

— Какво е видял?

Кай млъкна, после продължи:

— Не искаше да говори за това. Никога повече не се върна. Бутнаха камъка на мястото му и след време забравиха. После, преди двеста години, когато строяха гробницата на Фробишър, отново го откриха. Младежът, който го намери, мечтаеше за богатство, затова не каза никому, скри входа зад ковчега на Ефраим Петифър и една нощ незабелязано се спусна вътре или поне той така си мислеше.

— Косата му беше ли побеляла, когато излезе?

— Не излезе.

— О! Аха! И кой е погребан вътре?

Кай тръсна глава.

— Не знам, млади Оуенс. Но го почувствах, още тогава, когато това място беше празно. Усетих как нещо чака дълбоко вътре в хълма.

— Какво чака?

— Не знам, усетих само очакването — отвърна Кай Помпей.

Скарлет носеше голяма книга с картинки. Седна до майка си на зелената пейка до портата и я зачете, а майка ѝ заразглежда някакъв учебник. Скарлет се наслаждаваше на пролетното слънце и се стараше да не обръща внимание на малкото момче, което първо ѝ махаше иззад покрит с бръшлян паметник, а после, когато тя реши повече да не гледа натам, то изскочи като навито на пружина иззад един надгробен камък (Йоджи Дж. Шоджи, поч. 1921, „Аз бях странник, а вие ме приехте сред вас“.) Махаше ѝ като обезумял, но Скарлет продължаваше да не му обръща никакво внимание.

Накрая остави книгата на пейката.

— Мамо, ще ида да се поразходя.

— Само не се отклонявай от пътеката, скъпа.

Скарлет вървя по пътеката, докато не зави зад ъгъла и видя Ник да ѝ маха от върха на хълма. Намръщи се.

— Вече знам всичко — каза Скарлет.

— И аз — каза Ник.

— Тук е имало хора преди римляните — продължи тя. — Много преди тях. Когато живели... тоест когато умирали, ги погребвали в тези хълмове, заедно със съкровища и други неща. Наричат се надгробни могили.

— Ясно — каза Ник. — Това обяснява всичко. Искаш ли да видиш една могила?

— Сега ли? — недоверчиво попита Скарлет. — Но ти не знаеш къде има надгробна могила, нали? А и аз невинаги мога да те следвам навсякъде.

Беше го виждала да се плъзга през стените като сянка.

В отговор Ник извади голям ръждясал железен ключ.

— Беше в параклиса — каза. — Сигурно отваря повечето врати тук. Обикновено използват един и същ ключ за всички врати, така има по-малко работа.

Скарлет се покатери до върха на хълма при Ник.

— Истината ли казваш?

Той кимна, а в ъгълчетата на устата му танцуваше доволна усмивка.

— Хайде — подкани я той.

Беше прекрасен пролетен ден, въздухът бе изпълнен с птичи песни и жужене на пчели. Нарцисите се полюшваха от лекия ветрец, тук-там по хълма кимаха подранили лалета. Зеленият склон бе поръсен със синия снежец на незабравките и едри, нежни жълти иглики. Двете деца стигнаха до малката гробница на Фробишърови — стара, проста, малка, забравена каменна постройка с метална врата. Ник отключи вратата с ключа и влязоха.

— Има дупка — каза Ник. — Или врата, зад един от ковчезите.

Не след дълго децата откриха вратата зад един ковчег на долната редица. Всъщност дори не беше врата, а най-обикновен проход.

— Води надолу — посочи Ник. — Ще се спуснем вътре.

Внезапно Скарлет престана да харесва толкова много това приключение.

— Няма да виждаме долу, тъмно е — опита се да се измъкне момичето.

— Нямам нужда от светлина — отвърна Ник. — Не и докато съм на гробището.

— Но аз имам нужда — натърти Скарлет. — Тъмно е.

Ник се замисли за успокояващите неща, които би могъл да каже — например „долу няма нищо страшно“, но разказите за побелели коси и хора, които никога не се завръщат, не му даваха да я успокои с чиста съвест, затова предложи:

— Добре, аз ще слеза, а ти ме чакай тук.

Скарлет се намръщи.

— Не бива да ме оставяш тук сама.

— Ще се спусна — каза Ник, — ще видя кой лежи долу и ще се върна да ти разкажа.

Той се обърна към прохода, наведе се и понечи да тръгне на четири крака. Оказа се, че проходът е достатъчно висок, за да се изправи. В каменния под дори имаше изсечени стъпала.

— Сега ще слеза по стъпалата — обади се отвътре Ник.

— Много надолу ли слизат?

— Така ми се струва.

— Ако ми държиш ръката и ми казваш къде да стъпвам — започна несигурно Скарлет, — ще дойда с теб. Ако обещаеш всичко да е наред.

— Разбира се — отвърна Ник и преди да довърши изречението си, момичето вече минаваше на четири крака през отвора.

— Изправи се — каза ѝ Ник и я хвана за ръката. — Стъпалата са точно тук. Ако протегнеш крак, ще ги напишаш. Готово! Аз ще мина пръв.

— Наистина ли виждаш? — попита Скарлет.

— Тъмно е — отвърна Ник, — но виждам.

Ник поведе Скарлет надолу по стъпалата, в недрата на хълма, и докато вървяха ѝ описваше всичко, каквото вижда.

— Стъпалата водят надолу... Каменни са... Над нас всичко също е от камък... Някой е рисувал по стената...

— Какво е нарисувал?

— Голямо „К“ като крава... С рога... После нещо, което прилича по-скоро на плетеница, като голям възел. Сякаш е издълбано в камъка, а не е просто нарисувано. Искаш ли да го видиш? — и той взе ръката ѝ и постави пръстите ѝ върху големия издълбан възел.

— Усещам го! — развълнувано каза момичето.

— Сега стъпалата се уголемяват. Излизаме от някаква голяма стая, но стъпалата продължават. Не мърдай! Така, сега съм между теб

и стаята. Дръж лявата си ръка на стената.

Продължиха да се спускат.

— Още една стъпка и сме на каменния под — продължаваше да обяснява Ник. — Малко е неравен.

Стаята беше малка. На земята имаше каменна плоча с издатина в единия ъгъл, където стоеше някакъв малък предмет. По земята се търкаляха кости, много стари кости, въпреки че в подножието на последното стъпало Ник видя сгърчен труп, облечен в останките на дълго кафяво палто — реши, че това е младежът, който мечтаел за богатство. Сигурно се е подхлъзнал и е паднал в тъмното.

Шумът ги изненада. Сякаш идваше отвсякъде — като стържещо плъзгане, като змия сред сухи листа. Скарлет стисна по-силно ръката на Ник.

— Какво става? Виждаш ли нещо?

— Не.

Скарлет издаде звук, който бе нещо средно между ахване и стон. Ник разбра, без да се налага да пита, че и тя вижда това, което вижда и той.

В края на стаята се появи светлина и от нея излезе човек. Той вървеше през скалата и Ник чу как Скарлет сподави вика си.

Човекът изглеждаше добре запазен, макар да личеше, че е мъртъв от дълго време. Кожата му беше изрисувана (помисли Ник) или татуирана (помисли Скарлет) с индигови шарки.

Около врата му висеше огърлица от остри, дълги зъби.

— Аз съм господарят на това място! — каза човекът с толкова дребен и клокочещ глас, че всъщност в него почти не бяха останали думи. — Пазя това място от всички, които искат да му сторят зло!

Очите му бяха огромни. Ник помисли, че това впечатление се подсилва от изрисуваните около тях пурпурни кръгове. С тях лицето му приличаше на огромен бухал.

— Кой си ти? — попита Ник и стисна ръката на Скарлет.

Индиговият човек сякаш не чу въпроса и продължи да ги гледа свирепо.

— Махайте се оттук! — произнесе той с думи, които Ник чу в главата си, но иначе приличаха на клокочещо ръмжене.

— Ще ни убие ли? — попита Скарлет.

— Не мисля — отвърна Ник.

После се обърна към Индиговия мъж, както го бяха учили:

— Аз притежавам Свободата на гробището и мога да ходя, където поискам.

Индиговият мъж не реагира, което озадачи Ник, защото дори най-раздразнителните обитатели на гробището се успокояваха при тези думи.

Ник се обърна към Скарлет:

— Виждаш ли го?

— Разбира се, че го виждам — голям страшен татуиран човек и иска да ни убие. Ник, изгони го!

Ник погледна останките на мъжа в кафявото палто. До него лежеше лампа, счупена от падането върху каменния под.

— Побягнал е — изрече Ник на глас. — Побягнал е, защото се е уплашил. Подхлъзнал се е и се е спънал в стълбите, тогава е паднал.

— Кой?

— Човекът на пода.

Сега в гласа на Скарлет, освен изненада и уплаха, имаше и раздразнение:

— Кой човек на пода? Много е тъмно. Виждам само татуирания мъж!

Тогава, сякаш за да е сигурен, че са го забелязали, Индиговият човек отметна глава и нададе серия от пронизителни викове, нещо като вой с пълно гърло. Скарлет стисна толкова силно ръката на Ник, че ноктите ѝ се впиха в кожата му.

Но Ник вече не се боеше.

— Извинявай, че казах, че са въображаеми — промълви Скарлет. — Сега вярвам! Истински са!

Индиговият човек вдигна нещо над главата си. Приличаше на каменно острие.

— Който стъпи тук, ще умре! — изкрещя той с клокощещата си реч. Ник се сети за мъжа, който побелял, след като открил стаята и как никога вече не се върнал в гробището и не разказал за видяното тук.

— Не — обърна се Ник към Скарлет. — Мисля, че си права, този е.

— Какво е?

— Въображаем.

— Не говори глупости — каза Скарлет. — Нали го виждам.

— Да — отвърна Ник, — а ти не можеш да виждаш мъртвите.

Момчето огледа стаята и рязко се обърна към Индиговия човек:

— Спри вече! Знаем, че не е истина.

— Ще изям черния ви дроб! — продължи да крещи Индиговия човек.

— Не, няма — каза Скарлет с огромна въздишка на облекчение.
— Ник е прав.

После добави:

— Сигурно е плашило.

— Какво е плашило? — попита Ник.

— Нещо, което фермерите поставят на полето да плаши гарваните.

— Защо го правят? — Ник харесваше гарваните. Бяха забавни, а и помагаха гробището да е чисто.

— Не знам точно. Ще питам мама. Но веднъж видях плашило от влака и попитах какво е. Гарваните мислят, че е истински човек, а то е нещо измислено, нещо, което прилича на човек, но не е. Просто плаши гарваните.

Ник се огледа и каза:

— Който и да си ти, не се получава. Не ни е страх от теб. Знаем, че не си истински. Просто спри!

Индиговият човек спря. Тръгна по каменната плоча, после легна върху нея и изчезна.

За Скарлет стаята отново потъна в мрак. А в мрака отново се появи виещ звук, който ставаше все по-силен, сякаш нещо обикаляше наоколо.

И тогава се чу глас:

— НИЕ СМЕ ГИБЕЛ!

Космите по тила на Ник настръхнаха. Гласът в главата му беше много стар и много сух, като дращенето на мъртва клонка по прозореца на параклиса и на Ник му се струваше, че гласът не бе само един, че говорят много гласове заедно.

— Чу ли това? — попита той Скарлет.

— Нищо не чух, само някакъв стържеш звук. Почувствах се странно — сякаш нещо ме бодеше в корема, сякаш ще се случи нещо ужасно.

— Нищо ужасно няма да се случи — успокои я Ник.

После се обърна към стаята:

— Какво си ти?

— НИЕ СМЕ ГИБЕЛ! НИЕ ПАЗИМ И ЗАЩИТАВАМЕ!

— Кого защитавате?

— ВЕЧНОТО ЖИЛИЩЕ НА ГОСПОДАРЯ. ТОВА Е НАЙ-СВЯТОТО ОТ ВСИЧКИ СВЕТИ МЕСТА И СЕ ПАЗИ ОТ ГИБЕЛТА!

— Не можеш да ни докоснеш — каза Ник. — Можеш само да ни плашиш.

Виещите гласове прозвучаха сприхаво.

— СТРАХЪТ Е ОРЪЖИЕ НА ГИБЕЛТА!

Ник погледна към издатината.

— Това ли са съкровищата на господаря ви? Стара брошка, чаша и малък каменен нож? Не са нищо особено.

— ГИБЕЛТА ПАЗИ СЪКРОВИЩАТА — БРОШКАТА, БОКАЛА, НОЖА. НИЕ ГИ ПАЗИМ ЗА ГОСПОДАРЯ, КОГАТО ТОЙ СЕ ВЪРНЕ. ТОЙ ЩЕ СЕ ВЪРНЕ. ВИНАГИ СЕ ВРЪЩА.

— А вие колко сте?

Но Гибелта не отговори. Ник усети как главата му сякаш се изпълни с паяжини и я тръсна в опит да я прочисти. После стисна ръката на Скарлет.

— Трябва да вървим.

Поведе я покрай мъртвия мъж в кафявото палто. Наистина, помисли си Ник, ако не се беше уплашил и паднал, човекът щеше много да се разочарова от съкровището. Съкровищата отпреди десет хиляди години не са днешните съкровища.

Ник внимателно водеше Скарлет нагоре по стъпалата, обратно към открояващата се черна зидария на гробницата на Фробишърови.

Лъчите на късното есенно слънце проникваха през пролуките в зида и през вратата. Бяха стряскащо ярки. Скарлет примижа и покри очите си с ръка. В храстите пееха птички, наблизо жужаха пчели, всичко беше изненадващо нормално.

Ник затвори вратата на гробницата и я заключи.

Пъстрите дрехи на Скарлет бяха покрити с мръсотия и паяжини, а лицето и ръцете ѝ бяха побелели от прах.

Надолу по хълма някой — по-скоро няколко души — викаха.

Викаха силно.

Викаха отчаяно.

В този миг някой попита: „Скарлет? Скарлет Пъркинс?“ и Скарлет отговори: „Да? Ехо?“ и преди с Ник да имат възможност да поговорят за видяното или за Индиговия човек, жена с флуоресцентно жълто яке с надпис „ПОЛИЦИЯ“ на гърба я засипа с въпроси — добре ли е, къде е била, дали някой се е опитал да я отвлече. После жената заговори по радиото и започна да обяснява, че детето е намерено.

Ник се плъзна заедно със Скарлет и полицайката надолу по хълма. Вратата на параклиса беше отворена. Вътре чакаха родителите на Скарлет. Майка ѝ бе обляна в сълзи, а баща ѝ разтревожено говореше по мобилния си телефон. Виждаше се и още една полицайка. Никой не видя, че Ник седи в ъгъла.

Хората започнаха да разпитват Скарлет какво се е случило и тя отговори колкото може по-честно. Разказа им за момчето на име Никой, което я завело дълбоко навътре в хълма, където в тъмното се появил Индиговия мъж, но всъщност той бил плашило.

Дадоха ѝ шоколад, избърсаха лицето ѝ и заразпитваха дали татуираният мъж е карал мотор.

След като се успокоиха, родителите на Скарлет, започнаха да се ядосват на себе си и взаимно да се обвиняват, че са оставили малкото си момиченце да играе в гробище, независимо че гробището е природен резерват, говореха, че светът в наши дни е опасно място и, ако изпуснеш детето си от очи, нямаш представа в какви ужасни неща може да се забърка. Особено дете като Скарлет.

Майката на Скарлет се разхлипа, което разплака Скарлет, а едната полицайка започна да се кара с бащата на Скарлет, който не издържа и се развика, че именно той като данъкоплатец ѝ плаща заплатата. На свой ред тя също се развика и каза, че също е данъкоплатец и вероятно плаща неговата заплата.

Ник стоеше безмълвен в сенчестия ъгъл на параклиса, невидим за всичко, дори и за Скарлет, гледаше и слушаше, докато не можа да понесе повече.

В гробището падна здрач. Сайлс се появи и видя Ник да стои горе на амфитеатъра и да гледа към града. Застана до момчето и не каза нищо. Това беше неговият начин да започне разговор.

— Не беше виновна тя проговори Ник. — Аз бях, а сега тя загази.

— Къде я заведе? — попита Сайлс.

— В хълма, да види най-стария гроб. Само че там няма никой. Само едно змийско нещо, което се казва Гибел и плаши хората.

— Впечатляващо.

Двамата бавно заслизаха по хълма и гледаха как полицаите заключват стария параклис и си тръгват в нощта заедно със Скарлет и родителите ѝ.

— Мис Бороус ще те научи да пишеш буквите слято — каза Сайлъс. — Прочете ли вече „Котаракът с шапка“?

— Да — отвърна Ник. — Преди сума ти време. Ще ми донесеш ли още книги?

— Надявам се — каза Сайлъс.

— Мислиш ли, че ще я видя отново?

— Момичето ли? Много се съмнявам.

Но Сайлъс грешеше. След три седмици, в един сив следобед, Скарлет дойде на гробището заедно с родителите си.

Те настояваха тя да е непрекъснато пред очите им. Вървяха малко след нея. От време на време майка ѝ възкликваше колко е отвратително всичко наоколо и колко е хубаво, че скоро всичко това ще остане завинаги зад гърба им.

Когато родителите на Скарлет се заговориха помежду си, Ник каза:

— Здравей.

— Здравсти — отвърна много тихичко Скарлет.

— Не вярвах, че ще те видя пак.

— Казах им, че няма да тръгна с тях, ако не ме доведат тук още веднъж.

— Къде отивате?

— В Шотландия. Там има университет. Татко ще преподава физика на елементарните частици.

Повървяха заедно по пътеката — момиченце в ярко оранжев анорак и момченце в сив саван.

— Шотландия много ли е далеч?

— Да — отвърна тя.

— Аха.

— Надявах се, че ще бъдеш тук, за да се сбoguваме.

— Винаги съм тук.

— Но не си мъртъв, нали, Никой Оуенс?

— Разбира се, че не съм.

— Тогава не може цял живот да останеш тук, нали? Един ден ще пораснеш и тогава ще трябва да излезеш и да живееш във външния свят.

Ник поклати глава.

— За мен там не е безопасно.

— Кой го казва?

— Сайлъс, семейството ми, всички...

Скарлет замълча.

В този момент баща ѝ я повика:

— Скарлет! Хайде, скъпа, време е да вървим! Получи си последната разходка в гробището, хайде да се прибираме.

Скарлет се обърна към Ник:

— Ти си смел. Ти си най-смелият човек, когото познавам, и си мой приятел. Не ме интересува дали си въображаем.

После се затича по пътеката към родителите си и към света.

---

[1] „Котарак с шапка“ е най-известната книга на Тиодор Гайзъл Зюс (1904–1991) — емблематичен за Америка детски писател и карикатурист (бел.пр.) ↑

[2] Римското име на град Колчестър, графство Есекс, Източна Англия, най-старият британски град и първата столица на римска Британия, (Бел.пр.) ↑

ТРЕТА ГЛАВА

БОЖИИТЕ ХРЪТКИ

По един гроб във всяко гробище принадлежи на таласъмите. Ако го търсите достатъчно дълго, ще го откриете. Ще го познаете по това, че целият е на петна, изтърбушен и покрит с проскубана трева или избуяли бурени. Надгробният камък обикновено е пропукал или счупен. Когато стигнете до него, ви изпълва особено чувство на изоставеност. Усещате как надгробният камък е по-студен от останалите, а името върху него често не може да бъде разчетено. Ако на гроба има статуя, обикновено е без глава или е така покрита с мъхове и лишей, че сама прилича на лишей. Ако някой гроб в гробището сякаш е поруган от дребни вандали, ако ви кара да искате да сте някъде другаде, то той със сигурност е таласъмската порта.

В гробището на Ник също имаше такъв гроб.

Във всяко гробище има такъв гроб.

Сайлс си тръгваше.

В първия момент, в който научи новината, Ник се разстрои. Но сега вече не беше разстроен. Беше бесен!

— Защо си тръгваш? — обърна се момчето към наставника си.

— Казах ти вече. Необходима ми е определена информация. За да я намеря, трябва да пътувам. А за да пътувам, трябва да тръгна оттук. Вече говорихме за това.

— Какво е толкова важно, че да трябва да заминеш? — Шестгодишният Ник се опита да си представи кое е онова нещо, което може да накара Сайлс да го остави, и не успя. — Не е честно!

Наставникът му остана невъзмутим.

— Не е нито честно, нито нечестно. Никой Оуенс, просто е.

Ник не се предаде.

— Трябва да се грижиш за мен. Обеща ми!

— Така е, като твой наставник нося отговорност за теб. За щастие, не съм единственият, който носи тази отговорност.

— А къде отиваш?

— Навън. Надалеч. Трябва да открия някои неща и не мога да ги открия тук.

Ник изсумтя и се отдалечи, като подритваше въображаеми камъни. В северозападната част на гробището растителността бе така избуяла и оплетена, че дори пазачът на гробището не можеше да се справи с нея. Ник се отправи точно натам, събуди семейство викториански деца, всички умрели преди десетия си рожден ден, и под светлината на луната заедно играха на криеница в бръшляновата джунгла.

Ник се опита да си представи, че Сайлъс не заминава, че всъщност нищо не се променя, но когато играта свърши и се върна в стария параклис, видя две неща, които бързо го върнаха в реалността.

Първо видя чантата. В мига, в който я погледна, Ник разбра, че е на Сайлъс. Чантата беше поне на сто и петдесет години — красива изработка от черна кожа с месингови украшения и черна дръжка. Подобни чанти сигурно са носили лекарите или погребалните агенти от времето на кралица Виктория. В тях неотменно са били подредени всички инструменти, които биха им потрябвали. Досега Ник не беше виждал чантата на Сайлъс, дори не знаеше, че Сайлъс има чанта, но такава чанта можеше да е само негова. Ник се опита да погледне вътре, ала тя бе заключена с голям месингов катинар. Беше твърде тежка, за да я вдигне.

Чантата беше първото нещо.

Второто нещо седеше на пейката до параклиса.

— Ник — каза Сайлъс. — Това е мис Лупеску.

Мис Лупеску не беше красива. Гледаше смръщено и неодобрително. Косата ѝ беше сива, а лицето ѝ изглеждаше твърде младо за тази сива коса. Предните ѝ зъби бяха леко изкривени. Носеше огромен шлифер и мъжка вратовръзка.

— Здравейте, мис Лупеску — поздрави Ник.

Мис Лупеску не отговори. Тя подуши въздуха, погледна Сайлъс и каза:

— Значи това е момчето. — После стана от пейката и бавно обиколи Ник с разширени ноздри, сякаш го обдушваше.

Когато направи пълна обиколка, каза:

— Ще идваш при мен, когато се събудиш и преди да легнеш да спиш. Наела съм стая в онази къща ей там — тя посочи един покрив,

който едва се виждаше от мястото, където бяха застанали. — Но ще прекарвам времето си на гробището. Тук съм като историк, изследващ историята на старите гробове. Разбираш ли, момче? Да?

— Ник — каза Ник. — Казвам се Ник. Не „момче“.

— Съкратено от Никой — допълни тя. — Глупаво име. А Ник е име като за домашно животно. Не го одобрявам. Ще те наричам „момче“. Ти ме наричай „мис Лупеску“.

Ник погледна умоляващо Сайлърс, но по лицето му нямаше и следа от съчувствие. Той взе чантата си и каза:

— С мис Лупеску си в добри ръце, Ник. Сигурен съм, че двамата ще се разбирате.

— Няма! — извика Ник. — Тя е ужасна!

— Това — каза Сайлърс — е много невъзпитано от твоя страна. Мисля, че трябва да се извиниш.

Ник не мислеше така, но Сайлърс го гледаше, стиснал в ръка черната си чанта, и всеки момент щеше да замине за незнайно колко време, та затова след кратко колебание момчето каза:

— Извинете, мис Лупеску.

Отначало тя не отвърна нищо, само присви ноздри. После каза:

— Дойдох от много далеч, за да се грижа за теб, момче. Надявам се, че си заслужава.

За Ник беше немислимо да прегърне Сайлърс на сбогуване, затова просто протегна ръка. Сайлърс се наведе и внимателно я стисна, като покри малката пухкава ръчица на Ник със своята голяма бяла длан. После вдигна черната си кожена чанта, сякаш бе лека като перце, тръгна по пътеката и излезе от гробището.

Малко по-късно Ник каза на родителите си:

— Сайлърс си замина.

— Ще се върне — отвърна весело господин Оуенс. — Не измъчвай главата си с тъжни мисли, Ник. Черен гологан не се губи, както се казва.

Госпожа Оуенс допълни:

— Навремето, когато ти се роди, той обеща, че ако се наложи да замине, ще намери някой, който да ти носи храна и да те наглежда и така и направи. Толкова е отговорен!

Наистина, Сайлърс носеше храна и всяка вечер я оставяше в криптата, но според Ник, това бе най-малкото, което наставникът му

правеше за него. По-важното беше, че му даваше съвети — хладнокръвни, разумни и неизменно правилни, че знаеше повече от обитателите на гробището, защото нощните му разходки в света отвън му даваха възможност да го описва такъв, какъвто е сега, а не остарял със сто години, че беше невъзмутим и на него можеше да се разчита. Всяка една нощ от живота на Ник досега беше неизменно свързана със Сайлъс. Затова момчето трудно преглъщаше образа на малкия параклис без единствения му обитател. Но най-вече му липсваше чувството за сигурност, което му вдъхваше Сайлъс.

Мис Лупеску също смяташе, че работата ѝ е много повече от осигуряването на храна за Ник, но съвестно изпълняваше и тази част.

— Какво е това? — попита ужасен Ник.

— Полезна храна — отвърна мис Лупеску.

Двамата стояха в криптата. Мис Лупеску сложи на масата две пластмасови кутии и отвори капаците им. Посочи към първата:

— Това е супа от цвекло и овес. — А после посочи втората кутия: — Това е салатата. Сега ги изяж. Направих ги за теб.

Ник я зяпна, сякаш да се увери, че се шегува.

Храната, която му носеше Сайлъс, идваше в пакети, купени от места, където продават храна късно вечер и не задават излишни въпроси. Никой досега не му беше носил храна в пластмасова кутия с капак.

— Мирише ужасно — сбърчи нос момчето.

— Ако не изядеш супата скоро — каза мис Лупеско, — ще стане по-ужасна, защото ще изстине. Сега яж!

Ник беше гладен. Взе пластмасова лъжица, потопа я в пурпурночервената течност и започна да яде. Храната беше лигава и непривична, но той потисна усещанията си.

— Сега салатата! — нареди мис Лупеску и отвори втората кутия.

В кутията имаше големи резени суров лук, цвекло и домати, полети с гъст сос винегрет. Ник пъкна парче цвекло в устата си и започна да дъвче. Усети как в устата му се събира слюнка и осъзна, че ако преглътне, ще повърне.

— Това не мога да го ям! — каза Ник.

— Полезно е.

— Ще повърна.

Гледаха се един друг — малкото момче с разрошена миша коса и изпитата бледа жена с безупречно подредена сребърна коса. Накрая Мис Лупеску каза:

— Изяж още едно парче.

— Не мога.

— Изяж още едно парче веднага или ще стоиш тук, докато не изядеш всичко!

Ник избра едно парче домат с винегрет, сдъвка го с погнуса и преглътна. Мис Лупеску затвори кутиите и ги върна в найлоновата пазарска чанта.

— Сега уроците — каза.

Лятото беше в разгара си. Стъмваше се напълно едва към полунощ. Досега през лятото Ник нямаше уроци. Времето, през което бе буден, прекарваше в игра, изследване и катерене насам-натам в топлия летен здрач.

— Уроци ли? — не повярва на ушите си момчето.

— Наставникът ти смяташе, че няма да е лошо да те науча на разни неща.

— Аз имам учители. Летисия Бороус ме учи на писане и думи, а господин Пенуърт — на Пълната образователна система за млади господа с допълнителен материал за тези постмортем^[1].

Уча също и география. Не ми трябва други уроци.

— Смяташ, че знаеш всичко, така ли, момче? Вече си на шест години и знаеш всичко!

— Не съм казал това.

Мис Лупеску скръсти ръце.

— Разкажи ми за таласъмите — каза тя.

Ник се опита да си спомни какво му беше разказвал Сайлъс.

— Трябва да се пазя от тях — отвърна той.

— И това е всичко, което знаеш? Да? Как се пазиш от тях? Откъде идват? Къде отиват? Защо не бива да стоиш до таласъмската порта? А, момче?

Ник сви рамене и поклати глава.

— Назови различните видове хора — продължи мис Лупеску. — Сега!

Ник се замисли за момент.

— Живите — започна той. — Ъ-ъ... Мъртвите. — Спря за момент и после добави несигурно: — Котките?

— Ти си едно невежо момче — отсече мис Лупеску. — Това е много лошо. Но по-лошото е, че се задоволяваш с невежеството си. Повтаряй след мен: „Има живи и мъртви, дневен народ и нощен народ, таласъми и бродещи в мъглата, има ловци и Божии хрътки, има и самотни типове“.

— Вие каква сте? — попита Ник.

— Аз — каза тя студено — съм мис Лупеску.

— А Сайлъс какъв е?

Тя се поколеба, после отвърна:

— Той е самотен тип.

Ник изтърпя урока. Преди, когато Сайлъс го учеше на разни неща, му беше интересно. Повечето пъти дори не разбираше, че го учат на нещо. Сега Мис Лупеску преподаваше по списъци и Ник не разбираше какъв е смисълът в тях. Седеше в криптата и умираше от желание да е навън в летния здрач, под светлината на призрачната луна.

Когато най-после урокът приключи, Ник побягна навън в отвратително настроение. Потърси другари за игра, но не намери никого. Видя само едно голямо сиво куче, което бродеше сред надгробните камъни, държеше се на разстояние от него и се плъзгаше между гробовете и през сенките.

Седмицата продължи още по-зле.

Мис Лупеску му носеше неща, които беше стотвила за него — кнедли, плувнали в мас, гъста пурпурна супа с буца сметана, малки варени картофи, студени кренвирши, натъпкани с чесън, твърдо сварени яйца в сива неапетитна течност. Ник ядеше колкото може по-малко.

Уроците също продължиха. Два дни Мис Лупеску го учи единствено как да извика помощ на всички езици в света и всеки път, когато сбъркаше или забравеше, го перваше по кокалчетата на пръстите с писалката си. На третия ден започна да го застрелва от упор с въпроси от типа:

— Френски?

— „О секур.“

— Морзовият код?

— SOS — три точки, три тирета и пак три точки.

— Нощните призраци?

— Това е тъпо! — възмущаваше се Ник. — Не помня какво са нощните призраци.

— Имат ципести криле, летят ниско и бързо. Не идват в този свят, но прелитат червените небеса над пътя за Гулхайм.

— Никога няма да ми се наложи да го знам.

Тя стисна още по-силно устните и каза:

— Нощните призраци?

Ник издаде гърлен вик като зов на орел от задната част на гърлото си, както тя го бе учила. Мис Лупеску изсумтя и отсече:

— Прилично!

Ник нямаше търпение Сайлърс да се върне. Каза:

— В гробището се появи голямо сиво куче. Дойде, когато дойдохте и вие. Ваше ли е?

Мис Лупеску стегна възела на вратовръзката си.

— Не — отвърна тя.

— Свършихме ли?

— За днес, да. Прочети тази нощ списъка, който ти давам. До утре да си го научил.

Списъците на мис Лупеско бяха напечатани с пурпурно мастило върху бяла хартия и миришеха странно. Ник взе новия списък и отиде на хълма. Опита се да прочете думите, но вниманието му все се отплесваше към нещо друго. Накрая сгъна списъка и го сложи под един камък.

Тази нощ никой нямаше да играе с него. Никой не искаше да играе, да говори, да тича или да се катери с него под лъчите на огромната лятна луна.

Ник слезе при гроба на Оуенсови да се оплаче на родителите си, но госпожа Оуенс не искаше да чуе и дума срещу мис Лупеску, а още по-малко за нечестния начин — по мнението на Ник — по който Сайлърс я беше избрал за негова заместничка. Господин Оуенс само сви рамене и заразказва за времето, когато бил млад чирак мебелист и колко много би искал тогава да е имал възможността да научи всички полезни неща, които Ник учи сега. Тази тирада, по мнението на Ник, бе още по-лоша от нежеланието на госпожа Оуенс да го слуша.

— А ти нямаш ли за учене? — попита госпожа Оуенс.

Ник стисна юмруци, не отговори нищо и тръгна с тежка стъпка през гробището — чувстваше се необичан и неразбран.

Потънал в мрачни мисли заради несправедливостта, на която беше станал жертва, Ник бродеше из гробището и подритваше камъни. За миг зърна тъмносивото куче и го повика с надеждата, че може да си поиграят. Но кучето се държеше на разстояние. Ник се ядоса и хвърли буца пръст по него. Буцата се разби в близкия надгробен камък и навсякъде се разлетя пръст. Голямото куче го погледна обвинително, после пристъпи в сенките и се скри.

Момчето се спусна надолу по югозападната страна на хълма. Старателно избягваше стария параклис — не искаше да види мястото, където Сайлъс вече го няма. Ник спря до някакъв гроб, който изглеждаше така, както той се чувстваше в момента. Гробът бе под един дъб, ударен от гръм. От дървото бе останал само черен овъглен ствол, като остър нокът на хищна птица, изникнал от хълма. Самият гроб бе на петна, напукан и увенчан с надробен камък, върху който бе кацнал ангел без глава. Дрехата на ангела приличаше на огромен грозен дървесен лишей.

Ник седна на една туфа трева и потъна в самосъжаление. Мразеше всички. Мразеше дори Сайлъс, за това, че замина и го остави. После момчето затвори очи, сви се на топка в тревата и потъна в сън без сънища.

Откъм края на улицата се зададоха и поеха нагоре по хълма Уестминстърският херцог, почитаемият Арчибалд Фицхю и епископът на Бат и Уелс. Тримата се приплъзваха и подкачаха от сянка в сянка, сухи и жилави, само кожа и кости, покрити с парцаливи дрипави дрехи, спотайваха се, придвижваха се един зад друг над кофите за боклук, като не се отделяха от тъмните кътчета на оградите.

Мъжете бяха дребни. Приличаха на нормални хора, които са се свили от слънцето, и си говореха полугласно с подобни фрази: „Ако Ваше преосвещенство има по-блестящи идеи за това къде се намираме, отколкото имаме ние, ще съм благодарен да каже. Иначе да си държи голямата боклучава уста затворена“ или „Казвам само, Ваша милост, че знам, че наблизко има гробище, помирисвам го“, или „Ако

вие го помирисвате, значи и аз трябва да мога да го помириша, защото имам по-добро обоняние от вас. Ваша светлост.“

Мъжете не спираха да си говорят подобни церемониалности, докато си проправяха път през градините в предградието. Заобиколиха едната („Пст! — изсъска почитаемият Арчибалд Фицхю. — Кучета!“) и пробягаха по градинската стена, подтичвайки отгоре като плъхове с размера на малко дете. После се спуснаха по улицата и поеха към върха на хълма. Накрая стигнаха до стената на гробището. Покатериха се по нея като катерици по дърво, без да спират да душат въздуха.

— Пазете се от кучето — каза Уестминстърският херцог.

— Къде? Някъде наоколо ли е? Ама не мирише като истинско куче — усъмни се епископът на Бат и Уелс.

— Някои не могат да помиришат и гробището — отбеляза почитаемият Арчибалд Фицхю. — Помните ли? Това е просто куче.

Тримата скочиха от стената и затичаха през гробището, отгласквайки се от земята с ръце и крака, докато стигнаха до таласъмската порта край покосеното от мълния дърво.

Там спряха. Точно до портата, обляна в лунна светлина.

— Ама че работа, това пък какво е? — попита епископът на Бат и Уелс.

— И таз добра! — каза Уестминстърският херцог.

В този миг Ник се събуди.

Трите лица, вторачени в него, приличаха на лица на мумии, безплътни и изсушени, но иначе оживени и заинтригувани. Зад ухилените устни се разкриваха остри развалени зъби. Малко по-нагоре проблясваха малки кръгли светещи очи, а пръсти с остри нокти на ръцете не спираха да шават и потропват.

— Кой сте вие? — попита Ник.

— Ние — каза едно от създанията, които всъщност не бяха много по-големи от него, осъзна Ник, — ние сме най-важни особи, това сме ние. Това е Уестминстърският херцог.

Най-едрата фигура се поклони с думите:

— Удоволствие е да се запознаем!

— ... това е епископът на Бат и Уелс...

Съществуването се ухили и разкри редица остри зъби и заострен език с невероятна дължина, който се стрелкаше между тях. Това създание изобщо не покриваше представата на Ник за епископ — кожата му бе

на петна, едно от които минаваше през окото му и му придаваше вид на пират.

— ... а аз имам честа да съм почитаемият Арчибалд Фицхю, на вашите услуги.

Трите създания се поклониха едновременно. Епископът каза:

— А ти, момче, каква е твоята история? Само не говори врели-некипели, в момента разговаряш с епископ.

— Хубавичко го казахте, ваша милост — гракнаха другите двама.

И Ник им разказа. Каза им как никой не го харесва и не иска да играе с него, как никой не го обича и не се грижи за него, как дори наставникът му го е изоставил.

— Гръм да ме удари! — възкликна Уестминстърският херцог, почесвайки се по носа (малко изсушено нещо, състоящо се предимно от ноздри.) — Трябва да идеш някъде, където хората ще те оценят.

— Няма къде — каза Ник. — Не ме пускат да излизам от гробището.

— Трябват ти много приятели за игра — обърна се епископът на Бат и Уелс, шавайки с дългия си език. — Цял ред удоволствия, забавления и вълшебство, където да те оценяват, а не да те пренебрегват.

Ник каза:

— Дамата, която се грижи за мен, готви ужасно. Носи ми супа с твърдо сварени яйца и други такива неща.

— Храна! — намеси се почитаемият Арчибалд Фицхю. — Там, където отиваме ние, имат най-добрата храна в целия свят. Направо ми къркори коремът и устата ми се пълни със слюнка, като си помисля.

— Може ли да дойда с вас? — попита Ник.

— Да дойдеш с нас? — възкликна Уесминстърският херцог изглеждаше истински потресен.

— Недейте така. Ваша милост — намеси се епископът на Бат и Уелс. — Не бъдете коравосърдечен, вижте го тоя дребосък. Не е хапвал прилично ядене кой го знае от кога.

— Аз предлагам да го вземем — намеси се и почитаемият Арчибалд Фицхю. — При нас има хубава кльопачка — и при тези думи потупа корема си, за да покаже колко е вкусна храната.

— Е, готов ли си за приключение, момче? — попита Уестминстърският херцог, вече спечелен за идеята. — Или искаш да

пропилееш остатъка от живота си тук? — с костеливите си пръсти той посочи гробището и мрака наоколо.

Ник си помисли за мис Лупески, за ужасната ѝ храна, за списъците и стиснатите ѝ устни и отвърна:

— Готов съм!

Тримата му нови приятели имаха неговия ръст, но силата им далеч надхвърляше детската. Внезапно Ник бе хванат от две здрави ръце и се озова над главата на епископа на Бат и Уелс, докато Уестминстърският херцог, сграбчил стиска проскубана трева, извика нещо като „Сках! Тех! Кавага!“ . Каменната плоча, която покриваше гроба, се отвори като капак и под нея зейна непрогледна тъмнина.

— Хайде, бързо! — викна херцогът и епископът на Бат и Уелс блъсна Ник в тъмния отвор, след което скочи и самият той, последван от почитаемия Арчибалд Фицхю. Последен, с ловък скок, в тъмното се метна Уестминстърският херцог щом се озова вътре, той извика: „Вех Харадос!“ Таласъмската порта се затвори и камъкът се тресна над тях.

Ник падна и се претърколи в мрака, твърде замаян, за да изпита страх. Тъкмо започна да се чуди колко ли е дълбока дупката под гроба, когато две силни ръце го хванаха здраво под мишниците и момчето внезапно започна да се носи из тъмнината.

От много години Ник вече не познаваше пълния мрак. В гробището виждаше също както виждаха мъртвите и никой гроб или крипта не бяха напълно тъмни за него. Ала сега бе различно. Бе потънал в безкрайна тъмнина, носеше се шеметно напред с подскоци и тласъци, а в лицето му свистеше вятър. Беше страшно, но и вълнуващо.

После се появи светлина и всичко се промени.

Небето беше червено, но му липсваше топлината на залеза. Вместо това бе някак ядно, заплашително червено, с цвят, напомнящ инфектирана рана. Слънцето бе малко и изглеждаше старо и далечно. Беше студено. Спускаха се по стена, край която стърчаха надгробни камъни и статуи, сякаш някой бе обърнал наопаки огромно гробище. Като три съсухрени шимпанзета в опърпани черни костюми Уестминстърският херцог, епископът на Бат и Уелс и почитаемият Арчибалд Фицхю се мятаха между статуите и надгробните камъни, като си подхвърляха Ник един на друг. Не го изпуснаха нито веднъж — подхвърляха го и го хващаха като на шега, без дори да поглеждат.

Ник потърси с очи гроба, през който бяха влезли в този странен свят, но погледът му се загуби сред надгробните камъни.

Чудеше се дали всеки от гробовете, покрай които прелитаха, е врата за съществата, които го носеха...

— Къде отиваме? — попита момчето, но вятърът отнесе гласа му.

Движеха се все по-бързо и по-бързо. Ник видя пред себе си да изниква някаква статуя и още две същества, същите като тези, които го носеха се изстреляха в този свят с пурпурни небеса. Едното бе облечено в парцалива копринена дреха, която някога може и да е била бяла, а другото — в твърде голям мръсносив костюм, с ръкави, превърнали се в парцали. Съществата видяха Ник и тримата му нови приятели и се стрелнаха към тях, скачайки с лекота от височина шест метра.

Уестминстърският херцог издаде гърлен грак и се престори на уплашен. Тримата заедно с Ник се понесоха надолу по стената от гробове, а другите две същества ги преследваха. Никой не изглеждаше уморен или останал без дъх под това червено небе, от което прегорилото слънце ги гледеше като мъртво око. Накрая всички спряха до огромна статуя на някакво създание, чието лице бе станало неузнаваемо.

В следващия миг Ник се запознаваше с 33-тия президент на Съединените щати и с императора на Китай.

— Това е господин Ник — каза епископът на Бат и Уелс. — Той ще стане един от нас.

— Защото търси хубава храна — добави почитаемият Арчибалд Фицхю.

— Прекрасното хапване е гарантирано, станеш ли един от нас, младежо — обърна се към Ник императорът на Китай.

— Да — потвърди и 33-тият президент на Съединените щати.

Ник попита:

— Да стана един от вас? Тоест, да се превърна във вас?

— Умът му е като бръснач! На туй момче нищо не му убягва — възхити се епископът на Бат и Уелс. — Точно така. Да бъдеш един от нас — силен като нас, бърз като нас, непобедим като нас!

— Със зъби тъй здрави, че чупят всяка кост, с език тъй остър и дълъг, че изсмуква мозъка и от най-дългия и тесен кокал или свлича

плътта от лицето! — продължи императорът на Китай.

— Ще можеш да се плъзгаш от сянка в сянка, от никого невидян, от никого неподозирани. Ще бъдеш бърз като мисъл, студен като лед, твърд като стомана, опасен като... като нас! — добави Уестминстърският херцог.

Ник погледна съществата.

— Ами ако не искам да съм един от вас? — попита той.

— Не искаш ли!? Разбира се, че искаш! Какво по-хубаво от това да си един от нас? Няма никой на света, който да не иска да е като нас!

— Имаме най-хубавия град...

— Гулхайм — вметна 33-тият президент на Съединените щати.

— Най-хубавия живот, най-хубавата храна...

— Представяш ли си — прекъсна го епископът на Бат и Уелс, — колко е хубаво да пиеш черната сукървица, която се събира в оловния ковчег, или да си по-важен от крале и кралици, от президенти и първи министри, дори от герои? Това е толкова сигурно, колкото че хората са по-важни от брюкселското зеле.

Ник попита:

— Ама вие какви сте?

— Таласъми — отвърна епископът на Бат и Уелс. — Да му се не види, май някой не е внимавал, а? Ние сме таласъми!

— Вижте!

Цяла тълпа дребни създания подскачаха и тичаха към пътя, който се простираше под тях. Преди да може да каже каквото и да било, Ник бе подхванат от чифт костеливи ръце и летеше във въздуха, подхвърлян и подмятан насам-натам, докато съществата бързаха да се присъединят към събратята си.

В края на стената от гробове започваше път. По-скоро отъпкана пътека, която пресичаше безкрайна безплодна равнина, прилична на пустиня от камъни и кости. Пътят се виеше към някакъв град, кацнал високо върху огромен червен скалист хълм на много километри оттук.

Ник погледна към града и се ужаси — обхванаха го отвращение и страх, погнуса и ненавист, обагрени със силен потрес.

Таласъмките не строят. Те са паразити и лешояди, хранят се с мърша. Градът, който наричат Гулхайм^[2], не е построен от тях. Намерили са го преди векове. Никой не помни (ако изобщо някога човек е имал представа) какви създания са издигнали тези сгради, кой

е прокопал мрежа от тунели в скалата и кой е вдигнал кулите, но едно е сигурно — никой друг, освен таласъмският народ, не би живял в този град, дори не би го доближил.

Дори отгук, на километри от града, Ник виждаше, че всички ъгли са криви, че стените са странно наклонени, че всеки кошмар от неговите сънища сякаш е намерил своето възплъщение тук, като огромна уста със стърчащи във всички посоки зъби. Това бе град, построен само за да бъде изоставен. В него бяха издялани от камък страхът, лудостта и погнусата на построилите го същества. Таласъмският народ го бе открил, бе изпаднал във възторг от видяното и го бе нарекъл свой дом.

Таласъмците се движат бързо. Фучаха по пътя през пустинята побързо от лешояд в полет. Ник се носеше между тях, придържан високо над главите им от силни таласъмски ръце, подхвърлян от един на друг. Гадеше му се, обземаше го страх и безнадеждност, чувстваше се като последния глупак.

А над тях, в противните червени небеса, се виеха същества с огромни черни криле.

— Внимавайте — каза Уесминстърския херцог — Скрийте го! Не искам нощните призраци да го докопат. Проклети крадци!

— Аха, мразим крадците! — изкрещя императорът на Китай.

Нощни призраци в червеното небе над Гулхайм...

Ник пое дълбоко въздух и изкрещя, точно както го бе учила мис Лупеску. Нададе вик, подобен на орлов крясък, някъде от дълбините на гърлото си.

Един от крилатите зверове се спусна към тях, закръжи по-ниско и Ник отново нададе крясък. Няколко груби длани запушиха устата му и заглушиха вика.

— Много добра идея е да ги повикаш — каза почитаемият Арчибалд Фицхю — но, повярвай ми, не стават за ядене, докато не погният поне няколко седмици. Създават само неприятности. Не се обичаме много с тях, схващаш ли?

Нощният призрак се издигна отново в сухия пустинен въздух и момчето почувства как надеждата го напуска.

Таласъмците препуснаха към града и Ник, праметнат безцеремонно върху зловонните плещи на Уестминстърския херцог, се носеше с тях.

Мъртвото слънце залезе. Изгряха две луни — едната огромна, пореста и бяла, появи се над хоризонта и сякаш погълна половината от него, но се смали, щом започна да се изкачва. Другата бе синьо-зелена като мухлясало сирене и щом изгря, таласъмните я посрещнаха с радостни възгласи. Веднага спряха своя бяг и направиха лагер край пътя.

Един от новите членове на групата — Ник реши, че сигурно е този, когото му представиха като „прочутия писател Виктор Юго“ — измъкна чувал, пълен с дърва за горене, на някои още се виждаха панти и дръжки. Извади и запалка, с която стъкна огън, около който се настаниха за почивка.

Таласъмните се взираха в синьо-зелената луна, блъскаха се за най-добрите места край огъня, нагрубяваха се, понякога се деряха и хапеха.

— Сега ще поспим и когато луната залезе, тръгваме за Гулхайм — каза Уестминстърския херцог. — Остават ни само девет-десет часа път. Ще стигнем преди следващия изгрев на луната. После ще си устроим веселба — да отпразнуваме превръщането ти в един от нас!

— Не боли — успокой го почитаемият Арчибалд Фицхю, — ти нищо няма да усетиш. А после само си помисли колко щастлив ще бъдеш!

И всички започнаха да разказват колко е хубаво и прекрасно да си таласъм, разказваха за всички неща, които бяха схрускали със здравите си зъби. Един обясни, че таласъмните са неподатливи на болести, и затова могат да погълнат всякаква храна, независимо от какво е умряла. Разказваха за местата, където са ходили, предимно катакомби и чумни ями. („Чумните ями предлагат чудесно похапване“ — обясни императорът на Китай и всички се съгласиха с него.) Разказаха на Ник как са получили имената си и как той на свой ред като стане таласъм, също ще получи име.

— Но аз не искам да ставам един от вас — каза Ник.

— По един или друг начин — отвърна епископът на Бат и Уелс — ще станеш един от нас. Другият начин е по-гаден — трябва да те храносмелят и нямаш много време да се насладиш.

— Но не мисли сега за това — намеси се императорът на Китай. — Така или иначе, най-добре е да си таласъм. Нас не ни е страх от абсолютно нищо!

При това изречение всички таласъми край стъкнатия с дъски от ковчег огън започнаха да вият, да ръмжат и да пеят колко са мъдри и могъщи и колкото е хубаво да не те е страх от нищо.

В този момент откъм пустинята долетя звук. Беше далечен вой. Таласъмните заломотиха притеснено и се скупчиха по-близо до пламъците.

— Какво е това? — попита Ник.

Таласъмните започнаха да се озъртат.

— Просто нещо някъде в пустинята — прошепна един таласъм.
— Тихо! Ще ни чуе!

Всички замряха за миг, докато не забравиха за воя от пустинята и започнаха да пеят някаква таласъмска песен, пълна с мръсни думи и още по-неприятен смисъл. В нея се изреждаше подробен списък с гниещи телесни части, които стават за ядене, и редът, в който да се погълнат.

— Искам да си ида у дома — каза Ник, когато последните части от песента бяха преглътнати. — Не искам да стоя тук!

— Недей така — обърна се към него Уестминстърският херцог — Уверявам те, глупчо, станеш ли един от нас, дори няма да помниш, че си имал дом.

— Аз не помня нищичко от дните, преди да стана таласъм — закикоти се прочутият писател Виктор Юго.

— Нито пък аз — гордо заяви императорът на Китай.

— Нищичко — съгласи се и 33-тият президент на Съединените щати.

— Ще си част от избрано общество — най-умните, най-силните, най-храбрите създания на света — наперено отсече епископът на Бат и Уелс.

Ник не беше впечатлен от храбростта и мъдростта на таласъмните. Но наистина бяха силни и нечовешки бързи, а той се намираше в средата на цялата група. Беше невъзможно да избяга. Щяха да го хванат, преди да направи и десет стъпки.

Далеч в нощта отново се разнесе онзи вой и таласъмните се примъкнаха към огъня. Ник ги чуваше как душат и ругаят. Момчето затвори очи, нещастно и тъгуващо за дома — не искаше да става таласъм. Чудеше се дали ще заспи, след като е толкова притеснено и

изгубило надежда, но после, за своя изненада, затвори очи и поспа няколко часа.

Събуди го шум — ядосан висок глас. Някой съвсем близо до него питаше:

— Къде са? Къде са, а?

Отвори очи и видя епископа на Бат и Уелс да крещи на императора на Китай. През нощта неколцина от групата бяха изчезнали, сякаш просто се бяха изпарили и никой не можеше да си обясни къде и как са отишли. Останалите таласъми бяха много разтревожени. Набързо събраха лагера и 33-тият президент на Съединените щати хвана Ник и го метна като вързоп на рамо.

Таласъмите се запуснаха обратно по стръмната скала към пътя, под небето с цвят на нездрава кръв, и поеха към Гулхайм. Тази сутрин жизнерадостта им бе значително намалела. Сега сякаш — или поне така се стори на Ник, докато го подмятаха — бягаха от нещо.

Около обед, когато мъртвоокото слънце бе високо над главите им, таласъмите спряха и се скупчиха на едно място. Високо в небето над тях кръжаха дузина нощни призраци, носени от горещите въздушни течения.

Таласъмите се разделиха на две — едните смятаха, че изчезването на приятелите им няма особено значение, а другите — че нещо, вероятно нощните призраци, ги е докопало. Двете враждуващи групи не стигнаха до съгласие по въпроса, но всички одобриха идеята да се въоръжат с камъни и да ги хвърлят по нощните призраци, ако последните се спуснат върху тях. Таласъмите напълниха джобовете на костюмите и мантиите си с натрошените камъни на пустинята.

В ляво от тях, откъм пустинята, отново долетя вой и таласъмите се спогледаха. Беше по-висок, отколкото предната нощ, беше по-близък и по-дълбок. Вълчи вой.

— Чухте ли? — попита кметът на Лондон.

— Не — отвърна 33-тият президент на Съединените щати.

— И аз не чух — каза почитаемият Арчибалд Фицхю.

Воят долетя отново.

— Трябва да се доберем до дома — отсече Уестминстърският херцог, като претегляше в ръка един голям камък.

Кошмарният град Гулхайм бе кацнал на високата оголена скала пред тях и съществата се впуснаха към него с големи скокове.

— Идват нощни таласъми! — извика епископът на Бат и Уелс. — Хвърляйте камъни по проклетниците!

За Ник целият свят бе обърнат с главата надолу, докато го подмятаха на гърба на 33-тия президент на Съединените щати. Песъчинките от пътя летяха към лицето му. Но това не му попречи да чуе виковете, подобни на орлов крясък. Момчето отново извика за помощ на езика на нощните призраци. Този път никой не го спря. Но и не беше сигурен дали изобщо някой го е чул през невъобразимия шум от крясъците на летящите създания и проклятията, които сипеха таласъмните, докато мятаха камъни към небето.

Ник отново чу воя, този път идваше отдясно.

— Тези мръсни негодници са десетки! — мрачно отбеляза Уестминстърският херцог.

33-тият президент на Съединените щати предаде Ник на прочутия писател Виктор Юго, който напъха момчето в торбата си и я метна на рамо. Ник бе доволен, че вътре мирише единствено на прашна дървесина.

— Оттеглят се! — изкрещя един таласъм. — Вижте, тръгват си!

— Не се притеснявай, момче — произнесе глас, който звучеше като епископът на Бат и Уелс. — Няма да има такива глупости в Гулхайм. Гулхайм е непристъпен!

Ник не можа да разбере дали някой от таласъмните е убит или ранен в битката с нощните призраци. Подозираше, като чуваше проклятията на епископа на Бат и Уелс, че няколко от спътниците им може и да са избягали.

— Бързо! — изкрещя някой, който вероятно беше Уестминстърският херцог, и всички се спуснаха в бяг. На Ник не му бе удобно в торбата, болезнено притиснат към гърба на прочутия писател Виктор Юго. Да не говорим, че от време на време торбата заедно с Ник се блъскаше в земята. Още по-неприятното беше, че вътре лежаха няколко парчета дърво, остри винтове и пирони — бяха запалили огъня от дъски за ковчег. Ник усети в ръката му да се забива някакъв винт.

Въпреки че бе друсан и клатен, разтърсван и разтрисан при всяка стъпка на похитителите си, Ник успя да напипа винта с дясната си ръка. Върхът му бе остър при допир. В сърцето на момчето просветна

надежда. То натисна с винта торбата зад гърба си, завъртя острия край, после го издърпа и направи още една дупка под първата.

Някъде отзад отново се разнесе вой и през главата на Ник мина мисълта, че нещо, което ужасява таласъмите, трябва да е още по-ужасяващо от самите тях, затова за миг спря да мушка с винта. Ами ако падне право в зъбите на някой зъл звяр? Ала поне ако умра, помисли си Ник, ще съм умрял като себе си, с всичките си спомени, ще знам кои са родителите ми, кой е Сайлъс, дори коя е мис Лупеску.

Така че отново се зае да пробива плата с винта, мушкаше и натискаше, докато не направи още една дупка.

— Давайте, приятели! — изкрещя епископът на Бат и Уелс. — Нагоре по стъпалата и сме у дома! Още малко и сме в безопасност в Гулхайм!

— Ура, ваша милост! — извика някой друг, вероятно почитаемият Арчибалд Фицхю.

Сега движението на похитителите му се промени, вече не бе непрекъснат ход напред, а поредица от движения нагоре и напред, нагоре и напред.

Ник завря пръсти в дупките, за да ги разшири достатъчно и да погледне навън. Най-накрая успя да надзърне и видя отгоре страховитото червено небе, а отдолу...

... виждаше пустинята, но сега тя бе на стотици стъпки под него. Зад тях се простираха стъпала, направени за великани, а в дясно бе скалата с цвят на охра. Гулхайм, който Ник не можеше да види, сигурно бе над тях. Вляво имаше стръмен склон. Реши, че трябва да падне надолу, върху стъпалата, и да се надява, че в отчаяния си стремеж да се приберат в безопасност у дома, таласъмите няма да забележат бягството му. Високо в червеното небе видя да се реят нощните призраци.

Зарадва се, че зад него няма таласъми — прочутият писател Виктор Юго беше последен, така че нямаше кой да предупреди за разширяващата се дупка в торбата. Нито да види, ако Ник се измъкне през нея.

Но имаше нещо друго...

Ник се показа през дупката и тогава видя нещо огромно и сиво на долното стъпало, което преследваше таласъмите.

Чуваше гневно ръмжене.

Господин Оуенс имаше един израз, когато се окажеше между две еднакво неприятни неща. Казваше: „Намирам се между чука и наковалнята“. Ник се чудеше какво значи това, тъй като в гробището не беше виждал нито чук, нито наковалня.

Намирам се между таласъмните и чудовището, помисли си той.

В мига, в който мисълта мина през главата му, кучешките зъби захапах зebлото и го задърпаха, докато платът се разкъса. Момчето се изтърси на каменните стъпала. Огромно сиво животно, подобно на куче, но много по-голямо, ръмжеше над него. Животно беше с пламтящи очи, бели зъби и огромни лапи. Дишаше тежко и гледаше Ник.

Таласъмните спряха и се обърнаха.

— Гръм да ме удари! — извика Уесминстърският херцог — Проклетият цербер хвана момчето!

— Оставете го — каза императорът на Китай. — Бягайте!

— Олеле! — възкликна 33-тият президент на Съединените щати.

Таласъмните се затичаха нагоре по стъпалата. Ник бе убеден, че тези стъпала са изсечени от великани — всяко бе по-високо от него самия. Таласъмните бързаха да спасят кожата си и от време на време спираха само за да направят неприлични жестове на звяра, а може би и на Ник.

Звярът не помръдваше от мястото си.

„Ще ме изяде — помисли си момчето с горчивина. — Много умно, Ник.“ Момчето се сети за дома си в гробището. Вече не помнеше защо изобщо го напусна. Независимо от чудовищното куче, трябваше да се върне у дома. Там го чакаха.

Ник се втурна покрай звяра, скочи на долното стъпало, което бе на повече от метър под него — височина колкото собствения му ръст, приземи се накриво, глезенът му се изви болезнено и момчето падна тежко върху скалата.

Ник чу как звярът тича и скача към него. Опита да се извие настрани и да се изправи на крака, но глезенът го болеше, не успя да се задържи и пак падна — този път през ръба на стъпалото. Полетя от скалната стена в празното пространство — кошмарно падане в бездна, която Ник дори не можеше да си представи...

Докато падаше, бе сигурен, че чу глас да долита откъм звяра. Гласът на мис Лупеску произнесе:

— О, Ник!

Бе като кошмар наяве, кошмар, в който падаш неудържимо и с ужас се насочваш към земята под теб. Главата на Ник можеше да побере само една всепоглъщаща мисъл: „Това голямо куче всъщност беше мис Лупеску“ и „Ще се ударя в скалата и ще се размажа“ се състезаваха коя да обсеби съзнанието му.

Нещо, което падаше със същата скорост, се обви около него, чу се шумно пляскане на кожести крила и всичко се забави. Земята вече не се приближаваше към него с предишната скорост.

Крилата запляскаха още по-силно и Ник леко започна да се издига. Сега единствената мисъл в главата му беше: „Да летя!“

И наистина летеше. Момчето погледна нагоре. Над него виждаше съвсем плешива тъмнокафява глава с дълбоки очи, които го гледаха като полирани късове черно стъкло.

Ник издаде стържещия звук, който означава „помощ“ на езика на нощните призраци. Нощният призрак се усмихна и в отговор нададе бухащ звук. Изглеждаше доволен.

След пикиране, намаляване на скоростта и твърд удар нощният призрак и товарът му се озоваха върху пустинния пясък. Ник опита да се изправи, глезенът му пак го предаде и той се строполи в пясъка. Вятърът духаше силно, носеше остри песъчинки, които се забиваха в кожата на момчето.

Нощният призрак приседна до него, сгънал кожестите си криле на гърба. Ник бе израснал в гробище и бе свикнал с изображенията на крилати хора, но ангелите по надгробните камъни изобщо не изглеждаха така.

Към тях, през пустинята в сянката на Гулхайм, вече се носеше огромен сив звяр, подобен на гигантско куче.

Кучето проговори с гласа на мис Лупеску:

— За трети път нощните призраци ти спасяват живота, Ник. Първият път беше, когато повика за помощ и те те чуха. Предадох ми съобщението, казаха ми къде си. Вторият път беше снощи край огъня, докато ти спеше. Те кръжаха в мрака и чуха как няколко таласъма говорели, че им носиш лош късмет и трябва да ти смажат главата с камък, да те заровят някъде, където да могат да те открият после, когато добре си се разложил, и да те изядат. Нощните призраци се справиха безшумно с проблема. А сега и това.

— Мис Лупеску?

Голямата кучешка глава се наклони към него и за един изпълнен с ужас миг той си помисли, че Цербер ще отхапе парче от него, но езикът ѝ дружелюбно го близна по бузата.

— Глезена ли си изкълчи?

— Да, не мога да стъпвам.

— Да те качим на гърба ми — каза огромният сив звяр, който всъщност беше мис Лупеску.

Тя каза нещо на скърцащия език на нощния призрак и той приближи, за да повдигне Ник и момчето обви с ръце врата на мис Лупеску.

— Дръж се за козината ми — каза тя. — Дръж се здраво. И преди да тръгнем, кажи... — тя издаде висок скърцащ звук.

— Какво значи това?

— Благодаря... Или довиждане... И двете.

Ник изскърца колкото можа по-добре и нощният призрак нададе развеселен кикот. После издаде подобен звук, разпери кожестите си криле и се понесе с пустинния вятър. Пляскаше усилено с криле, вятърът го поде и го понесе нагоре, като хвърчило, което се издига в полет.

— А сега — каза звярът, който беше мис Лупеску, — дръж се здраво, — и се втурна в бяг.

— Към стената от гробове ли отиваме?

— Към таласъмските порти ли? Не. Те са за таласъми. Аз съм Божия хрътка. Пътувам по свой път към Ада и обратно.

На Ник му се стори, че тя препусна още по-бързо.

Изгряха огромната луна и по-малката с цвят на мухлясало сирене, към тях се присъедини и трета — червена като рубин. Под тях сивата вълчица тичаше с големи скокове през пустинята от кости. Спря едва пред някаква разбита глинена постройка, подобна на огромен кошер, издигнат край поточе, което извираше от пустинна скала, вливаше се в малко езеро и отново изчезваше. Сивата вълчица наведе глава и пи, а Ник гребна вода с шепи и пи с малки глътки.

— Това е границата — каза сивата вълчица, която беше мис Лупеску, и Ник вдигна поглед. Трите луни ги нямаше. Вече се виждаше Млечният път. Момчето го видя както никога досега —

блещукащ шлейф, праметнат през небосклона. Небето бе осеяно със звезди.

— Красиви са — каза Ник.

— Когато те приберем у дома — каза мис Лупеску, — ще те науча на имената на звездите и на съзвездията.

— Това ми харесва — призна Ник.

После отново се покатери на огромния ѝ сив гръб, зарови лице в козината ѝ и се хвана здраво. Стори му се, че само след миг се оказа понесен на ръце — неловко, както възрастна жена носи шестгодишно момче — през гробището към гроба на Оуенсови.

— Навехна си глезена — обясни мис Лупеску.

— Горкичкото — възкликна г-жа Оуенс, взе момчето и го залюля в невидимите си, но грижливи ръце. — Не мога да кажа, че не се притеснявах — притеснявах се. Но сега е тук и само това има значение.

Ник най-накрая се почувства в безопасност, под земята, на хубаво място, с глава върху собствената си възглавница, докато тъмнината го обгръщаше нежно в умората му.

Левият му глезен беше подут и посинял. Доктор Трефузий (1870–1936, блажена да е душата му) го прегледа и отсъди, че е само навехнат. Мис Лупеску се върна от аптеката с ластична превръзка за глезен, а баронет Джосая Уортингтън, погребан с абаносовия си бастун, настоя да го даде на момчето, което много се забавляваше, като се подпираше на него и се преструваше, че е на сто години.

Ник закуцука нагоре по хълма и измъкна сгънат лист хартия изпод един камък. Прочете думите: „Божиите хрътки“. Бяха отпечатани с пурпурно мастило и бяха първи в списъка.

„Онези, които хората наричат върколаци, или ликантропи, наричат себе си Божии хрътки. Те приемат трансформацията си като дар от Създателя и се отплащат за него с упоритост, като преследват злодеите чак до самите порти на Ада.“

Ник кимна.

Не само злодеите, помисли си той.

Прочете остатъка от списъка, запомни колкото можа повече, после се спусна към параклиса, където мис Лупеску го чакаше с пай с месо и огромен пакет пържени картофи, които беше купила от магазина за пържена риба в подножието на хълма. Носеше и още една купчина списъци с пурпурно мастило.

Разделиха си картофките, а веднъж-дваж мис Лупеску дори се усмихна.

Сайлърс се върна в края на месеца. Носеше черната си чанта в лявата ръка, а с дясната се здрависа сдържано. Но това си беше Сайлърс и Ник много се радваше да го види. Още по-щастлив беше, когато Сайлърс му подари умалено копие на моста Голдън гейт в Сан Франциско.

Вече бе почти полунощ, но още не се бе стъмнило напълно. Тримата седяха на върха на хълма, а светлините на града блещукаха под тях.

— Предполагам, че в мое отсъствие всичко е било добре — каза Сайлърс.

— Научих много неща — отвърна Ник и без да пуска модела на моста посочи нощното небе. — Това е Орион, Ловецът, ей там горе, с колана от трите звезди. А това е Телецът.

— Много добре — каза Сайлърс.

— А ти? — попита Ник. — Научи ли нещо, докато те нямаше?

— О, да — отвърна Сайлърс, но се въздържа от подробности.

— И аз — съобщи сериозно мис Лупеску. — И аз научих нови неща.

— Добре — каза Сайлърс. От клоните на дъба се разнесе бухането на сова.

— Докато ме нямаше, чух слухове — продължи Сайлърс, — че преди няколко седмици двамата сте отишли много далеч, където аз не бих могъл да ви последвам. Обикновено бих ви посъветвал да внимавате, но за разлика от някои други, таласъмският народ има къса памет.

Ник каза:

— Всичко е наред. Мис Лупеску се грижеше за мен. Не ме застрашаваше никаква опасност.

Мис Лупеску погледна Ник и очите ѝ заблестяха. После се обърна към Сайлърс:

— Има толкова много за научаване — каза тя. — Може би ще се върна догодина, в разгара на лятото, пак да преподавам на момчето.

Сайлъс погледна мис Лупеску и лекичко повдигна вежда. После погледна повереника си.

— Много ще се радвам — отвърна Ник.

---

[1] *post mortem* (лат.) — „след смъртта“. — Бел.пр. ↑

[2] — от немската дума „*heim*“ — „дом“ и „*ghul*“ — дума с арабски корен, означаваща буквално „демон“, същество от фолклора, хранещо се с човешка плът, таласъм, (бел.пр.) ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

НАДГРОБНИЯТ КАМЪК НА ВЕЩИЦАТА

Всички знаеха, че в края на гробището е погребана вещица. Госпожа Оуенс отдавна предупреди Ник да не ходи там.

— Защо? — попита той.

— За живите момчета е опасно — отвърна госпожа Оуенс. — Там има блато, истинско мочурище, може да се простудиш и да умреш.

Господин Оуенс не беше толкова краен, а и имаше по-бедно въображение. Затова каза просто:

— Мястото не е добро.

Гробището свършваше в подножието на западната страна на хълма до старото ябълково дърво. Зад желязната ограда от ръждиви островърхи пръчки се простираше пустееща земя, покрита с нападали есенни листа, между които стърчаха стръкове коприва, сухи бурени и уродливо израсли диви калини. Общо взето Ник беше послушно дете и затова не се промушваше през оградата, но често отиваше до старото ябълково дърво и надничаше през решетките. Знаеше, че възрастните не му казват всичко и това го дразнеше.

Ник се качи обратно на хълма до малкия параклис край входа на гробището и остана там, докато падна мрак. Когато сивият здрач преля в пурпурни оттенъци, откъм кулата на параклиса се чу плясък на тежко кадифе. Сайлъс излезе от убежището си и се спусна по стената надолу с главата.

Щом го видя, Ник веднага попита:

— Какво има в най-отдалечения край на гробището, веднага след като минеш край Харисън Уестууд — енорийски пекар и жените му Марион и Джоан?

— Защо питаш? — поинтересува се наставникът му и с белите си като слонова кост пръсти махна една прашинка от черния си костюм.

— Ами чудех се... — сви рамене Ник.

— Там е неосветена земя — отвърна Сайлърс. — Знаеш ли какво означава това?

— Не съвсем — отвърна Ник.

Сайлърс тръгна по пътеката. Под краката му не помръдна ни едно паднало листо. Той приближи момчето и седна на пейката до него.

— Някои хора — поде той с кадифения си глас — вярват, че всяка земя е свещена. Вярват, че е била свещена още преди да се появим на този свят, и че ще остане свещена и след нас. Но тук, в твоята страна, е различно. Тук освещават църквите, както и земята, на която погребват хора. Тази земя се нарича осветена. На всяко гробище обаче оставят и парче неосветена земя, където заравят престъпници, самоубийци или друговерци.

— Значи хората, погребани в земята отвъд оградата, са лоши?

Сайлърс повдигна една свършена вежда.

— Мммм, нищо подобно. Я да помисля, мина доста време, откакто не съм ходил натам, но не си спомням някой от погребаните да е особено зъл. Не забравяй, че в миналото са бесели хора дори за кражба на един шилинг. А и винаги се намират хора, които смятат, че животът им е толкова непоносим, че е най-добре да ускорят прехода си към друго ниво на съществуване.

— Тоест, да се самоубият? — попита Ник.

Момчето беше почти на осем години, с големи любопитни очи и изобщо не беше глупаво.

— Точно така — потвърди Сайлърс.

— А получава ли се? По-щастливи ли са, като умрат?

— Понякога да, но в повечето случаи — не. Те са като онези хора, които смятат, че непременно ще са по-щастливи, ако се преместят да живеят на друго място. Но като се преместят разбират, че почти нищо не се е променило. Където и да отидеш, не можеш да избягаш от себе си, Ник. Разбираш ли ме?

— Така ми се струва — отвърна колебливо Ник.

Сайлърс се наведе и разроши косата на момчето.

— Ами вещицата? — продължи да любопитства то.

— Дааа... Самоубийци, престъпници, вещици... Тези, които умират, без да са се изповядали — Сайлърс се изправи, полунощна сянка в здрача. — Много се задълбочихме, аз още не съм закусил, а ти ще закъснееш за уроците си.

В сумрака на гробището се чу приглушено изплющяване на тъмно кадифе и Сайлъс изчезна.

Луната вече изгряваше, когато Ник стигна до гробницата на господин Пениуърт. Уважаемият Томас Пениуърт („Лежи той тук, дорде дочака най-славно възкресение!“) вече го очакваше, очевидно не в най-доброто си настроение.

— Закъсня — отбеляза кисело той.

— Съжалявам, господин Пениуърт!

Учителят неодобрително изсумтя. Предишната седмица бе преподавал на Ник за стихииите и темпераментите, но момчето непрекъснато ги бъркаше. Очакваше днес да го изпитват, но вместо това господин Пениуърт каза:

— Мисля, че е време да отделим няколко дни за практика.

— Така ли? — попита Ник.

— Да, млади Оуенс. Е, как си със Сливането?

Ник се надяваше да не го питат точно това.

— Ами добре — отвърна. — Така де... Сецате се...

— Не, господин Оуенс. Не се сецам. Защо не ми покажеш?

Сърцето на Ник се сви. Той пое дълбоко въздух, стисна очи и с всички сили се опита да се Слее.

Господин Пениуърт изобщо не изглеждаше впечатлен.

— До никъде не я докара, момче. Дори не си близо до истината. Плъзгане и Сливане, момче, така живеят мъртвите. Плъзгай се през сенките! Сливай се с околността! Опитай пак!

Ник опита още по-усърдно.

— Виждаш се ясно като носа на лицето ти — съобщи му господин Пениуърт. — А носът ти е повече от очевиден, както и цялото ти лице, младежо. Както и целият ти! В името на всичко свято, изпразни съзнанието си. Сега! Представи си — ти си пуста алея, ти си отворена врата, ти си нищо, очите не те виждат, умовете не те достигат, там, където стоиш ти, няма нищо и никой.

Ник опита отново. Затвори очи и си представи как се слива с пъстрия камък на стената на гробницата, как от него не остава нищо повече от нощна сянка... После внезапно кихна.

— Ужасно! — въздъхна господин Пениуърт. — Направо ужасно! Мисля, че трябва да поговоря с наставника ти. — Поклати замислено глава и продължи: — Така, а сега ми изброй темпераментите.

Ник неуверено започна:

— Ами... сангвиник, холерик, флегматик... и другото... май беше меланхолик.

Урокът продължи така, докато стана време за граматика и съчинение с мис Летисия Бороус, стара мома („Която не стори никому вреда през целия си животъ. Ти, четящият това, можеш ли да кажеш същото?“). Ник харесваше мис Бороус и уютната ѝ малка крипта, както и това, че лесно я отклоняваше от темата.

— Казват, че в неос... неосветената земя е погребана вещица — поде той.

— Да, скъпи, но не бива да ходиш там.

— Защо?

Мис Бороус го дари с простодушната усмивка, характерна за повечето мъртви.

— Те не са хора от нашата черга — обясни тя.

— Но нали там също е гробище? Значи мога да отида, ако искам?

— Крайно непрепоръчително е, скъпи.

Ник беше послушно дете, но и много любопитно, затова, щом свърши с уроците за нощта, мина покрай пекаря Харисън Уестууд и семейния му паметник на ангел със счупени ръце, но вместо да отиде към неосветената част от гробището се изкачи на хълма. Стигна до мястото, където след един пикник отпреди трийсет години сега се издигаше голямо ябълково дърво.

Ник усвои добре някои уроци. Преди време се натъпка със зелени кисели ябълки — семките им още бяха бели и меки. После няколко дни, докато червата му къркореха болезнено, а госпожа Оуенс го наставляваше какво да не яде, горко съжаляваше за стореното. Сега винаги изчакваше ябълките да узреят и не хапваше повече от две-три на нощ. Миналата седмица изяде и последната ябълка, която беше останала по клоните, но обичаше да идва тук и да размишлява.

Покатери се на дървото и седна на любимото си място в чатала на два клона. Погледна към неосветената земя под него. Луната огряваше буренясалата, обрасла с калина и избуяли треви пустош. Ник се зачуди дали вещицата е стара, дали има железни зъби и къща на кокоши крак, или пък е слаба, с остър нос и лети с метла.

Стомахът му закъркори и момчето усети, че огладнява. Ех, ако не беше изял всички ябълки, да бе оставил поне една...

Погледна нагоре и му се стори, че вижда нещо. Погледна пак — точно така, над него висеше примамливо един зрял червен плод.

Ник се гордееше с умението си да се катери. Ловко се запремята от клон на клон и си представи, че е Сайлъс, който с лекота се изкачва по висока тухлена стена. Ябълката вече бе на една ръка разстояние, червенината ѝ изглеждаше почти черна в нощта. Момчето бавно се запромъква по клона, протегна се и пръстите му докоснаха съвършената сочна ябълка...

... но така и никога не я опита.

Чу се пукот като изстрел и клонът полетя надолу.

Ник се събуди от силна прорязваща болка. Пред очите му се спусна черна пелена, като при приближаваща буря. Лежеше сред бурените в лятната вечер.

Под него земята бе мека и странно топла. Напипа нещо като топла козина. Беше паднал върху купа трева — точно там, където пазачът на гробището изхвърля окосеното. За негов късмет тревата бе омекотила падането. Въпреки това гърдите го боляха, а кракът му май бе изкълчен.

Ник простена.

— Тихо, тихичко, момченце! — разнесе се глас зад него.

— Откъде дойде? Все едно падна от небето. Що за начин да пристигнеш?

— Бях се качил на ябълката — каза Ник.

— Аха, дай да видя крака ти. Обзалагам се, че е счупен също като клона — хладни пръсти заопипваха левия му крак.

— Не е счупен, изкълчен е, а може би е само навехнат. Имаш дяволски късмет, момче, че си паднал върху купчината. Няма нищо страшно.

— Ох, добре — промърмори Ник. — Обаче ме боли.

После обърна глава, за да види кой говори.

Тя със сигурност беше по-голяма от него, но още не беше съвсем пораснала, и не изглеждаше нито приятелски, нито враждебно настроена. По-скоро беше предпазлива. Имаше интелигентно излъчване, но лицето ѝ изобщо не беше красиво.

— Аз съм Ник — представи се той.

— Живото момче ли? — възкликна тя.

Ник кимна.

— И аз така си помислих — внимателно каза тя. — Чувала съм за теб, мълвата стигна и дотук, до неосветената земя. Как ти викат?

— Оуенс — отвърна той. — Никой Оуенс. Накратко, Ник.

— Ами, здравейте тогава, млади господин Ник.

Ник я огледа от горе до долу. Носеше обикновена бяла риза, косата ѝ беше дълга, с миши цвят, а в изражението ѝ имаше нещо таласъмско — намек за усмивка в ъгълчето на устните, вечно спотаен там, както и да се сменяше изражението на лицето ѝ.

— Самоубийца ли си? — попита Ник. — Или си откраднала шилинг?

— Никога нищо не съм крадала — отвърна тя. — Дори и носна кърпичка. Освен това — момичето продължи игриво — самоубийците са ей — там, от другата страна на глоговите храсти, а двамата обесени са до боровинките. Единият правеше фалшиви монети, а другият беше прочут крайпътен крадец, или поне той така твърди, въпреки че мен ако питаш, се съмнявам да е бил нещо повече от обикновен разбойник и скитник.

— Аха — каза Ник. После, докато в ума му се оформяше подозрение, плахо започна: — Казват, че тук е погребана вещица...

Тя кимна.

— Удавена, изгорена и заровена тук без да сложат дори едно камъче да отбележат къде е.

— Била си удавена и изгорена?

Тя седна до него на купчинката окосена трева и постави хладните си ръце върху пулсиращия от болка крак.

— Дойдоха в колибата ми на разсъмване, още не бях се събудила, и ме извлякоха на поляната. Всички крещяха: „Ти си вещица!“ — дебели и току-що умити, розови в ранната утрин като прасета, готови да тръгнат към пазара. После един по един се изправяха и говореха разни неща за прокиснало мляко и окуцели коне. Най-накрая се изправи госпожица Джемайма — най-дебелата и най-розовата, и каза как Соломон Порит вече не ѝ обръща никакво внимание, а все се навърта край пералнята, като муха на мед. Заради моята магия, така каза тя, е станал той такъв и магията трябва да се развали. Затова ме завързаха за позорния стълб и го потопиха в езерото. Казаха, че ако съм вещица, няма да се удавя, няма дори нищо да усетя, но ако не съм, ще се разбере. А бащата на госпожица Джемайма им даде по един

грош да държат стълба под мръсната зелена гнилоч много дълго, за да види дали ще се нагълтам с вода.

— И нагълта ли се?

— О, да, дробовете ми се напълниха. Това беше краят ми.

— Аха — каза Ник. — Значи все пак не си била вещица.

Момичето го прониза с малките си, кръгли, призрачни очи и се усмихна криво. Още приличаше на зъл дух, но на красив зъл дух и Ник реши, че не ѝ е трябвала магия, за да примами Соломон Порит, не и с тази усмивка.

— Ама че глупост! Разбира се, че бях вещица. Разбраха го, когато ме отвързаха от стълба и ме проснаха на ливадата, мъртва и покрита с водна леща и воняща тиня. Забелих очи и проклевх всички, които онази сутрин бяха на ливадата, никой да не намери покой в гроба си. Изненадах се колко лесно излезе проклятието. Също като непознат танц, когато краката ти подемат стъпките на нова мелодия, която ушите ти не са чували никога, а умът ти не познава, и я танцуват до зори — при тези думи тя се изправи, завъртя се, подскочи и голите ѝ крака проблеснаха на лунната светлина. — Така ги проклевх, с последния си дъх. После издъгнах. Изгориха тялото ми на ливадата, докато от него остана само черен въглен, и ме пуснаха в дупка в неосветената земя, без да сложат и един камък с името ми — едва тогава момичето млъкна и за миг изглеждаше тъжно.

— Някой от тях погребан ли е в гробището? — попита Ник.

— Нито един — отвърна девойката с намигване. — Съботата, след като ме удавиха и опекоха, доставиха на господин Поринджър килим чак от Лондон, много хубав килим. Но се оказа, че не само е от хубава вълна и добре изтъкан. В нишките му се бе загнездила чумата и до понеделник петима кашляха кръв, а кожата им бе станала черна като моята, когато ме извадиха от огъня. След седмица чумата отнесе повечето селяни, хвърлиха телата им съвсем безразборно в чумната яма, която изкопаха извън града и после запълниха с пръст.

— Всички в селото ли умряха?

— Всички, които гледаха как ме давят и горят — сви рамене тя. — Как е кракът ти сега?

— По-добре, благодаря.

Ник бавно се изправи и закуцука към желязната ограда. Подпря се на нея и продължи да пита:

— А винаги ли си била вещица? Искам да кажа, още преди да ги прокълнеш?

— Като че ли е нужно да съм вещица — изсумтя тя, — че да накарам Соломон Порит да се навърта край колибата ми.

Което, помисли си Ник, всъщност не бе отговор на въпроса, изобщо не бе отговор.

— Как се казваш? — попита той.

— Нямам надгробен камък — отвърна тя и тъглчетата на устните ѝ увиснаха. — Може да съм всякоя, нали?

— Все пак си имала име...

— Лиза Хемпсток, щом настояваш — тросна му се тя. — Не искам много, нали? Някой да напише името ми на гроба. Лежа си ей — там, виждаш ли? И само копривата показва къде съм погребана.

За миг тя изглеждаше толкова тъжна, че на Ник му се прииска да я прегърне. И докато се промъкваше между пръчките на оградата, му дойде наум една идея — ще намери камък за Лиза Хемпсток, камък с името ѝ. Това ще я накара да се усмихне.

Момчето се обърна да помахва за довиждане от подножието на хълма, но тя вече бе изчезнала.

В гробището имаше счупени парчета от камъни и статуи, но Ник знаеше, че те са напълно неподходящи за сивооката вещица от неосветените земи. На нея ѝ бе нужно нещо повече. Реши никому да не казва какво е намислил, като основателно смяташе, че ще му забранят да го прави.

Следващите няколко дни кроеше планове, от сложни по-сложни. Господин Пениуърт бе отчаян.

— Мисля — обяви той, почесвайки прашния си мустак, — че се справяш все по-зле. Не се Сливаш! Виждаш се съвсем ясно, момче! Трудно може да не те забележи човек. Ако приближиш в компанията на пурпурен лъв, зелен слон и яркочервен еднорог, язден от краля на Англия в кралските му одежди, смятам, че хората ще зяпат само теб, пренебрегвайки другите като изключително безинтересни.

Ник просто мълчаливо го гледаше. Чудеше се дали има специални магазини по местата, където се събират живите, в които да се продават надгробни камъни, и ако е така, как може да се сдобие с такъв... Сливането бе последната му грижа.

Възползва се от това, че мис Бороус лесно се разсейваше от граматиката и съчинението и я разпита как се използват парите, за да получиш каквото искаш. Ник имаше няколко монети, които намери през годините (научил бе, че най-лесно се намират пари, като минеш там, където преди това влюбени двойки са се въргалияли, прегръщали и целували в тревата на гробището и често намираще метални монети по тези места.) Реши, че може да ги използва.

— Колко струва един надгробен камък? — попита той мис Бороус.

— По мое време — отвърна тя — бяха по 15 гвинеи. Не знам колко са днес. Предполагам, че повече. Много, много повече.

Ник имаше две лири и 53 пенса. Беше сигурен, че няма да стигнат.

Бяха минали четири години, почти половината му живот, от последното му посещение в гробницата на Индиговия човек, но още помнеше пътя. Заизкачва се по хълма, докато се озова над града, над ябълковото дърво, над камбанарията на малкия параклис, там, където гробницата на Фробишър се издигаше като разяден зъб. Вмъкна се вътре, плъзна се зад ковчега, спусна се надолу, надолу и още по-надолу по малките каменни стъпала към центъра на хълма, докато стигна каменната стая. В гробницата беше тъмно като в рог, но Ник виждаше така, както виждат мъртвите, и стаята му разкри тайните си.

Гибелта се бе свила на кълбо край стената. Усещаше я. Беше същата, каквато я помнеше — нещо невидимо, валма дим, омраза и алчност. Този път обаче не се боеше от нея.

— СТРАХУВАЙ СЕ ОТ НАС — прошепна Гибелта, — ЗАЩОТО ПАЗИМ НЕЩО ЦЕННО, КОЕТО НИКОГА НЕ СЕ ГУБИ.

— Не ме е страх от вас — каза Ник. — Помните ли? Трябва да взема нещо оттук.

— НИЩО НИКОГА НЕ ИЗЛИЗА ОТТУК — дойде отговорът на свитото в мрака нещо. — НОЖЪТ, БРОШКАТА, БОКАЛЪТ. ГИБЕЛТА ГИ ПАЗИ В МРАКА. НИЕ ЧАКАМЕ.

— Простете, че питам, но това вашият гроб ли е?

— ГОСПОДАРЯТ НИ ОСТАВИ В ТОЗИ СВЯТ ДА ПАЗИМ. ЗАРОВИ ЧЕРЕПИТЕ НИ ПОД КАМЪКА. ОСТАВИ НИ И ЗНАЕМ КАКВО ДА ПРАВИМ. ПАЗИМ СЪКРОВИЩАТА, ДОКАТО ГОСПОДАРЯТ НЕ СЕ ЗАВЪРНЕ.

— Мисля, че е забравил за вас — каза Ник. — Сигурен съм, че самият той е мъртъв от години.

— НИЕ СМЕ ГИБЕЛТА! НИЕ ПАЗИМ!

Ник се замисли преди колко ли години най-дълбокият гроб в хълма е бил в равнината и реши, че сигурно е било преди много, много време. Усещаше как Гибелта увива около него вълните си от страх като пипала на хищно растение. Започна да му става студено, чувстваше се бавен, сякаш някаква арктическа пепелянка бе забила жилото си в сърцето му и впръскваше ледената си отрова в тялото му.

Ник пристъпи напред, озова се пред каменния подиум, протегна се и склучи пръсти около хладната брошка.

Гибелта изсъска:

— ПАЗИМ ТОВА ЗА ГОСПОДАРЯ!

— Той няма да има нищо против — изрече Ник. Направи крачка назад към каменните стъпала, като внимателно избягваше изсъхналите останки на животни и хора по пода.

Гибелта се гърчеше яростно, вихреше се из малката стая като призрачен дим. После застина.

— ЩЕ СЕ ВЪРНЕ! — каза Гибелта с трите си преливащи се гласа. — ВИНАГИ СЕ ВРЪЩА!

Ник заизкачва каменните стъпала колкото може по-бързо. В един миг си представи, че нещо го преследва, но когато излезе в гробницата на Фробишър и види хладния утринен въздух, нищо не помръдваше, нищо не го следваше.

Ник седна на открито и разгледа брошката. В началото помисли, че цялата е черна, но после слънцето изгря и момчето видя, че камъкът в центъра прелива в оттенъци на червеното.

Той беше голям колкото яйце на червеношийка и Ник се втренчи в него, като се чудеше дали нещо не се движи вътре. Ако беше по-малък, щеше да поиска да го пхне в устата си.

Камъкът бе хванат в черния метал, като в хищни нокти, а около него нещо се извиваше. Това нещо наподобяваше змия, но имаше твърде много глави. Ник се зачуди дали Гибелта не изглежда така на дневна светлина.

Момчето се спусна по хълма, като мина по всички кратки пътища, за които се сещаше — през бръшляна, покрил подземната гробница на семейство Бартълби (отвътре долитаха звуците на

семейството, което се готвеше за сън), и още по-нататък, мина през решетката и стъпи на неосветената земя. Повика:

— Лиза, Лиза! — и се огледа.

— Добро утро, млади глупчо — чу се отнякъде гласът ѝ.

Ник не я виждаше, но зад глогините имаше една сянка и когато приближи, тя се превърна в нещо перлено и полупрозрачно на светлината на ранното утро. Приличаше на момиче със сиви очи.

— Би трябвало в момента спокойно да спя. Какво те носи насам?

— Надгробният ти камък — отвърна той. — Какво искаш да пише на него?

— Името ми — каза тя. — Трябва да пише името ми, с голямо „Е“ за „Елизабет“, като старата кралица, която умря, когато се родих, и голямо „Х“, за Хемпсток. Другото не ме интересува, така и не научих повече букви.

— Ами датите? — попита Ник.

— Уилям Завоевателя, 1066 — изпя тя с повея на утринния вятър в клоните на глогинката. — Голямо „Е“, моля, и голямо „Х“.

— А каква си била? — запита Ник. — Така де, когато не си била вещица?

— Перачка — отвърна мъртвото момиче. В следващия миг утринното слънце заля пустите земи и Ник остана сам.

Бе девет сутринта и всички спяха. Ник реши да остане буден. Все пак имаше мисия. Беше на осем години и светът извън гробището не го плашеше.

Дрехи. Трябваша му дрехи. Сивият саван, с който обикновено ходеше, не бе подходящ. Той беше идеален за гробището — с цвета на камъните и сенките, но ако Ник искаше да премине в света отвъд гробищните стени, му трябваше нещо, с което да се слее с онзи свят.

В криптата под порутената църква имаше дрехи, но Ник не искаше да влиза там, дори денем. Беше готов да се оправдае пред господин и госпожа Оуенс, но нямаше никакво желание да се обяснява със Сайлъс. Само при мисълта за тъмните му очи, изпълнени с гняв, или още по-лошо, с разочарование, го заливаше вълна от срам.

В далечния край на гробището имаше градинарска барака, малка зелена постройка, която миришеше на моторно масло и където ръждясваше старата неизползвана косачка, заедно с набор стари градинарски сечива. Бараката бе изоставена след пенсионирането на

последния градинар, още преди Ник да се роди, и задължението да се поддържа гробището бе поделено между Съвета (който пращаше човек да коси тревата и да почиства пътеките веднъж месечно от април до септември) и местни доброволци от „Приятели на гробището“.

Огромна катинар на вратата пазеше складираното в бараката, но Ник отдавна бе открил една разхлабена дъска. Понякога, когато искаше да е сам, влизаше вътре, сядаше и размишляваше.

На вратата открай време висяха кафяво работно яке и чифт зелени градинарски джинси, забравени или изоставени преди години. Джинсите му бяха твърде големи, но нави крачолите им и вместо колан завърза около кръста си кафява връв. В единия ъгъл се търкаляха ботуши. Макар че бяха твърде големи, той пъкна краката си в тях. Ботушите бяха покрити с толкова много спечена кал и цимент, че когато се опита да пристъпи, не можа да направи и крачка. Оказа се от тях, взе якето и се измъкна през хлабавата дъска. Щом излезе отвън, го облече. Реши, че като навие ръкавите, изглежда доста добре. Якето имаше големи джобове и като мушна ръце в тях, Ник се почувства като истинско конте.

Момчето стигна до главната порта на гробището и погледна през решетките. По улицата премина автобус, имаше коли, магазини и замайващ главата шум. Зад гърба му — в зелената прохладна сянка, обрасъл с дървета и бръшлян — бе домът му.

Сърцето на Ник биеше до пръсване, когато направи първата си крачка във външния свят.

През живота си Ебенизер Болджър бе виждал какви ли не странни типове — ако имате магазин като неговия, и вие ще ги видите. Магазинчето в лабиринта на уличките в Стария град — едновременно вехтошарница, антиквариат и заложна къща (дори самият Ебенизер не беше сигурен къде свършва едното и почва другото) привличаше странни типове и необикновени хора, които искаха да купуват или да продават разни неща. Болджър търгуваше над тезгяха, продаваше и купуваше, но търговията му вървеше много по-добре под тезгяха или в задната стаичка, където купуваше предмети, които не бяха съвсем честно придобити, а после ги препродаваше. Бизнесът му беше като

айсберг — на повърхността се забелязваше само пращният магазин. Останалото беше отдолу и на Ебенизер точно това му харесваше.

Той имаше очила с дебели стъкла и постоянно изражение на леко отвращение, сякаш бе забелязал, че млякото в чая му е вкиснато. Изражението му служеше добре, когато хората се опитваха да му продават разни неща.

— Честно казано — започваше той с кисела физиономия, — това нищичко не струва. Но ще ви дам колкото мога, заради сантименталната стойност.

Истински късмет беше да измъкнете от Ебенизер Болджър толкова, колкото смятате за редно.

Магазинът му привличаше странни хора, но момчето, което дойде тази сутрин, бе едно от най-странните, които собственикът бе виждал за цял живот мамене на странни хора. То изглеждаше на около седем години, облечено бе в дрехите на дядо си и миришеше силно на сайвант. Косата му беше дълга и рошава. Детето беше изключително сериозно. Държеше ръцете си пъхнати дълбоко в джобовете на пращното кафяво яке. И без да вижда, Ебенизер знаеше, че момчето стиска изключително силно нещо в дясната си ръка.

— Извинете — каза момчето.

— Здравсти, малкия — предпазливо отвърна Ебенизер.

„Ох, тия хлапета! — помисли си той. — Или са свили нещо, или опитват да продадат играчките си.“

И в двата случая той обикновено отказваше. Купиш ли нещо, откраднато от дете, докато се озърнеш, някой бесен възрастен вече те обвинява, че си дал на малкия Джони или на малката Матилда десетаче за венчалната халка. Тези деца създават само неприятности!

— Трябва ми нещо за един приятел — каза момчето. — И си помислих, че може да купите нещо мое.

— Не купувам нищо от деца — равно отвърна Ебенизер Болджър.

Ник извади ръка от джоба и постави брошката върху мърлявия тезгях. Болджър ѝ хвърли един поглед, после я погледна по-внимателно. Свали очилата, взе часовникарска лупа от тезгяха и погледна през нея. Включи малката лампа и внимателно разгледа бижутото през лупата.

— Змийски камък! — каза на себе си, не на момчето. После свали лупата, намести очилата и прониза детето с кисел и подозрителен поглед.

— Откъде я взе? — попита той.

— Искате ли да я купите? — отвърна Ник.

— Откраднал си я! Свил си я от някой музей или нещо такова, нали?

— Не — равнодушно отговори момчето. — Ще я купите ли или да потърся някой друг?

Киселото изражение на Ебенизер Болджър се промени и се замени с безкрайна любезност. На лицето му изгря широка усмивка.

— Съжалявам! — провлачи любезно той. — Просто не се срещат често подобни неща — не и в магазин като моя или извън музея — но определено ми харесва. Знаеш ли какво, искаш ли да поседнеш, да пийнеш чай с бисквити — имам пакет курабийки с шоколадови парченца в стаичката отзад. А после ще решим колко струва това нещо.

Ник си отдъхна, че човекът все пак се оказа приятелски настроен.

— Трябват ми пари да купя камък — обясни момчето. — Надгробен камък за моя приятелка. Е, не ми е точно приятелка, позната ми е. Мисля, че излекува крака ми, нали разбирате?

Ебенизер Болджър не обърна внимание на дърдоренето на детето, докато го водеше към дъното на магазина. Отвори вратата на задната стаичка — малко помещение без прозорци, натъпкано догоре с кашони, пълни с боклуци. В единия ъгъл се виждаше голям сейф. Имаше и кашон, пълен с цигулки, струпани препарирани животни, столове без облегалки, книги и картини.

До вратата стоеше малко бюро. Ебенизер издърпа стол и седна, като остави Ник да стърчи прав. Антикварят започна да рови в едно чекмедже, в което момчето мерна полупразна бутилка уиски, и измъкна почти празен пакет шоколадови бисквити, с които почерпи детето. После включи настолната лампа, пак огледа брошката, завихрянцията на червеното и оранжевото в камъка, разгледа черния метален обков и за малко да потрепери от израженията на змийските глави.

— Старинна вещ — промърмори той. — Тя е... — „безценна“, мина през главата му — вероятно не струва много, но знае ли човек.

Ник посърна. Ебенизер се постара да звучи успокоително:

— Просто искам да съм сигурен, че не е крадена, преди да ти дам пари. От шкафа на мама ли я взе? Или я сви от музея? Каж ми, няма да те издам. Просто искам да знам.

Ник поклати глава, докато дъвчеше бисквитата си.

— Тогава откъде?

Ник мълчеше.

Ебенизер Болджър не искаше да оставя брошката, но все пак я бутна през бюрото към момчето.

— Щом не можеш да ми кажеш, по-добре си я вземи. Доверието трябва да е взаимно. Приятно беше да се работи с теб, жалко, че не можем да продължим.

Ник се притесни. После каза:

— Намерих я в един стар гроб. Но не мога да кажа къде — спря, защото дружелюбното изражение от лицето на Болджър се смени с неприкрита алчност и вълнение.

— А там има ли други такива?

Ник повтори:

— Ако не искате да я купите, ще намеря някой друг. Благодаря за бисквитата.

— Бързаш, а? Предполагам, че мама и татко те чакат? — заразително го Ебенизер.

Момчето поклати глава, но веднага му се прииска да беше кимнал.

— Никой не те чака, добре — Болджър захлупи с длани брошката. — Сега ми кажи къде точно я намери. Е?

— Не си спомням — отвърна Ник.

— Твърде късно е за това. Да предположим, че ти трябва малко време да си спомниш откъде си я взел. После, като се сетиш, отново ще си поговорим.

Антикварят стана и излезе от стаята. Затвори вратата след себе си и я заключи с голям метален ключ.

Когато откри длан и погледна брошката, на лицето му се появи алчна усмивка.

Звънчето над вратата извести, че някой е влязъл, и Ебenezер смутено вдигна поглед, но в магазина нямаше никого. Вратата беше леко откряхната, Болджър я затвори и за всеки случай обърна табелата да показва „ЗАТВОРЕНО“. Врътна и ключа — днес не искаше никакви любопитковци да се мотаят наоколо.

Слънчевият есенен ден посивя и лек дъждец затрополи по мърлявата витрина.

Ебенизер взе телефона от тезгяха и с леко треперещи пръсти набра номера.

— Златна мина, Том — каза в слушалката. — Ела веднага щом можеш.

Когато чу ключа да се превърта в ключалката Ник разбра, че е в капан. Бутна вратата, но тя не помръдна. Почувства се много глупаво, задето се остави да го примамят вътре, и задето не се довери на първия си импулс да се махне възможно най-далеч от мъжа с киселото изражение. Наруши правилата на гробището и всичко се обърка. Какво ще каже Сайлс? А семейство Оуенс? Усети, че го обхваща паника. Опита се да я потисне и да овладее притеснението си. Всичко ще се оправи, знаеше го. Разбира се, първо трябва да излезе...

Огледа стаята. Приличаше на неголям склад с бюро. Влизаше се само през вратата.

Отвори чекмеджето, но намери единствено бурканчета боя (с която се освежаваха антиките) и четка. Чудеше се дали ще може да плисне боя в лицето на мъжа и да го ослепи дотолкова, че да избяга. Отвори капачето на едно бурканче и потопа пръстта си в него.

— Какво правиш? — попита глас съвсем близо до ухото му.

— Нищо — отвърна Ник, затвори капачката и пусна бурканчето в огромния джоб на якето си.

Лиза Хемпсток го гледаше безучастно.

— Какво правиш тук? — попита тя. — И каква е онази торба сланина отвън?

— Това е магазинът му. Опитах да му продам нещо.

— Защо?

— Не е твоя работа!

Тя изсумтя.

— Добре, но трябва да се връщаш в гробището.

— Не мога, той ме заключи.

— Разбира се, че можеш, само се плъзни през стената...

Той поклати глава.

— Не мога. Мога да го правя само у дома, защото ми дадоха Свободата на гробището, когато бях бебе — той я погледна. На светлината на лампата Лиза не се виждаше добре, но Ник цял живот бе говорил с мъртъвци. — Все едно, а ти какво правиш тук? Защо си излязла от гробището? Сега е ден, а ти не си като Сайлъс. Трябва да стоиш вътре.

— Правилата са за онези в гробището — каза тя, — но не и за погребаните в неосветената земя. Никой не ми казва какво да правя и къде да ходя — тя хвърли поглед към вратата. — Този човек не ми харесва. Ще ида да видя какво прави.

Потрепване и Ник отново остана сам в стаята. Нейде отдалеко се дочу гръм.

В мрака и безпорядъка на „Антики Болджър“ Ебенизер се огледа подозрително, сигурен, че някой го наблюдава, но след това си даде сметка, че се държи глупаво. „Момчето е заключено в стаичката — помисли си. — Предната врата също е заключена.“ После мъжът продължи да лъска металния обков на змийския камък, внимателно и нежно като археолог на разкопки, и да почиства чернилката от блестящото сребро.

Започна да съжالياва, че повика Том Хъстингс, въпреки че той беше едър и го биваше да плаши хората. Започна да съжالياва и че ще трябва да продаде брошката, когато приключи. Тя беше специална. Колкото повече блестеше под слабата светлина над тезгяха, толкова повече му се искаше да бъде негова и само негова.

Но там, откъдето се е взела, трябва да има още. Момчето ще му каже. Момчето ще го заведе.

Момчето...

Осени го идея. Неохотно остави украшението, отвори чекмедже зад тезгяха и извади метална кутия от бисквити, пълна с пликове, картички и хартиени изрезки.

Извади една картичка, малко по-голяма от визитка. В черната рамка нямаше нито име, нито адрес. Само една дума — Джак, написана на ръка с мастило, избледняло до кафяво.

На гърба на визитката Ебенизер Болджър бе записал с молив и с дребния си, прецизен почерк, за да не забрави — въпреки че не

можеше да забрави — как да призове Някойси Джак. Не, не да го призове. Да го покани. Не можеш да призоваваш хора като него.

Някой потропа на вратата на магазина.

Болджър хвърли визитката на тезгяха, отиде до вратата и се взря през пелената на следобедния дъжд.

— Побързай — извика Том Хъстингс, — навън е много неприятно! Гадост! Целият подгизнах.

Болджър отключи и Том нахлу вътре — от палтото и косата му капеше вода.

— Кое е толкова важно, че не можеш да говориш по телефона?

— Богатството ни — каза Ебенизер с киселото си изражение. — Ето кое!

Хъстингс свали палтото си и го закачи отзад на вратата.

— Какво има? Нещо хубаво е паднало от някой камион?

— Съкровище — каза Ебенизер. — Даже две. — Отведе приятеля си до тезгяха и му показа брошката на слабата светлина.

— Старо е, нали?

— От езически времена — потвърди антикварят. — Даже отпреди това. От времето на друидите. Преди да дойдат римляните. Нарича се змийски камък, виждал съм го в музея. Никога не съм виждал такова майсторство и фина изработка. Сигурно е била на някой крал. Момчето, което я намерило, каза, че е от някакъв гроб — представяш ли си, може да е цяла могила, пълна с такива неща.

— Може би трябва да го направим законно — промълви замислено Хъстингс. — Да го обявим като находка. Ще ни платят пазарната цена и може да ги накараме да го нарекат на наше име: дарението „Хъстингс-Болджър“.

— Болджър-Хъстингс — машинално го поправи Ебенизер. После добави: — Познавам някои хора с много пари, които ще ни платят повече от пазарната цена, за да го докосват така, както ти сега — Том Хъстингс галеше внимателно брошката с пръсти, както се гали котенце — и няма да задават въпроси. — Ебенизер протегна ръка и Том неохотно му подаде бижутото.

— Нали каза две съкровища, къде е другото?

Ебенизер Болджър взе картичката с черните ръбове и я подаде на приятеля си.

— Знаеш ли какво е това?

Том поклати глава.

Приятелят му остави визитката на тезгяха.

— Едни хора търсят други хора.

— И?

— Доколкото разбрах — продължи Ебенизер, — другите хора са едно момче.

— Навсякъде има момчета — каза Том. — Търчат наоколо и се забъркват в неприятности. Не мога да ги понасям. Значи едни хора търсят точно определено момче?

— Това момче изглежда на подходящата възраст. Облечено е... сам ще видиш как и е намерило това. Може би е точно това, което търсят.

— И ако е то?

Болджър хвана визитката за ъгълчето и бавно повя с нея, сякаш очертаваше въображаем пламък.

— Ето я свещта, да ти свети в тъмата... — започна той.

— Ето го палача, да ти отсече главата^[1] — довърши Том Хъстингс замислено. — Но виж, ако повикаме Джак, ще загубим момчето. А загубим ли момчето, изтърваме съкровището.

И така двамата продължиха да обсъждат, да преценяват ползите и недостатъците на това дали да предадат момчето, или да приберат съкровището, което в представите им се превърна в огромна подземна пещера, пълна със скъпоценности. Докато говореха, Ебенизер измъкна бутилка джин изпод тезгяха и наля щедро и на двамата, „да подпомогне мисловната дейност“.

На Лиза скоро ѝ омръзна този разговор — въртеше се в кръга на „за“ и „против“ без изгледи да стигне донякъде. Затова тя се върна в задната стаичка и завари Ник да стои на средата ѝ със силно стиснати очи и юмруци, с изкривено сякаш от зъбобол лице, почти лилаво от усилието да задържи дъха си.

— Какво пък правиш сега? — попита тя равнодушно.

Той отвори очи и се отпусна.

— Опитвам да се Слея.

— Опитай пак — изсумтя момичето.

Той опита и задържа дъха си още по-дълго.

— Спри — обади се тя — или ще се пръснеш.

Ник си пое дълбоко дъх, а после въздъхна отчаяно.

— Не се получава. Може би трябва да го ударя с някой камък и да бягам — наоколо нямаше камъни, затова момчето взе едно преспание от цветно стъкло и претегли тежестта му с ръка, чудейки се дали може да го хвърли достатъчно силно, че да спре Ебенизер.

— Вече са двама — каза Лиза. — Ако не те хване единият, ще те хване другият. Казаха, че искат да те накарат да им покажеш откъде си взел брошката, да изкопаят гроба и да вземат съкровището — тя не му каза за другата част от спора им, нито за картичката с черните ръбове. — Защо изобщо си направил нещо толкова глупаво? Знаеш какви са правилата за излизане от гробището. Направо сам си просиш белята.

Ник се почувства много малък и много глупав.

— Исках да ти купя надгробен камък — призна тихо той. — И мислех, че ще струва много пари. Затова исках да продам брошката.

Лиза не каза нищо.

— Сърдиш ли се?

Момчето поклати глава.

— Това е първото хубаво нещо, което някой е правил за мен от петстотин години — по устните ѝ пробяга таласъмската усмивка. — Защо да се сърдя? — После добави: — Какво правиш, когато се опитваш да се Слееш?

— Това, което ми каза господин Пениуърт: „Аз съм отворена врата, аз съм празна алея, аз съм нищо. Очите не ме виждат, погледите се плъзгат край мен“, но никога не се получава.

— Защото си жив — каза Лиза с кратко изсумтяване. — Това е за нас, мъртвите, нас рядко ни забелязват, колкото и да се стараем да ни забележат. При вас е различно.

Тя обви ръце около тялото си и закрачи назад-напред, сякаш обмисляше нещо. После каза:

— Забъркал си се в това заради мен... Ела, Никой Оуенс. Той пристъпи към нея и тя постави хладната си длан на челото му. Беше като допир на влажен копринен шал.

— Така! Може би ще успее да обърне нещата в твоя полза. При тези думи тя започна да мърмори нещо, което Ник не можа да разбере, а после ясно и високо произнесе:

— Стани на прах, на вятър и на сън, стани копнеж, нощ, мрак навън, плъзни се, слей се, изчезни ни горе, нито долу да се виждаш ти!

Ник усети да го докосва нещо огромно, сякаш го погали от глава от пети, и той потрепери. Косата му се наелектризира, кожата му настръхна. Нещо в него се промени.

— Какво направи? — попита той.

— Просто ти помогнах — отвърна Лиза. — Може да съм мъртва, но съм мъртва вещица, нали помниш? А ние не забравяме...

— Но...

— Тихо! — изсъска тя. — Връщат се!

Ключът изщрака в ключалката.

— Така, момче — произнесе непознат за Ник глас, — сигурен съм, че ще станем добри приятели. — При тези думи Том Хъстингс отвори вратата. После спря и объркано се огледа. Беше много едър мъж с рижа коса като козина на лисица и пиянски червен нос. — Ебенизер? Нали каза, че е тук?

— Така казах — отвърна иззад гърба му Болджър.

— Не виждам и следа от момчето.

Болджър надникна иззад мъжа и се взря в стаята.

— Крие се — отсече той, като гледаше право към мястото, където стоеше Ник. — Няма смисъл да се криеш — добави по-високо. — Виждам те! Излез!

Двамата мъже влязоха в малката стая. Ник се оказа между тях и се сети за уроците на господин Пениуърт. Не реагира, не помръдна. Остави погледите на мъжете да се плъзгат по него, без да го видят.

— Ще съжаляваш, че не излезе, когато те повиках — каза Болджър и тръшна вратата. — Добре! — обърна се към Том Хъстингс. — Ти препречи, да не може да мине.

След това тръгна из стаята, като надничаше зад разни предмети, зад мебелите, дори трмаво клекна, за да види зад бюрото. Мина точно покрай Ник, без да го види и отвори шкафа.

— Виждам те! — изкрещя Ебенизер. — Излез!

Лиза прихна.

— Какво беше това? — огледа се Том Хъстингс.

— Нищо не чух! — отвърна Ебенизер Болджър.

Лиза отново се засмя. После събра устни и духна — издаде звук, който в началото приличаше на изсвирване, а после зазвуча като далечен вятър. Електрическите крушки в малката стая запремигаха, зажужаха и накрая изгаснаха.

— Проклети бушони! — ядоса се Ебенизер. — Хайде, само си губим времето!

Ключът прецрака в ключалката и Лиза и Ник останаха сами в стаята.

— Измъкнал се е — каза антикварят. Ник го чуваше през вратата. — В такава стая няма къде да се скрие. Щяхме да го видим.

— На Някойси Джак няма да му хареса.

— Че кой ще му каже?

Мълчание.

— Хей, Том Хъстингс. Къде се е дянала брошката?

— Ммм? Какво? Ето я, прибрах я за по-сигурно.

— За по-сигурно? В джоба ти? Интересно място мен ако питаш. По-скоро мислеше да си тръгнеш с нея — смяташе да задържиш брошката ми за себе си.

— Твоята брошка ли, Ебенизер!? Твоята брошка!? Имаш предвид „нашата“!

— Нашата, така ли? Не помня да си бил тук, когато я взех от момчето.

— Момчето, което дори не можа да опазиш за Джак! Представяш ли си какво ще направи, когато разбере, че детето, което търси, е било в ръцете ти, а ти си го изпуснал?

— Сигурно не е същото момче. По света има много хлапетии, какъв е шансът то да е това, което той търси? Изнизал се е от задната врата, щом съм си обърнал гърба — после Ебенизер заговори с повисок и примамбац глас: — Не се тревожи за Някойси Джак, Том Хъстингс. Сигурен съм, че момчето е различно. Старата ми глава ми играе номера. А и почти ни свърши джинът, какво ще кажеш за един хубав скок? Имам уиски в задната стаичка, ти само почакай.

Вратата на склада се отключи отново и Болджър влезе с бастун в едната ръка, а в другата — с фенерче. Лицето му бе по-кисело и от преди.

— Ако още си тук — процеди той — дори не си и помисляй да бягаш. Повиках полиция, точно така направих — след като порови в чекмеджето, измъкна полупразната бутилка уиски, а след нея извади още една черна бутилчица. Изля няколко капки от малката в голямата и я пъхна в джоба си. — Брошката е моя и само моя — промърмори отново, а после изля — Ей сегичка идвам. Том!

Мъжът огледа за последно тъмната стая, погледът му премина през Ник, после излезе, стиснал здраво уискито, и заключи вратата зад себе си.

— Ето го! — дочу се гласът му през вратата. — Подай ми чашата си. Том. Малко хубав скок, направо ти поникват космите от него. Кажу колко!

Тишина.

— Евтин боклук. А ти няма ли да пиеш?

— Джинът добре ме загрея отвътре, чакам да ми се уталожу стомахът...

После:

— Хей, Том! Какво си направил с брошката ми?

— Твоята брошка ли стана сега? Оха... какво... сложил си ми нещо в уискито, негодник такъв!

— И какво, ако съм сложил? По лицето ти беше изписано какво си намислил. Том Хъстингс. Крадец!

Последваха крясъци, няколко удара, звук от счупване, трясък, като от преобръщане на тежки мебели...

... после тишина.

Лиза каза:

— Да побързаеме и да се махаме!

— Но вратата е заключена — погледна я с недоумение Ник. — Можеш ли да направиш нещо?

— Аз ли? Не знам магии, с които да те измъкна от заключена стая, момче!

Ник коленичи и погледна през ключалката. Ключът още стоеше в нея. Ник помисли малко, после лицето му се озари в усмивка. Измъкна смачкан вестник от един кашон, изглади го, колкото можа, после го мушна под вратата, като остави само крайчец откъм своята страна.

— На какво си играеш? — попита нетърпеливо Лиза.

— Трябва ми нещо като молив, но по-тънко... — отвърна Ник. — Ето това става.

Той взе от бюрото тънка четчица и я пхна с обратния край в ключалката, раздвижи я и натисна силно.

Ключът падна с тъп звън върху вестника. Ник го издърпа изпод вратата.

Лиза очаровано се засмя.

— Много хитро, младежо! На това му се вика мъдрост.

Ник пхна ключа в ключалката, завъртя го и отвори вратата.

Двамата мъже лежаха на пода, наред претъпкания антикварен магазин. Мебелите наистина бяха паднали, наоколо цареше хаос от счупени часовници и столове, сред които едрото тяло на Том Хъстингс лежеше върху по-дребната фигура на Ебенизер Болджър. И двамата не помръдваха.

— Мъртви ли са? — попита Ник.

— Де тоз късмет! — тросна се Лиза.

На пода до мъжете лежеше брошката от бляскаво сребро — ноктите продължаваха да държат оранжево пурпурния камък, а змийските глави изразяваха триумф, алчност и задоволство.

Ник пусна брошката в джоба си, до тежкото стъклено преспание, четката и малкото бурканче боя.

— Вземи и това! — нареди му Лиза.

Ник погледна поръбената с черно визитна картичка и думата „Джак“, изписана от едната ѝ страна. Картичката го притесни, имаше нещо познато в нея, нещо, което събуждаше спомени, нещо опасно...

— Не я искам!

— Не бива да им я оставаш — заяви Лиза. — Щяха да я използват, за да те наранят.

— Не я искам! — повтори Ник. — Тя е лоша! Изгори я!

— Не! — ахна Лиза. — Да не си посмял. Не го прави.

— Тогава ще я дам на Сайлъс — каза Ник и я пхна в плик, за да я докосва възможно най-малко, а плика пхна във вътрешния джоб на старото градинарско яке, до сърцето си.

На двеста мили оттам Някойси Джак се събуди, подуши въздуха и слезе на долния етаж.

— Какво има? — попита баба му, докато разбъркваше голям железен котел на печката. — Какво ти става?

— Не знам — отвърна той. — Случи се нещо. Нещо... интересно — той облиза устни. — Мирише вкусно... Много вкусно!

Светкавица освети калдъръмената уличка.

Ник се затича под дъжда — през Стария град, по хълма, право към гробището. Докато седеше затворен в задната стаичка на магазина, сивият ден се бе превърнал в ранна вечер, и затова момчето не се изненада, когато една позната сянка се спусна под уличните лампи.

Ник забави крачка и плясъкът на черното като нощ кадифе прие човешка форма.

Сайлърс стоеше под лампата със скръстени ръце. Ник неспокойно се приближи към него.

— Е? — попита Сайлърс.

— Съжалявам, Сайлърс! — наведе глава момчето.

— Разочарован съм, Ник — произнесе Сайлърс и поклати глава. — Търсих те, откакто се събудих. Около теб се носи миризма на неприятности. Знаеш, че не ти е позволено да излизаш от гробището в света на живите.

— Знам, съжалявам... — по лицето на момчето се търкаляха дъждовни капки като сълзи.

— Първо трябва да те върнем обратно на сигурно място.

Сайлърс се протегна и загърна живото дете с пелерината си. Ник усети как земята под него пропада.

— Сайлърс?

Сайлърс не отговори.

— Малко се уплаших — продължи Ник. — Но знаех, че ще дойдеш и ще ме вземеш, ако стане много лошо. А и Лиза беше там, тя много ми помогна.

— Лиза ли? — остро попита Сайлърс.

— Вещицата от неосветената земя.

— И казваш, че ти е помогнала?

— Да, много ми помогна със Сливането. Мисля, че сега вече мога да го правя.

Сайлърс изсумтя недоволно.

— Ще ми разкажеш, когато се приберем.

Ник замълча, докато не се приземиха край параклиса. Влязоха в празната зала, а дъждът навън се усили и капките започнаха да образуват мехури в локвите на земята.

Ник извади плика с обрамчената в черно визитка.

— Ами — започна той, — реших, че трябва да ти дам това. Всъщност Лиза така реши.

Сайлърс погледна плика. После го отвори, извади визитката, втренчи се в нея, обърна я и прочете точния начин на употреба на тази картичка, записан с молив с дребния почерк на Ебенайзер.

— Разкажи ми всичко.

Ник разказа всичко, което си спомняше от деня. Накрая Сайлъс замислено и бавно поклати глава.

— Загазил ли съм? — попита Ник.

— Никой Оуенс — отвърна Сайлъс, — здравата си загазил. Но мисля, че ще оставя родителите ти да решат какво е подходящото наказание. Междувременно трябва да се отърва от това.

Визитката с черни краища изчезна в кадифената пелерина, а след нея, както умеят всички същества от неговият вид, изчезна и Сайлъс.

Ник изхлузи якето през глава и изкатери хлъзгавата пътека към върха на хълма и гробницата на Фробишър. Дръпна ковчега на Ефраим Петифър и започна да се спуска надолу, надолу и още по-надолу.

Върна обратно брошката между бокала и ножа.

— Заповядай — каза. — Излъскана е и изглежда много по-добре.

— ВРЪЩА СЕ! — просъска Гибелта със задоволство в своя задимен глас. — ВИНАГИ СЕ ВРЪЩА!

Бе дълга нощ.

Ник мина сънено и леко нащрек покрай гроба на мис Либърти Роуч („Похарченото е загубено, дареното остава навеки, ти, който четеш това, бъди щедър“), покрай последния дом на Харисън Уестууд, енорийския пекар, и жените му Марион и Джоан, и се отправи към неосветената земя.

Господин и госпожа Оуенс бяха починали няколкостотин години преди да бъде решено, че е грешно да се бият деца, и господин Оуенс със съжаление изпълни дълга си, от което задните части на Ник още боляха. Но от разтревоженото изражение на госпожа Оуенс го заболя повече от който и да е бой.

Когато стигна желязната ограда покрай неосветената земя, Ник се плъзна между пръчките.

— Ехо? — повика тихичко той, но никой отговори. Нямаше и сянка под глогината. — Надявам се, че не съм забъркал и теб в неприятности.

Отново нищо.

Ник беше върнал джинсите в градинарската барака — беше му по-удобно в сивия саван — но задържа якето. Харесваше му да има джобове.

Когато отиде в бараката да върне джинсите, взе малката коса от мястото ѝ на стената и сега с нея се нахвърли върху копривата,

покрила неосветената земя. Навсякъде се разхвърчаха стръкове, и Ник продължи да сече и да коси, докато не остана нищо, освен бодливо стърнище.

Щом свърши с това, той извади от джоба си тежкото преспापие, в което блестяха най-различни цветове, извади и бурканчето с боя и четката.

Потопи четката в боята и внимателно изрисува с кафяво по преспапие то буквите „Е. Х.“, а под тях написа...

„Ние не забравяме!“

Наближаваше време за лягане, а известно време нямаше да е добре да закъснява.

Ник постави преспапие то на земята там, където до преди малко бе покрито с коприва и където смяташе, че трябва да е главата ѝ. Спря за миг само колкото да погледне стореното, после мина през оградата и тръгна обратно нагоре по хълма.

— Не е зле — чу зад себе си закачлив глас, долитащ откъм неосветената земя. — Никак не е зле!

Ник се обърна, но не видя никого.

---

[1] Стихове от популярна детска nonsens песничка, превод на Лидия Божилова. — Бел.пр. ↑

ПЕТА ГЛАВА

ТАНЦЪТ СЪС СМЪРТТА^[1]

Нещо ставаше. Ник беше сигурен. Усещаше го в студения зимен въздух, в звездите, във вятъра, в тъмнината. Чувстваше го в ритъма на дългите нощи и на бързо отлитащите дни.

Госпожа Оуенс го избута от малкия семеен гроб.

— Иди си играй, че имам работа.

Ник погледна майка си:

— Но навън е студено.

— Надявам се да е така! — отвърна троснато тя. — Все пак е зима, редно е да е студено. Така — госпожа Оуенс вече говореше по-скоро на себе си, отколкото на Ник, — обувките, виж и роклята — трябва да се подгъне, навсякъде има паяжини, за бога. Ти върви — обърна се тя към момчето. — Имам много работа, не ми се мотай в краката!

И госпожа Оуенс си затананика песничка, която Ник никога досега не бе чувал.

*Бедни и богати, съберете се сега,
елате да танцуваме танца със смъртта.*

— Какво е това? — попита Ник, но не улови подходящ момент за въпроса си, защото госпожа Оуенс погледна мрачно като буреносен облак и момчето бързо излезе навън, преди тя да успее да изрази недоволството си.

В гробището беше студено и тъмно, макар звездите да бяха вече изгрели. Ник мина по покритата с бръшлян Египетска алея край Мама Слотър. Старата жена се вираше в тъмните листа на бръшляна.

— Очите ти са по-млади от моите, младежо. Виждаш ли нещо да цъфти?

— Да цъфти? През зимата?

— Не ме гледай така, младежо! — сопна му се тя. — Всяко нещо цъфти с времето си: напъпва, разцъфтява, цъфти и увяхва. Всяко нещо с времето си — тя се загърна по-плътно с пелерината, оправи бонето си и каза: — Време за работа, време за игра, време да танцуваш танца със смъртта. Нали, момче?

— Не знам — отвърна Ник. — Какво е танц със смъртта?

Но Мама Слотър бе нагазила в бръшляна и изчезна от погледа му.

— Много странно — високо произнесе Ник.

Поиска да се стопли и да си намери компания в оживената гробница на Бартълби, но семейството — седем поколения — нямаше време за него тази нощ. Всички чистеха и подреждаха — от най-стария (ум. 1831) до най-младия (ум. 1690).

Фортинбрас Бартълби, починал на 10 години (от охтика, както каза на Ник, който погрешно смяташе в продължение на години, че Фортинбрас е бил изяден от лъвове или мечки и бе крайно разочарован, когато разбра, че е умрял от някаква обикновена болест), с извинителен глас се обърна към Ник:

— Не можем да играем, мистър Ник. Скоро ще настъпи утрешната нощ. А колко често се случва това?

— Всяка нощ — отвърна Ник. — Винаги настъпва утрешната нощ.

— Не и тази! — каза Фортинбрас. — Не и тази! Тя е като да изгрее синя луна или да има месец само от недели.

— Но това не е Нощта на Гай Фокс^[2] — прекъсна го Ник, — нито Хелоуин, Коледа или Нова година.

Фортинбрас се усмихна с огромна усмивка, която разтегна кръглото му луничаво лице.

— Не, не е. Тази нощ е специална!

— Как се нарича? — попита Ник. — Какво е станало утре?

— Това е най-хубавият ден — заобяснява Фортинбрас и Ник бе сигурен, че щеше да продължи, но баба му, Луиза Бартълби (която беше само на 20 години) го повика и рязко му прошепна нещо.

— Нищо — отвърна ѝ Фортинбрас и се обърна към Ник. — Съжалявам, трябва да работя — взе един парцал и затърка дъските на прашния си ковчег — Ла-ла-ла-тум — запя той. — Ла-ла-ла-тум — и при всяко „тум“ замахваше въодушевено с парцала.

— Няма ли да пееш онази песен?

— Коя?

— Която пеят всички?

— Не му е времето сега — отвърна Фортинбрас. — Пее се утре. Утре.

— Не му е времето — каза и Луиза, която бе умряла при раждането на близнаци. — Гледай си своята работа.

И запя със сладкия си, ясен глас.

*Ще чуе и ще дойде всеки вечерта,
ела танцувай танца със смъртта.*

Ник продължи към рушащата се църквица. Плъзна се между камъните в криптата, където седна и зачака да се върне Сайлс. Вярно, беше студено, но това не го притесняваше — гробището го бе приело, а на мъртвите студът не им пречи.

Наставникът му се върна в малките часове на нощта, носеше голяма найлонова торба.

— Какво има вътре?

— Дрехи за теб. Премери ги — Сайлс извади сив пуловер с цвета на савана на Ник, чифт дънки, бельо и обувки — бледозелени маратонки.

— За какво са?

— Освен за носене ли? Първо, мисля, че вече си Достатъчно голям — на колко си, вече на десет години, нали? Време е да носиш дрехи за нормални, живи хора. Ще се наложи да ги облечеш един ден, тогава защо да не свикваш отсега? А и ще ти бъдат маскировка.

— Какво е маскировка?

— Когато нещо толкова много прилича на нещо друго, че хората, които го гледат, не знаят точно какво гледат.

— Струва ми се, че разбрах — Ник облече дрехите. Връзките на обувките малко го затрудниха и Сайлс го научи как да ги връзва. На

Ник му се стори изключително сложно и се наложи да ги върже и развърже няколко пъти, преди Сайлърс да остане доволен. Едва тогава момчето се осмели да зададе въпроса си.

— Сайлърс, какво е танцът със смъртта?

Сайлърс повдигна вежди и леко наклони глава.

— Къде го чу?

— Всички в гробището говорят. Мисля, че е нещо, което ще стане утре вечер. Какво е то?

— Танц — отвърна лаконично Сайлърс.

— „Всички ще танцуват танца със смъртта“ — изтананика Ник. — Ти танцувал ли си го? Какъв точно е този танц?

Наставникът му го погледна с очи като черни езера и отвърна:

— Не знам. Ник, зная много неща, защото от много време ходя нощем по земята, но не знам какво е да танцуваш този танц. Трябва да си жив или мъртъв за него, а аз не съм нито едното, нито другото.

Ник потрепери. Искаше му се да прегърне силно наставника си, да му каже, че никога няма да го изостави, но това бе немислимо. Можеш да прегърнеш Сайлърс толкова, колкото и лунен лъч — не защото е безпльтен, а защото не е редно. Има два вида хора — такива, които можеш да прегърнеш, и Сайлърс.

Наставникът му замислено разглеждаше момчето в новите дрехи.

— Не е зле. Изглеждаш така, сякаш цял живот си живял извън гробището.

Ник гордо се усмихна. После усмивката му се стопи и той отново стана сериозен.

— Но ти винаги ще бъдеш тук, Сайлърс, нали? И аз няма да трябва да си тръгвам, ако не искам?

— Всяко нещо с времето си — отвърна Сайлърс и тази вечер не каза нищо повече.

На другия ден Ник се събуди рано. Слънцето бе като сребърна монета високо в сивото зимно небе. Лесно бе да се проспят кратките дневни часове и да прекараш цялата зима като една дълга нощ, през която ни веднъж да не видиш слънцето, затова всеки път преди лягане Ник се заричаше, че ще се събуди през деня и ще излезе от уютния гроб на Оуенсови.

Във въздуха се носеше странен аромат — остър аромат на цветя. Ник последва мириса нагоре по хълма до Египетската алея, където зимният бръшлян се виеше в зелени заврънкулки — вечнозелена плетеница, която скриваше псевдоегипетските стени, статуи и йероглифи.

Тук ароматът бе особено силен. За миг Ник се зачуди дали не е навалил сняг, защото сред зеленината се виждаха бели островчета. Когато разгледа по-внимателно белите островчета, те се оказаха малки петолистни цветчета. Тъкмо се наведе да ги помирише, когато чу стъпки по пътеката.

Ник се сля с бръшляна и се спотаи. Трима мъже и една жена, всичките живи, се изкачваха към Египетската алея. На врата на жената висеше огърлица.

— Тук ли е? — попита тя.

— Да, госпожо Карауей — отвърна пълен белокоcos мъж, почти останал без дъх. Той, подобно на останалите, носеше голяма празна кошница.

Жената изглеждаше несигурна и озадачена.

— Щом казвате... но не мога да твърдя, че разбирам — тя погледна цветята. — Сега какво да правя?

Най-ниският от мъжете бръкна в кошницата си и извади потъмнели сребърни ножици.

— Ножиците, госпожо кмет — обърна се той към нея.

Тя ги взе, започна да реже снопчета цветове и заедно с мъжете ги заподрежда в кошниците.

— Това — промърмори след известно време кметицата госпожа Карауей — е свършено нелепо.

— Такава е традицията — отговори един от мъжете.

— Свършено нелепо! — повтори госпожа Карауей, но продължи да реже белите цветове и да ги пуска в кошницата. Щом напълниха първата, тя попита: — Не е ли достатъчно?

— Трябва да напълним и четирите — каза най-ниският мъж, — а след това да дадем по един цвят на всеки в Стария град.

— И що за традиция е това? — учуди се госпожа Карауей. — Попитах предшественика си и той каза, че никога не е чувал за нея. — После се огледа и попита: — Нямате ли чувството, че някой ни наблюдава?

— Какво? — обади се третият мъж, който досега мълчеше. Имаше брада и тюрбан и носеше две празни кошници. — Имате предвид призраци ли? Не вярвам в призраци!

— Не призраци — отвърна госпожа Карауей. — Просто имам чувството, че някой ни гледа.

Ник потисна желанието си да се гмурне още по-навътре в бръшляна.

— Не е изненадващо, че предишният кмет не знае за традицията — намеси се дебеличкият мъж, чиято кошница бе почти пълна. — Зимните цветове цъфтят за пръв път от осемдесет години насам.

Мъжът с брадата и тюрбана, който не вярваше в призраци, се оглежда нервно.

— Всеки в Стария град получава цвете — каза niskият.

— Мъже, жени, деца... — После продължи бавно, сякаш се опитваше да си спомни нещо, наизустено много отдавна. — Ще чуе и ще дойде всеки вечерта, всички ще танцуват танца със смъртта.

Госпожа Карауей изсумтя.

— Само глупости — каза тя и продължи да кълца цветовете.

Здрачът се спусна в ранния следобед и в четири и половина вече беше тъмно. Ник скиташе по гробищните пътеки и търсеше с кого да си поговори, но нямаше никого. Слезе към неосветената земя, за да види дали Лиза Хемпсток е там, но и там бе пусто. Върна се при гроба на Оуенсови, но той също беше празен — нито баща му, нито госпожа Оуенс се виждаха наоколо.

В момчето започна да набъбва паника. За пръв в живота си Ник се чувстваше изоставен на мястото, което винаги бе смятал за свой дом. Затича се надолу по хълма към стария параклис и зачака Сайлъс.

Сайлъс не идваше.

— Може би съм го изпуснал — помисли си Ник, но сам не си повярва.

Изкачи се до самия връх на хълма и се огледа. В студеното небе светеха звезди, а нишките от светлините на града се простираха под него — светлини от улични лампи, фарове на коли, мигащи светлини. Момчето бавно се спусна по хълма до главната порта на гробището и спря.

До ушите му долетя музика.

Ник бе чувал всякаква музика — приятната камбанка на количката за сладолед, песните от радиото на работниците, мелодиите, които Кларити Джейк свиреше на мъртвите с прашната си цигулка. Но никога не бе чувал нещо подобно — поредица усилващи се и затихващи мотиви, като прелюдия или увертюра.

Ник се плъзна между заключените врати и се спусна към Стария град.

Спря край кметицата, която стоеше на един ъгъл. Гледаше я, докато тя се протегна и забодее малко бяло цвете на ревера на преминаващ наблизо бизнесмен.

— Не правя персонални дарения — отсече мъжът. — С това се занимава секретарката ми.

— Не е за благотворителност — обясни госпожа Карауей. — Просто местна традиция.

— Аха — отвърна мъжът и изпъчи гърди, та всички да видят бялото цветенце и отмина горд до немай-къде.

Следващият минувач бе млада жена с детска количка.

— Какво е това? — попита подозрително жената, когато кметицата я приближи.

— Едно за вас и едно за малкия — каза кметицата и забодее цветето на палтото на жената. Цветето за бебето залепи с тиксо към палтенцето му.

— Ама за какво е? — попита младата жена.

— Някаква традиция на Стария град — разсеяно отвърна госпожа Карауей.

Ник продължи нататък. Навсякъде виждаше хора с бели цветя. По други ъгли стояха мъжете, които придружаваха кметицата, всеки хванал по една кошница, и закичваха минаващите с бели цветове. Не всеки ги приемаше, но повечето се оставяха да бъдат закичени.

Странната музика продължаваше да се носи отнякъде — далечна, почти на ръба на възприятието, тържествена и необичайна. Ник наклони глава и се опита да определи откъде идва, но безуспешно. Музиката просто се носеше във въздуха, беше навсякъде. Чуваше я в плющенето на знамената, в далечния шум на колите, в потракването на точетата по студените павета...

Има нещо странно, помисли Ник, докато гледаше как хората се прибират към домовете си. Всички вървяха в такт с музиката.

Мъжът с брадата и тюрбана бе раздал почти всички цветя. Ник се приближи към него.

— Простете — обърна се към него момчето.

Мъжът се сепна.

— Не те видях — обвинително каза той.

— Извинете, може ли и за мен едно цвете?

Мъжът с тюрбана го погледна с подозрение.

— Тук ли живееш? — попита той.

— А, да — отвърна Ник.

Мъжът му подаде бяло цвете, Ник го взе и изохка, защото нещо го убоде по палеца.

— Забоди го на палтото си — каза мъжът. — Внимавай с карфицата.

На палеца на момчето се появи алена капка кръв. Ник засмука пръста си, докато мъжът забождаше цветето на пуловера му.

— Не съм те виждал досега — обърна се той към Ник.

— Ама аз си живея тук — отвърна Ник. — За какво са цветята?

— В Стария град имало традиция — отвърна мъжът, — още преди градът да се разрасне толкова, когато разцъфнат белите зимни цветове в гробището на хълма, да се откъсват и да се раздават на всички, мъже и жени, млади и стари, бедни и богати.

Музиката се усили. Ник се зачуди дали не я чува по-добре, защото носи цветето. Вече ясно различаваше ритъма, далечните барабани и пискливата, колеблива мелодия, която събуждаше в него желание да тръгне в ритъма на музиката.

Досега никога не бе излизал от гробището, за да се поразходи. Днес забрави забраната да го напуска, забрави, че тази вечер мъртвите ги няма на хълма, мислеше само за Стария град и вървеше по улиците му на път към градската градина пред кметството (което сега бе музей и туристически информационен център, а самото кметство се бе преместило в по-внушителна сграда — по-нова и по-скучна — в другия край на града).

Пред кметството вече се събираха хора. Някои от тях се разхождаха в градината, която през зимата бе просто обширно поле с малко трева и тук-там стълби, храст или статуя.

Ник омаян слушаше музиката. Хората бавно прииждаха на площада, по един, по двама, със семействата си или сами. Той никога

не беше виждал толкова много живи наведнъж. Бяха стотици, всички дишаха, всички бяха живи като него.

Всички носеха бяло цвете.

Това ли правят живите? — помисли Ник, но знаеше, че отговорът е „не“. Каквото и да беше това, което се случваше сега, то бе специално.

Младата жена с детската количка, която видя по-рано, стоеше до него с бебето в ръце и поклащаше глава в такт с мелодията.

— Колко дълго продължава музиката? — попита я Ник, но тя не отговори, само се полюшваше и се усмихваше. Според Ник усмивката ѝ не беше нормална. И когато момчето реши, че жената не го е чула, защото се е Слял или пък просто не се интересува от него, тя проговори:

— Странна работа, все едно е Коледа! — каза тя с глас, който идваше някъде отдалече, сякаш сънува, сякаш се наблюдава от страни. Със същия отнесен тон жената продължи: — Напомня ми за сестрата на баба, леля Клара. След като баба почина ходехме при леля на Бъдни вечер и тя свиреше на старото си пиано, понякога пееше, а ние ядяхме бонбони и орехи. Не мога да си спомня нито една от песните ѝ. Но тази музика е като всичките ѝ песни, изсвирени наведнъж.

Бебето май беше заспало с глава на рамото ѝ, но дори то леко махаше с ръчички в такт с музиката.

Жената спря да говори. На площада настана тишина, глуха тишина, както когато вали сняг всеки шум се поглъщаше от нощта. Телата на площада не помръдваха, сякаш едва дишаха.

Чу се часовник, който започна да отброява ударите до полунощ и тогава те дойдоха.

Слизаха по хълма в бавна процесия, стъпваха тежко в крак, изпълниха пътя, по петима в редица. Ник познаваше повечето. В първия ред разпозна Мама Слотър и Джосая Уортингтън, както и стария граф, който бе ранен в Кръстоносния поход и се бе върнал да умре у дома и доктор Трефузис — всички изглеждаха тържествени и важни.

Хората на площада изахкаха. Някой започна да плаче и нарежда: „Господи, смили се, това е Страшният съд! Страшният съд настъпи!“ Повечето просто гледаха, без да показват изненада, сякаш всичко ставаше насън.

Мъртвите продължиха своя ход, редица след редица, докато стигнаха площада.

Джосая Уортингтън се изкачи по стълбите и застана до госпожа Карауей, кметицата. Протегна ръка и каза толкова силно, че да го чуе целият площад:

— Прекрасна лейди, подавам ви ръка, танцувайте с мене танца на смъртта!

Госпожа Карауей се поколеба. Погледна към мъжа до себе си, сякаш за подкрепа. Мъжът бе по халат, пижама и пантофи, а на ревера на халата му бе забодено бяло цвете. Той се усмихна и кимна на госпожа Карауей.

— Разбира се — отвърна тя.

После протегна ръка, пръстите ѝ докоснаха пръстите на Джосая и тогава музиката се разнесе отново. Ако онази, която Ник чу преди това, беше прелюдия, то това бе музиката, заради която бяха дошли, мелодия, която сякаш ги теглеше за ръцете и краката.

Мъртвите и живите се хванаха за ръце и започнаха да танцуват. Ник видя Мама Слотър да танцува с мъжа с тюрбана, а бизнесменът танцуваше с Луиза Бартълби. Госпожа Оуенс се усмихна на Ник, докато поемаше ръката на стар продавач на вестници, а господин Оуенс се протегна и хвана за ръка малко момиче, сякаш бе равна нему, а тя пое ръката му, сякаш цял живот бе очаквала това. После Ник престана да гледа, защото нечия ръка се пъкна в неговата и танцът започна.

Лиза Хемпсток му се усмихна.

— Всичко е наред — каза тя, щом заедно започнаха да следват стъпките на танца.

После запя в ритъма на танца:

*Стъпка, завъртане, точно така
сега танцуваме танц със смъртта.*

Музиката изпълваше главата и гърдите на Ник с безмерна радост, а краката му се движеха така, сякаш вече знаеха стъпките, сякаш ги знаеха открай време.

Той танцува с Лиза Хемпсток, после, когато първият танц свърши, ръката му бе поета от Фортинбрас Бартълби. Танцуваха с Фортинбрас, преминавайки през редици танцуващи, които се отваряха пред тях, за да им сторят място.

Ник видя Ебенизер Болджър да танцува с мис Бороус, предишната му учителка. Видя живи да танцуват с мъртви. Двойките се заловиха в дълги редици, които пристъпваха в унисон, стъпваха и вдигаха крак (Ла-ла-ла-тум! Ла-ла-ла-тум!) в танц, който още преди хиляда години вече е бил древен.

Ник танцуваше до Лиза Хемпсток. Попита я:

— Откъде идва музиката?

Тя сви рамене.

— Кой прави всичко това?

— То само се случва — отвърна тя. — Живите може и да не помнят, но ние не забравяме... Виж! — внезапно извика развълнувано Лиза.

Ник никога не бе виждал истински кон, освен по страниците на книгите, но белият кон, който чаткаше с копита по улицата и приближаваше към тях, не се побираше в представата му за тези животни. Беше много по-голям, с издължено и сериозно изражение. Яздеше го жена с дълга сива рокля, спускаща се на вълни и блещукаща под декемврийската луна като паяжина в утринната роса.

Тя стигна площада и конят спря, а жената в сиво се плъзна от гърба му и стъпи на земята, обърната с лице към всички тях — живи и мъртви.

Жената направи реверанс.

Всички като един ѝ отвърнаха с реверанс и танцът продължи.

— Дамата в сиво е тук сега, тя ни води в танца на смъртта — запя Лиза Хемпсток, преди шеметният танц да я раздели от Ник. Живите и мъртвите следваха музиката, пристъпваха, въртяха се и подскачаха, а дамата танцуваше с тях, пристъпвайки, въртейки се и подскачайки с ентузиазъм. Дори белият кон поклащаше глава и пристъпваше в такт с музиката.

Музиката се ускори, танцуваха все по-бързо. Ник бе останал без дъх, но не можеше да си представи танцът да спре — Масабрау, танцът на живите и мъртвите, танцът със Смъртта. Ник се усмихваше, всички се усмихваха.

От време на време той зърваше дамата със сивата рокля, докато тя се въртеше или пристъпваше през градската градина.

Всички, помисли си Ник, всички танцуват! Помисли си го и в същия миг осъзна, че греша. В сенките на Стария град стоеше един мъж, целият облечен в черно. Той не танцуваше. Той само гледаше.

Ник се зачуди дали по лицето на Сайлърс е изписан копнеж или тъга, или нещо друго. Но изражението на наставника му бе непроницаемо.

Той се провикна „Сайлърс!“, с надеждата да го накара да се присъедини към танца, да се забавлява като тях, но когато чу името си, Сайлърс се дръпна в сенките и изчезна от погледа му.

— Последен танц! — извика някой и музиката се изви величествено, бавно и прощално.

Всеки от танцьорите бе с партньор, живите с мъртвите, едни срещу други. Ник протегна ръка и пръстите му докоснаха, а погледът му потъна в сивите очи на дамата с роклята от паяжина.

Тя му се усмихна.

— Здравей, Ник — каза тя.

— Здравейте — отвърна той, докато танцуваше с нея. — Не знам името ви.

— Имената не са важни — отвърна тя.

— Много ми хареса конят ви. Толкова е голям! Не знаех, че конете стават толкова големи.

— Той е Достатъчно внимателен, че да носи и най-едрия от вас на широкия си гръб, и достатъчно силен и за най-дребния.

— Може ли да го поюздя? — попита Ник.

— Някой ден — отвърна тя и полите от паяжина заблещукаха. — Някой ден. За всеки идва ред.

— Обещавате ли?

— Обещавам!

С това танцът приключи. Ник се поклони на партньорката си и едва тогава усети изтощение, сякаш бе танцувал с часове. Всичките мускули го боляха. Бе останал без дъх.

Чу се часовник, който започна да отброява часа и Ник преброи ударите — дванайсет. Зачуди се дали бяха танцували дванайсет или двайсет и четири часа или изобщо няколко.

Той се изправи и се огледа. Мъртвите и Сивата дама бяха изчезнали. Останали бяха само живите, които започваха да се разотиват — сънливо и вцепенено си тръгваха от площада, сякаш събудили се от дълбок сън, но без да са се разсънили напълно.

Градският площад бе покрит с бели цветчета. Все едно бе имало сватба.

На следващия следобед Ник се събуди в гроба на Оуенсови с чувството, че знае огромна тайна, че е направил нещо важно, и умираше от желание да говори за това.

Когато госпожа Оуенс се събуди, Ник каза:

— Това снощи беше удивително!

Госпожа Оуенс попита:

— Кое?

— Танцувахме! — възкликна Ник. — Всички! Долу в Стария град.

— Така ли? — недоволно изсумтя госпожа Оуенс. — Танци? Нали знаеш, че не ти е позволено да слизаш в града.

Ник знаеше, че няма смисъл да говори с майка си, когато бе в такова настроение. Измъкна се от гроба и потъна в спускащия се здрач.

Изкачи се по хълма до черния обелиск и камъка на Джосая Уортингтън, до естествения амфитеатър и се вгледа в Стария град и светлините на града наоколо.

Джосая Уортингтън застана до него.

Ник каза:

— Вие започнахте танца с кметицата. Танцувахте с нея.

Джосая го погледна и нищо не каза.

— Така беше! — тропна с крак Ник.

Джосая Уортингтън проговори:

— Мъртвите и живите не се смесват, момче. Ние вече не сме част от техния свят, те не са част от нашия. Ако се случи да танцуваме с тях танца на смъртта, то не говорим за това и никога не го обсъждаме с живите.

— Но аз съм един от вас!

— Още не, момче. Чак след един живот.

Тогава Ник разбра защо бе танцувал като един от живите, а не като един от тези, които бяха слезли от хълма.

— Разбирам... струва ми се — успя да каже той.

Спусна се тичайки по хълма, десетгодишно забързано момче, и за малко да събори Дигби Пуул (1785–1860, „Таз участ чака всички вас“). Задържа се на крака само с усилие на волята и се спусна към стария параклис, уплашен, че може да изпусне Сайлъс, че наставникът му ще излезе, докато Ник стигне до там.

Момчето седна на пейката.

Долови движение зад себе си, въпреки че не чу нищо, и наставникът му каза:

— Добър вечер, Ник.

— Ти беше там снощи — заяви момчето. — Не се и опитвай да ми обясняваш, че не е вярно, защото знам, че беше там.

— Да — каза Сайлъс.

— Танцувах с нея. С дамата на белия кон.

— Така ли?

— Ти видя! Ти ни гледаше! Мъртвите и живите! Ние танцувахме. Защо никой не иска да говори за това?

— Защото това е тайнство. Защото има неща, за които на хората им е забранено да говорят. Защото има неща, които не помнят.

— Но ти в момента говориш за това. Ние с теб говорим за танца със смъртта.

— Аз не съм танцувал — отбеляза Сайлъс.

— Но го видя.

Сайлъс отвърна:

— Не знам какво видях.

— Танцувах с дамата, Сайлъс! — възкликна Ник. В този миг наставникът му изглеждаше почти съкрушен и Ник се уплаши, като дете, което е събудило спяща пантера.

Но Сайлъс само каза:

— Този разговор приключи.

Ник щеше да продължи — имаше стотици неща, които искаше да каже, колкото и неразумно да изглеждаше — но нещо го разсея — нещо изшумоля, тихо и нежно, и сякаш хладно перо погали лицето му.

Ник тутакси забрави за танца и страховете му бяха заместени от очарование и възторг.

Виждаше го за трети път в живота си.

— Виж, Сайлс, вали сняг! — извика той, а радостта изпълваше сърцето и главата му и не оставяше място за нищо друго. — Наистина вали сняг!

ИНТЕРЛЮДИЯ

СЪВЕТА

Малка табела във фойето на хотела съобщаваше, че тази вечер зала „Вашингтон“ е затворена за частно събрание, но не се казваше какво е то. От вида на хората в залата не се разбираше естествено на събитието. От пръв поглед ставаше ясно само едно — че в залата няма жени. Всички присъстващи бяха мъже, седяха край кръгли маси и довършваха десерта си.

Бяха около стотина на брой, без изключение в строги черни костюми. И облеклото май беше единствено общо между тях. Всичко останало беше различно. Косите им бяха бели или тъмни, руси, червени или бяха плешиви. Лицата им бяха приятелски или враждебни, любезни или навъсени, открити или потайни, груби или деликатни. Повечето бяха с бяла кожа, но имаше и с черна, и с кафява. Бяха европейци, африканци, индийци, китайци, южноамериканци, филипинци, американци. Всички говореха на английски, когато разговаряха помежду си или със сервитьорите, но акцентите им бяха най-разнообразни. Идваха от целия свят.

Мъжете в черни костюми седяха около масите, а един от тях се бе изправил на подиума — едър, добродушен човек в костюм като за сватба — и изреждаше Извършените Добри Дела. Деца от бедни райони бяха заведени на екзотични ваканции. Бе купен автобус, за да кара хората на екскурзии.

Някойси Джак седеше на централната маса в първия ред до елегантен мъж с посребрени коси. Чакаха да им сервират кафето.

— Времето минава — каза среброкосият мъж, — а никой от нас не се подмладява.

Някойси Джак започна:

— Мислех си за онази работа в Сан Франциско преди години...

— Приключи неуспешно, но вече няма какво да се направи по въпроса. Ти се провали, Джак. Трябваше да се погрижиш за всички,

включително за бебето. Особено за бебето. „Почти“ се брой само когато става въпрос за конски подкови и ръчни гранати.

Един сервитър с бяло сако наля кафе на всички на масата — дребен мъж с тънки черни мустачки, висок рус мъж, който приличаше на филмова звезда или модел, и тъмнокож мъж с огромна глава, който гледаше като побеснял бик. Те не слушаха разговора на Джак и среброкосия, а се бяха съсредоточили върху говорителя, дори от време на време ръкопляскаха. Среброкосият сипа няколко пълни лъжички захар в кафето си и го разбърка.

— Десет години — поде той — напразно очакване. Бебето скоро ще порасне. И тогава какво?

— Все още имам време, мистър Денди — понечи да обясни Джак, но среброкосият мъж го прекъсна, като изпъна едър розов показалец в негова посока.

— Имаше време! Сега имаш само краен срок. Трябва да измислиш нещо. Не можем повече да си затваряме очите. Омръзна ни да чакаме!

Някойси Джак кимна отсечено и вметна:

— Вървя по някои следи.

Среброкосият мъж отпи от кафето си.

— Така ли?

— Да. И повтарям, мисля, че има връзка с проблема в Сан Франциско.

— Обсъди ли го със секретаря? — господин Денди посочи човека на подиума, който в този момент разказваше за болничното оборудване, закупено предишната година с техни средства. („Не един, не два, а три апарата за хемодиализа“ — съобщи той, а мъжете в стаята учтиво аплодираха себе си и своята щедрост.)

Някойси Джак кимна.

— Споменах му.

— И?

— Не го интересува, иска само резултати. Исква да довърши започнатото.

— Всички искаме това, скъпи — отвърна среброкосият. — Момчето е още живо. А времето вече не е на наша страна.

Другите на масата, които се преструваха, че не слушат, изсумтяха и кимнаха в знак на съгласие.

— Както казах — равно повтори господин Денди, — времето тече.

---

[1] използва френското название на Танца на мъртвите (Danse Macabre) за заглавие на главата. За танца се говори и като за „Macabray“ — несъществуваща дума, която преповтаря произношението на думата „macabre“, навлязла в английския език именно от този сюжет, родил се през късното Средновековие. Танцът на мъртвите представя универсалността на смъртта, напомня на хората, че всички са смъртни. Смъртта увлича в своя танц папи, императори, крале, наравно със селяни и скелети. Сюжетът е повлиян от шествието на чумата — Черната смърт, покосила Европа през 14 в. Своят голям художествен израз получава като фреска от 1424 г. в една от църквите на Париж, Много музикални произведения са писани по този сюжет. В аудиокнигата „Книга за гробището“ е използвана „Danse Macabre“ на Сен-Санс в изпълнение на Бела Флек. (бел.пр.) ↑

[2] Нощта на Гай Фокс (наричана още Нощта на фойерверките) — отбелязва се на 5 ноември, през 1605 г. Гай Фокс и група католически затворници опитали да извършат т.нар. Барутен заговор, но били арестувани, а денят се отбелязвал първоначално в чест на осуетяване на убийството на крал Джеймс I (бел.пр.) ↑

ШЕСТА ГЛАВА

НИКОЙ В УЧИЛИЩЕ

Над гробището се сипеше дъжд и светът се размиваше в отраженията си в локвите. Ник седеше под арката, която разделяше Египетската алея и северозападната пустош под нея от останалата част на гробището. Беше се скрил от всички, които биха го търсили — живи или мъртви, и четеше книга.

— Проклет да си! — разнесе се вик откъм пътеката. — Проклет да си, господинчо! Да ти изтекат очите! Когато те хвана, ще те накарам да съжаляваш, че си се родил!

Ник въздъхна, свали книгата и се наведе, за да види как Такъри Поринджър (1720–1734, син на горния) трополи по хлъзгавата пътека. Такъри беше едро момче — умрял на 14 години, малко след като станал чирак на майстор бояджия. Един ден майсторът и другите чираци му скроили номер. Дал му осем медни петачета и му казали да не се връща без половин галон червено-бяла боя на райета, за боядисване на бръснарските стълбчета^[1].

Такъри обикалял пет часа града в кишавия януарски ден в търсене на червено-бяла боя на райета — навсякъде, където отивал, му се смеели и го пращали да търси другаде. Най-накрая разбрал, че го вземат на подбив, и от ярост получил удар. Мъчил се цяла седмица. Преди да умре, мятал бесни погледи на другите чираци и дори на господин Хоробин, майстора бояджия, който бил изтърпял далеч полоши неща в дните си като чирак и не разбирал за какво е цялата тази врява.

Такъри Поринджър починал страшно ядосан, стиснал в ръка своя „Робинзон Крузо“, заедно с една сребърна монета от шест пенса и дрехите на гърба си. Книгата била единственото му притежание и майка му настояла да го погребат с нея. Смъртта не бе смекчила нрава на Такъри и сега той крещеше:

— Знам, че си някъде тук! Излез и понеси наказанието си, крадец такъв!

Ник затвори книгата.

— Не съм крадец, Такъри. Взех книгата само назаем. Обещавам, че ще ти я върна, щом я прочета.

Такъри погледна нагоре и забеляза Ник зад статуята на Озирис.

— Казах ти да не я пипаш!

Ник въздъхна:

— Но тук има толкова малко книги. Сега съм на най-интересното място. Той намира отпечатък от крак — значи на острова има още някого.

— Книгата е моя! — упорстваше Такъри. — Върни ми я!

Ник беше готов да спори или просто да се пазари, но видя обиденото изражение на Такъри и се предаде. Спусна се по арката, скочи на земята и подаде книгата.

— Дръж!

Такъри издърпа грубо книгата и го изгледа кръвнишки.

— Мога да ти почета — предложи Ник. — Наистина.

— Върви си троши дебелията глава! — отговори му по-голямото момче и замахна. Удари го по ухото, но изражението на Поринджър показваше, че болката в юмрука му едва ли е по-слаба, отколкото тази в пламналото ухо на Ник.

Такъри затича надолу по пътеката. Ник го гледаше как се отдалечава. Ухото го болеше, а очите му пареха. После тръгна под дъжда по хлъзгавата алея, покрита с бръшлян. Подхлъзна се, падна, скъса дънките и ожули коляно си.

Покрай стената имаше върбова горичка и Ник едва не се блъсна в госпожица Юфемия Хорсфол и Том Сандс, които излизаха заедно от много години. Том бе погребан толкова отдавна, че от надгробния му камък бе останал само обрулен къс. Живял бе по време на Стогодишната война с Франция, докато госпожица Юфемия (1861–1883, „Спи тя, ала, уви, при ангелите спи.“) бе погребана през Викторианската епоха, след като гробището бе разширено и за около 50 години се бе превърнало в успешно търговско предприятие. Затова тя разполагаше с цяла гробница зад черна порта на Алеята на върбите. Но двойката явно нямаше проблеми с разликата в историческите епохи.

— Не бързай толкова, млади Ник — провикна се Том, — ще се нараниш.

— Вече се е наранил — отбеляза госпожица Юфемия. — Божичко, Ник, без съмнение майка ти ще има да каже доста неща по въпроса. Никак няма да ни е лесно да зашием тези панталони.

— Ох, съжалявам! — отвърна Ник.

— А и наставникът ти те търсеше — добави Том.

— Все още е ден — вдигна поглед към сивото небе Ник.

— Станал е овреме — отговори Том. Ник знаеше, че тази дума означава „рано“. — Каза, ако те видим, да ти предадем, че те вика.

Ник кимна.

— В храстите зад Литълджонови има зрели лешници — прошепна Том с усмивка, сякаш искаше да смекчи новината.

Ник благодари, втурна се под дъжда по лъкатушешката пътека по склоновете на гробището и не се спря, докато не стигна стария параклис.

Вратата беше отворена. Сайлс, който не беше почитател нито на дъжда, нито на дневната светлина, седеше в сенките.

— Чух, че си ме търсил — рече Ник.

— Да — потвърди Сайлс. — Май си скъсал панталоните си.

— Тичах — обясни Ник. — Малко се посбих с Такъри Поринджър. Искях да прочета „Робинзон Крузо“. Това е книга за един човек на кораб — това е нещо, което върви по море, което е вода като огромна локва — и как корабът се разбива на остров, което е място в морето, където можеш да стоиш и...

Сайлс го прекъсна:

— Минаха единадесет години, Ник. От единадесет години си с нас.

— Да — отвърна Ник. — Сигурно е така.

Сайлс сведе поглед към питомника си. Момчето беше слабо, мишата му коса бе леко потъмняла с възрастта.

В стария параклис всичко тънеше в сенки.

— Мисля — започна наставникът му, — че е време да поговорим откъде си дошъл.

Ник пое дълбоко въздух и каза възможно най-небрежно, макар сърцето му да препускаше в гърдите:

— Може да не е сега, ако не искаш...

Тишина. Чуваше се само шуртенето на дъжда и водата от улците. Тишина, която продължи толкова дълго, че Ник си помисли,

че повече няма да издържи.

Най-накрая Сайлъс каза:

— Знаеш, че си различен, че си жив. Знаеш, че те прибрахме — всъщност, те те прибраха — и аз се съгласих да съм твой наставник.

Ник мълчеше.

Сайлъс продължи с кадифения си глас:

— Ти имаше родители и по-голяма сестра. Те бяха убити. Мисля, че и ти трябваше да бъдеш убит и това не стана благодарение на късмета ти и намесата на Оуенсови.

— И на твоята — вметна Ник, който бе слушал много разкази за онази нощ от различни хора, някои от които дори са присъствали там. За гробището това бе важна нощ.

Сайлъс каза:

— Човекът, който уби семейството ти, все още те търси и все още иска да те убие.

— И какво от това? — сви рамене Ник. — Просто смърт. Така де, повечето ми най-добри приятели са мъртви.

— Да — Сайлъс се поколеба, — така е. Повечето от тях са приключили работата си с този свят, но ти не си. Ти си жив, Ник. Това означава, че имаш безкрайни възможности — можеш да правиш всичко, да мечтаеш за всичко. Ако искаш да промениш света, той ще се промени. Имаш възможности. Умреш ли, тях вече няма да ги има. Край. Свършил си каквото си свършил, приключил си с мечтите си, написал си името си. Може да те погребат тук, дори може и да се върнеш и да бродиш тук, но с твоите възможности ще е свършено.

Ник се замисли. Звучеше почти вярно, въпреки че се сецаше за изключения — родителите му например го бяха осиновили. Но мъртвите и живите са различни и той знаеше това, въпреки че симпатиите му клоняха към мъртвите.

— Ами ти? — обърна се Ник към Сайлъс.

— Какво аз?

— Е, ти не си жив. Но се разхождаш извън гробището и вършиш разни неща.

— Аз — каза Сайлъс — съм точно това, което съм, и нищо повече. Както каза, аз не съм жив. Но ако с мен се свърши, аз просто ще престана да съществувам. Ние, тези като мен, или сме, или не сме, ако ме разбираш.

— Не съвсем.

Сайлърс въздъхна. Дъждът бе спрял и облачният сумрак се превърна в истински здрач.

— Ник — каза той, — има много причини, поради които е важно да си в безопасност.

Ник попита:

— А сигурен ли си, че човекът, който е убил семейството ми и иска да убие и мен, все още е навън? — от известно време мислеше за това и знаеше какво иска да направи.

— Да. Все още е там.

— Тогава — Ник изрече немислимото — искам да тръгна на училище.

Сайлърс не можеше да се развълнува. Светът можеше да свърши, но на него и окоето му нямаше да мигне. Но сега отвори уста, смръщи вежди и каза само:

— Какво?

— Научих много неща в това гробище — обясни Ник. — Мога да се Сливам и да Витая, мога да отворя таласъмска порта, познавам съзвездията. Но отвън има друг свят, с море и острови, корабокрушения и прасета. Искам да кажа, пълен е с неща, за които не знам. Учителите тук ме научиха на много, но искам да знам още, щом ще трябва да оцелявам навън някой ден.

Сайлърс не изглеждаше впечатлен.

— И дума да не става. Тук си в безопасност. Как да те опазим навън? Там може да ти се случи всичко.

— Да — съгласи се Ник. — Това са възможностите, за който говореше. — Замълча и после проговори тихо: — Някой е убил майка ми, баща ми и сестра ми.

— Да, някой го направи.

— Човек ли?

— Човек.

— Което означава — каза Ник, — че не задаваш правилния въпрос.

Сайлърс повдигна вежда.

— Как така?

— Ами — продължи Ник, — ако изляза във външния свят, въпросът не е „кой ще ме опази от него“?

— Не е ли?

— Не. Въпросът е „кой ще го опази от мен?“

Клонките драскаха по високите прозорци, сякаш искаха някой да ги пусне вътре. Сайлъс изтръска въображаема прашинка от ръкава си с остри като бръснач нокти и каза:

— Трябва да ти намерим училище.

Никой не забелязваше момчето, поне не в началото. Никой дори не забелязваше, че не го забелязва. То седеше на средната редица в класната стая, не говореше много, освен ако не го попитат, а дори и тогава отговорите му бяха кратки, безцветни и бързо се забравяха — той сякаш изчезваше от мислите и спомените.

— Мислиш ли, че семейството му е набожно? — попита господин Кирби в учителската стая, докато проверяваше домашни работи.

— Чие семейство? — попита госпожа Маккинън.

— На Оуен от осми „бе“ — отговори господин Кирби.

— Високото пъпчиво момче?

— По-скоро ми се струва, че е среден на ръст.

Госпожа Маккинън сви рамене.

— И какво за него?

— Всичко си записва — продължи господин Кирби. — Има чудесен почерк, направо калиграфски.

— И защо смятате, че е набожен?

— Казва, че нямат компютър.

— Е, и?

— Няма и телефон.

— Не виждам защо това да прави хората набожни — каза госпожа Маккинън, която плетеше на една игла, откакто забраниха пушенето в учителската стая. В момента майстореше бебешко одеялце, което не беше за никого.

Господин Кирби сви рамене:

— Той е умно момче. Просто не знае някои неща. А по история разказва измислени подробности, които ги няма в учебниците...

— Какви подробности?

Господин Кирби прегледа работата на Ник и я остави върху купчината. След като пред него нямаше нищо, което да му напомня за какво говори, темата веднага му се стори мъглява и неважна.

— Разни неща — отвърна разсеяно той и забрави за това.

Точно както забрави да впише името на Ник в дневника.

Точно както името на Ник не можеше да се открие в документите на училището.

Момчето беше образцов ученик, незабележим и бързо забравян. Прекарваше повечето си свободно време в дъното на кабинета по английски, където имаше рафтове със стари книги, и в училищната библиотека — голяма стая, пълна с книги и стари фотьойли, където четеше със същото желание, с което други деца се хранеха.

Другите ученици също забравяха за него. Но не и когато седеше пред тях — тогава си го спомняха. Но когато момчето бе далеч от очите им, то бе далеч и от ума им. Не мислеха за него. Нямаше защо. Ако някой помолеше учениците в осми „бе“ да затворят очи и да изброят 25-те момчета и момичета в клас, Оуенс нямаше да е в списъка. Присъствието му бе почти призрачно.

Разбира се, когато го виждаха, беше различно.

Дик Фартинг беше на 12 години, но можеше да мине — и понякога минаваше — за 16-годишен. Той беше момче с крива усмивка и малко въображение. Беше практичен в най-общия смисъл на думата, добър джебчия и понякога побойник, който не държеше другите деца — особено по-дребните от него, да го харесват, стига да правят каквото им каже. Но все пак имаше приятел. Тя се казваше Морийн Куилинг, но всички ѝ викаха Мо. Беше слабо момиче с бледа кожа и светла руса коса, с воднисти сини очи и с остър, любопитен нос. Дик крадеше в магазините, но Мо беше тази, която му казваше какво да краде. Дик можеше да удря, наранява и заплашва, но Мо му казваше кого да заплаши. Двамата заедно бяха, както тя казваше, перфектният отбор.

Седяха в ъгъла на библиотеката и делеяха плячката от джобните на седми клас. Осем-девет от единайсетгодишните бяха научени всяка седмица да им дават джобните си.

— Синх още не е кихнал — каза Мо. — Трябва да го намериш.

— Добре — отвърна Дик, — ще си плати.

— Какво сви? Диск ли?

Дик кимна.

— Просто му посочи къде греша — каза Мо, която искаше да звучи като трудните деца от телевизията.

— Лесна работа — отвърна Дик. — Ние сме добър отбор.

— Като Батман и Робин — каза Мо.

— По-скоро като доктор Джекил и мистър Хайд — отбеляза някой, който незабелязан от двамата четеше, седнал в стола до прозореца, а после стана и излезе от стаята.

Пол Синх седеше до прозореца край съблекалните, пъхнал ръце дълбоко в джоба си и потънал в мрачни мисли.

Момчето извади едната си ръка, отвори я, погледна шепата монети, тръсна глава, и пак склучи ръка около монетите.

— Това ли чакат Дик и Мо? — попита някой. Пол стреснато подскочи и монетите издрънчаха по пода.

Другото момче му помогна да ги събере и му ги подаде. Беше по-голям и Пол се сети, че го е виждал и преди, но не беше съвсем сигурен. Погледна го изпитателно и попита:

— Ти с тях ли си? С Дик и Мо?

Другото момче поклати глава.

— Не. Мисля, че са твърде отблъскващи — поколеба се, после каза: — Всъщност, дойдох да те посъветвам нещо.

— Какво?

— Не им давай пари.

— Лесно ти е да го кажеш.

— Защото не изнудват мен ли?

Момчето го погледна и Пол отмести засрамено поглед.

— Били са те или са те заплашвали, докато не си откраднал диск заради тях. После са ти казали, че ако не им даваш джобните си, ще те издадат. Какво, да не те снимаха, докато крадеше?

Пол кимна.

— Просто откажи — каза момчето. — Не го прави.

— Ще ме убият. Освен това казаха...

— Кажу им, че полицията и училищната администрация ще се заинтересуват много повече от двама ученици, които карат по-малките

да крадат заради тях и после ги принуждават да им дават джобните си, отколкото от едно дете, принудено против волята си да открадне диск. Кажи им, че ако пак те докоснат, ще се обадиш в полицията и че си записал всичко и ако нещо ти се случи, каквото и да е — ако се върнеш с насинено око или нещо подобно, приятелите ти автоматично ще го изпратят на училищните власти и полицията.

— Но... Не мога — каза Пол.

— Тогава ще им даваш джобните си, докато завършиш училище и вечно ще се страхуваш от тях.

Пол се замисли.

— Защо просто да не кажа на полицията?

— Можеш, ако искаш.

— Първо ще опитам по твоя начин — реши Пол и се усмихна. Не беше широка усмивка, но пък бе първата от три седмици насам.

Пол Синх обясни на Дик Фартинг как и защо няма да му плаща повече и си тръгна, докато Дик просто стоеше безмълвен, като свиваше и отпускате юмруци. На следващия ден още пет единадесетгодишни момчета отидоха при него на игрището и му казаха, че си искат парите — всички, които са му дали предишния месец, или ще отидат в полицията. Така че сега Дик беше безкрайно нещастен младеж.

Мо каза:

— Той беше, сигурна съм. Той го започна. Ако не беше той, никога нямаше да се сетят сами. Трябва да му дадем урок и после всички ще се държат добре.

— Кой? — попита Дик.

— Онзи, който вечно чете. Оня от библиотеката — Мик Оуенс. Той е.

Дик бавно кимна. После попита:

— Кой точно е той?

— Ще ти го покажа — успокои го Мо.

Ник беше свикнал да не му обръщат внимание, да живее в сенките. Когато обикновено погледите се плъзгат по теб, без очите да те забелязват, безпогрешно разпознаваш, ако някой те види, ако те държи под око и се интересува от теб. Когато едва се мяркаш в

съзнанието на хората, а те сочат или те следват... това привлича вниманието ти.

Двамата последваха Ник извън училище и по пътя, покрай вестникарската будка на ъгъла и през железопътния надлез. Той не бързаше, искаше да е сигурен, че двамата го следят — едрото момче и русото момиче с изострено лице. Внимаваше да не го изпуснат. После влезе в малкия църковен двор в края на пътя, миниатюрното гробище зад местната църква, и ги изчака зад гроба на Родерик Персън и жена му Амабела, както и на втората му жена Портуния („Спят, докато отново не се пробудят.“).

— Ти си онова хлапе — изрече момичешки глас. — Мик Оуенс. Сериозно си загазил, Мик Оуенс!

— Всъщност се казвам Ник — каза Ник и ги погледна. — С „Н“. А вие сте Джекил и Хайд.

— Ти беше — каза момчето. — Ти подучи седмокласниците.

— Ще те научим ние тебе! — Дик Фартинг се усмихна зло.

— Обичам да се уча — отвърна Ник. — Ако и вие обръщате внимание на ученето, нямаше да се налага да изнудвате по-малките за джобни пари.

— Мъртъв си, Оуенс! — смръщи вежди Дик.

Ник поклати глава и посочи наоколо.

— Аз не съм, но те са.

— Кои? — попита Мо.

— Хората тук — отговори Ник. — Доведох ви, за да ви дам възможност за избор...

— Не си ни довел ти! — отсече Дик.

— Но вие сте тук, нали? — кротко продължи Ник. — Аз исках да дойдете тук, затова тръгнах насам и вие ме последвахте. Значи аз съм ви довел.

Мо се огледа нервно наоколо.

— Приятели ли имаш тук? — попита тя.

— Страхувам се, че не ме разбирате — каза Ник. — Трябва да престанете. Стига сте се държали така, сякаш другите хора не са важни. Спрете да наранявате хората!

Мо се усмихна злобно.

— За бога, удари го — нареди тя на Дик.

— Дадох ви шанс — каза Ник.

Дик замахна, но Ник вече го нямаше на мястото, към което полетя юмрукът и ръката на едрото момче се заби в надгробната плоча.

— Къде отиде? — огледа се объркано Мо. Дик ругаеше и тръскаше ръката си. Тя се вгледа подозрително в сенките на гробището. — Беше тук! И ти го видя, нали?

На Дик му липсваше въображение и сега не бе моментът да започне да мисли.

— Може би е избягал.

— Не се затича... — каза колебливо Мо. — Просто изведнъж изчезна... — Мо имаше въображение. Намираха се в призрачно гробище по здрач и косата ѝ започна да настръхва. — Нещо никак, никак не е наред... — проточи тя. — После с наченки на паника извиси глас: — Да се махаме оттук!

— Ще го намеря — закани се Дик Фартинг — и ще го смажа от бой.

Мо усети как нещо я свива под лъжичката. Сенките наоколо сякаш се размърдаха.

— Дик — каза тя, — страх ме е!

Страхът е заразен. Понякога е достатъчно някой да каже, че се страхува, за да се материализира ужасът. Мо беше ужасена, а след нея се ужаси и Дик.

Той не каза нищо, просто побягна, а момичето го следваше по петите. Уличните светлини изплуваха пред тях, докато тичаха обратно към своя свят, и превърнаха здрача в нощ, а сенките — в мрачни места, където всичко може да се случи.

Тичаха, докато стигнаха къщата на Дик, влязоха вътре и светнаха всички лампи, а Мо се обади на майка си и през плач поиска да я приберат с кола, въпреки краткото разстояние до дома ѝ. Тази вечер тя отказваше да се прибере пеша.

Ник със задоволство гледаше как Мо и Дик бягат.

— Много добре се получи, скъпи — каза топъл глас зад гърба му, — много добро Сливане, а после и Страх.

— Благодаря — отвърна Ник. — Дори не бях опитвал Страху върху живи хора. Знаех теорията, но все пак...

— Получи се прекрасно — весело каза една висока жена в бяло.
— Аз съм Амабела Персън.

— Ник. Никой Оуенс.

— Живото момче? От голямото гробище на хълма? Наистина ли!?

— Аха — Ник нямаше представа, че някой извън неговото гробище може да знае за него.

Амабела чукаше по надгробния камък.

— Роди! Портуния! Излезте да видите кой е тук.

Амабела представи Ник, а той се здрависваше и повтаряше любезно: „Очарован съм да се запознаем“. Ник се бе научил да поздравява в маниера на над девет столетия.

— Господин Оуенс изплаши едни деца, които несъмнено си го заслужаваха — обясняваше Амабела.

— Добро представление — каза Родерик. — Невъзпитани хлапаци с укорително поведение, а?

— Тормозят другите деца в училище — обясни Ник. — Карат ги да им дават джобните си пари.

— Страхът несъмнено е добро начало — каза Портуния Персън, която беше пълна жена, доста по-възрастна от Амабела. — А какво си намислил, ако с това не постигнеш резултат?

— Не съм сигурен... — започна Ник.

Но Амабела го прекъсна:

— Смяя да предложи Съноброденето, като най-ефикасно лекарство. Можеш да Сънебродиш, нали?

— Не съм сигурен — отвърна Ник. — Господин Пениуърт ми показва как се прави, но не съм... ами има неща, които знам само на теория и аз...

Портуния Персън го прекъсна:

— Съноброденето е много подходящо, но нека предложи едно хубаво Посещение. Подобни хора разбират само от това!

— О — каза Амабела с насмешка, — посещение ли? Портуния, скъпа, не мисля, че...

— Не, ти наистина не мислиш. За щастие поне една от нас го прави.

— Трябва да се прибирам — разбърза се Ник. — Ще се притесняват за мен.

— Разбира се — отвърнаха семейство Персън и заваляха любезности: „Радвам се, че се запознахме“ и „Прекрасна вечер, млади човече.“

Амабела и Портуния се гледаха свирепо, а Родерик Персън попита:

— Ако ми простиш любопитството, как е твоят наставник?

— Сайлъс ли? Добре е.

— Предай му поздравите ни. Страхувам се, че в толкова малко църковно гробище като нашето никога няма да видим истински член на Почетната стража. Но все пак е приятно да знаем, че ги има.

— Лека нощ — каза Ник, който нямаше представа за какво говори мъжът, но остави този въпрос за по-късно. — Ще му предам поздравите ви.

Ник взе училищната си чанта и пое към дома, избирайки сенките.

Училището на живите не освобождаваше Ник от уроците му с мъртвите. Нощите бяха дълги и понякога се извиняваше и допълзяваше изтощен до леглото си още преди полунощ. Но в повечето случаи се справяше.

Господин Пениуърт нямаше от какво да се оплаква — Ник учеше прилежно и задаваше много въпроси. Тази вечер пита за Витаенето. Момчето се интересуваше от все повече подробности и измъчваше с въпроси учителя си, който всъщност никога не бе практикувал Витаенето.

— Как точно правя студен полъх във въздуха? — питаше момчето. — Мисля, че усвоих Страх, но как да го развия до Ужас?

Господин Пениуърт въздъхна и се постара да обясни всичко, така че свършиха чак към четири сутринта.

На другия ден в училище Ник беше уморен. Първият час имаха история — предмет, който Ник обичаше, въпреки че често трябваше да се бори с желанието си да се обади, че не се е случило така, не и според хората, които са присъствали тогава — но тази сутрин гледаше само как да не заспи.

Правеше всичко възможно да се съсредоточи в урока, затова не обръщаше внимание какво се случва около него. Мислеше за крал Чарлс Първи и за родителите си, господин и госпожа Оуенс, и за другото си семейство, което не си спомняше. В този момент на вратата

се почука. Учениците и господин Кирби се обърнаха да видят кой е (седмокласник, пратен да вземе учебник). Докато всички бяха с гръб, Ник усети нещо да се забива в ръката му. Не извика, просто погледна.

Дик Фартинг му се усмихваше с подострен молив в ръка.

— Не ме е страх от теб — прошепна той.

Ник погледна ръката си — малка капка кръв се наля там, където острието на молива бе пробил кожата.

Следобед Мо Куилинг настигна Ник в коридора, а очите ѝ бяха толкова широко разтворени, че навсякъде около ирисите ѝ се виждаше бяло.

— Ти си шантав! — каза тя. — Нямах никакви приятели!

— Не съм тук заради приятели — отвърна честно Ник. — Дойдох да се уча.

Мо сбърчи нос.

— Имаш ли представа колко шантаво е това? Никой не ходи на училище да се учи. Ходиш, защото се налага.

Ник сви рамене.

— Не ме е страх от теб — заяви тя. — Не знам какъв номер направи вчера, но не ме изплаши.

— Хубаво — отвърна Ник и отмина по коридора.

Чудеше се дали не допусна грешка, като се замеси.

Определено бе сгрешил в преценката си. Мо и Дик бяха започнали да говорят за него, вероятно и седмокласниците също. Другите деца го гледаха и го сочеха. Ник постепенно започваше да се превръща в присъствие, вместо в отсъствие, и това го караше да се чувства неудобно. Сайлъс го бе предупредил да си трае, да ходи на училище отчасти Слял се, но сега всичко се промени.

Вечерта Ник говори с наставника си и му разказа всичко. Не очакваше реакцията.

— Не мога да повярвам — каза Сайлъс, — че си могъл да бъдеш толкова... толкова глупав. След всичко, което ти казах, за да си почти невидим. А сега цялото училище говори за теб.

— А какво трябваше да направя?

— Не и това — отвърна Сайлъс. — Сега не е като в старите времена. Могат да те проследят, Ник! Могат да те намерят!

Невъзмутимата външност на Сайлъс беше като твърда обвивка от скали около разтопена лава. Ник разбираше колко е ядосан само

защото го познаваше добре. Явно наставникът му се бореше да овладее гнева си.

Ник преглътна.

— Какво да правя? — попита простичко момчето.

— Не се връщай там — отговори Сайлъс. — Това с училището беше експеримент. Нека просто признаем, че не беше успешен.

Ник замълча, а после каза:

— Не е само заради новите неща, които научавам, има и нещо друго. Знаеш ли колко е хубаво да си в стая, пълна с хора, и всички да дишат?

— Не съм имал удоволствието да присъствам — отвърна Сайлъс. — Така, значи утре няма да ходиш на училище.

— Няма да избягам. Не и от Мо и Дик или от училището. По-скоро бих се махнал оттук.

— Ще правиш каквото ти се казва, момче! — категорично заяви Сайлъс, стегнат възел от кадифен гняв в тъмнината.

— Или какво? — избухна Ник с пламнали страни. — Какво ще направиш, за да ме задържиш? Ще ме убиеш ли? — при тези думи момчето се завъртя и пое по пътеката към портите, която водеше извън гробището.

Сайлъс викна след Ник, после спря и остана сам в нощта.

Обикновено лицето на Сайлъс бе непроницаемо. Сега бе като книга, написана на отдавна забравен език, с неразгадаема азбука. Сайлъс загърна около себе си сенките като плащ и се загледа по пътя, по който си тръгна момчето, но не го последва.

Дик Фартинг лежеше в леглото си, спеше и сънуваше пирати в слънчево синьо море. Беше капитан на пиратски кораб, натъпкан с подчиняващи се единайсетгодишни хлапаци. Имаше и момичета, разбира се, които бяха година или две по-големи и изглеждаха изключително красиви в пиратските си дрехи. Дик беше велик и щастлив. Внезапно всичко се обърка. Стоеше сам на палубата, а огромен мрачен кораб с размерите на петролен танкер, с парцаливи черни платна и череп на носа, се носеше през бурята право към него.

А после, както става в сънищата, се озова на черната палуба на новия кораб, а някой го гледаше отвисоко.

— Не се страхуваш от мен, така ли? — попита мъжът, който се извисяваше над него.

Дик погледна нагоре. В съня си се страхуваше, страхуваше се от този мъж с мъртвешко лице и пиратски одежди, сложил ръка на дръжката на сабята си.

— И какво, Дик, мислиш, че си пират? — попита похитителят и изведнъж нещо в мъжа се стори познато на момчето.

— Ти си онова хлапе, Ник Оуенс.

— Аз съм Никой — произнесе похитителят му. — А ти трябва да се промениш, да отгърнеш нова страница или ще стане много лошо!

— Как така лошо?

— Лошо в главата ти! — каза Кралят на пиратите, който сега се бе превърнал в момчето от класа му. Двамата стояха в училищното фоайе, а не на палубата на пиратския кораб, въпреки че бурята не беше отминала и подът се люлееше като кораб в морето.

— Това е сън — каза Дик.

— Разбира се, че е сън — потвърди другото момче. — Трябва да съм истинско чудовище, за да ти го причиня в реалността.

— Какво можеш да ми направиш на сън — попита Дик и се усмихна самоуверено. — Не ме е страх от теб! Още носиш белега от молива на ръката си — и той посочи ръката на Ник, където графитеният връх бе оставил черна точка.

— Надявах се, че няма да се стигне до това — каза момчето. Наклони глава на една страна, сякаш се вслушваше в нещо. — Гладни са...

— Кой? — попита Дик.

— Нещата в мазето. Или в трюма. Зависи дали това е училище или кораб, нали така?

Дик усети как го обзема паника.

— Там има... паяци... нали?

— Може би — каза другото момче. — Сам ще разбереш, нали?

Дик поклати глава.

— Не! Моля те, недей!

— Е — каза момчето, — всичко зависи от теб. Промени се или отиваш в мазето.

Шумът се усили — тропот, подобен на боричкане. Дик нямаше представа от какво е, но бе напълно убеден, че каквото и да е, е най-

ужасното нещо, което някога е виждал или изобщо ще види...

Събуди се с вик на ужас.

Ник чу вика, ужасен крясък, и усети задоволството от добре свършената работа.

Стоеше на улицата пред дома на Дик Фартинг, а лицето му бе влажно от гъстата нощна мъгла. Беше развеселен и изтощен — едва бе удържал под контрол Съноброденето си, осъзнавайки твърде добре, че в съня няма нищо друго, освен тях двамата с Дик и че момчето се изплаши от най-обикновен шум.

Ник беше доволен. Дик щеше доста да се поколебае, преди пак да тормози по-малките.

А сега?

Ник пъкна ръце в джобовете си и тръгна, без да е сигурен накъде. Можеше да напусне училището, мислеше си той, както напусна гробището. Ще отиде някъде, където никой не го познава, ще седи по цял ден в библиотеката, ще чете книги и ще слуша как дишат хората. Чудеше се дали още има безлюдни острови, като онзи, на който се озовал Робинзон Крузо. Можеше да отиде да живее на някой от тях.

Ник не вдигна поглед. Ако го беше направил, щеше да види две воднисти сини очи да го наблюдават много внимателно от един прозорец.

Той стъпи на тъмна алея, където се чувстваше много по-удобно.

— Значи бягаш, а? — произнесе момичешки глас.

Ник не отвърна.

— Това е разликата между живите и мъртвите, нали? — продължи гласът. Говореше Лиза Хемпсток, въпреки че вещицата не се виждаше никъде. — Мъртвите не те разочароват. Изживели са живота си, сторили са каквото са сторили. Ние не се променяме. Живите непрекъснато те разочароват, нали така? Срецаш момче, което е храбро и благородно, но той пораства и бяга.

— Не е честно! — възропта Ник.

— Никой Оуенс, когото аз познавах, нямаше да избяга от гробището, без дори да каже довиждане на тези, които го обичат. Ще разбиеш сърцето на госпожа Оуенс.

Ник не бе помислил за това.

— Скарах се със Сайлъс.

— И какво?

— Искаше да се върна в гробището. Да спра да ходя на училище. Мисли, че е твърде опасно.

— Защо? С твоя талант и моите магии почти няма да те забележат.

— Забърках се в нещо. Едни деца торможеха други. Исках да престанат и привлякох вниманието върху себе си...

Лиза вече се виждаше — мъглива фигура в алеята редом с Ник.

— Той е някъде тук и иска да умреш — каза тя. — Така, както е убил семейството ти. Ние в гробището искаме да останеш жив. Искаме да ни изненадваш и разочароваш, да ни впечатляваш и удивяваш. Върни се у дома, Ник.

— Мисля... казах някои неща на Сайлъс... Той ще е бесен.

— Ако не му пукаше за теб, нямаше да се разсърди — простичко отвърна тя.

Земята бе хлъзгава от падналите есенни листа, а мъглата размиваше всички очертания. Нищо не беше така ясно, както си го мислеше преди няколко минути.

— Направих Сънобродене — каза Ник.

— И как мина?

— Добре. Не беше лошо.

— Трябва да кажеш на господин Пениуърт. Той ще се зарадва.

— Права си. Трябва.

Ник стигна до края на алеята, но вместо да завие надясно, както възнамеряваше, и да тръгне по белия свят, той зави наляво, по Хай Стрийт, която щеше да го отведе пак до Дънстън Роуд и гробището на хълма.

— Какво? — попита Лиза. — Какво правиш?

— Прибирам се, както ми каза ти.

Сега се появиха светлините от витрините. Ник усещаше миризмата на гореща мазнина от магазина на ъгъла.

Павираната улица блестеше.

— Това е добре — каза Лиза, отново само глас. После гласът извика: — Бягай! Или се Слей! Нещо не е наред!

Ник щеше да ѝ каже, че всичко е наред и тя се държи глупаво, когато голяма кола с мигаща лампа на покрива свърна рязко от пътя и

спря пред него. От нея излязоха двама души.

— Извинявай, младежо — каза единият. — Полиция. Може ли да попитам какво правиш навън толкова късно?

— Не знаех, че е противозаконно — отвърна Ник.

По-едрият полицаи отвори задната врата на колата.

— Това ли е младежът, когото сте видели, госпожице?

Мо Куилинг излезе от колата, погледна Ник и се усмихна.

— Той е. Беше в задния ни двор и чупеше разни неща. А после избяга — погледна Ник право в очите. — Видях те от прозореца на спалнята. Мисля, че той чупи прозорците в квартала.

— Как се казваш? — попита по-дребният полицаи. Беше с риж мустак.

— Никой — каза Ник, а после изохка, защото рижият хвана ухото му и силно го изви.

— Не на мене тия — каза полицаят. — Просто отговаряй учтиво на въпросите. Ясно?

Ник замълча.

— Къде точно живееш? — попита полицаят.

Ник не каза нищо. Опита да се Слее, но Сливането — дори и с помощта на вещица — се корени в това вниманието на хората да се плъзга от теб, а в момента вниманието на всички, да не говорим и за двете едри ръце на властта, му пречеха да избяга. Ник каза:

— Не можете да ме арестувате за това, че не ви казвам името и адреса си.

— Не — съгласи се полицаят. — Но мога да те закарам в участъка, докато не ни кажеш име на родител, настойник или някой възрастен, отговарящ за теб, на чиито грижи можем да те предадем.

Полицаите сложиха Ник да седне отзад в колата при Мо Куилинг, която се усмихваше като котка, изяла всички канарчета.

— Видях те през прозореца — каза тихо тя. — Затова извиках полицаята.

— Нищо не правех — отвърна Ник. — Дори не бях във вашата градина. И защо са те довели и теб?

— Тихо там отзад! — извика едрият полицаи. Всички млъкнаха, докато колата не спря пред дома на Мо. Едрият ѝ отвори вратата и тя излезе.

— Ще се обадим утре, да кажем на вашите какво сме открили — каза той.

— Благодаря, чичо Там — усмихна му се Мо. — Просто изпълнявах дълга си.

Колата пресече града. Всички мълчаха. Ник се опитваше да се Слее с всички сили, но без успех. Чувстваше се зле и нещастен. За една вечер бе преживял първото си скарване със Сайлъс, бе опитал да избяга от дома, не бе успял, а сега не бе успял и да се върне. Не можеше да каже на полицията нито къде живее, нито как се казва. Щеше да прекара остатъка от живота си в килия в участъка или в детски затвор. Имаше ли детски затвори? Нямахше представа.

— Извинете, има ли детски затвори? — попита той полицаите на предните седалки.

— Започна да се притесняваш, а? — каза чичото на Мо. — Не те виня. Деца, без контрол. Да ти кажа, на някои от вас мястото им е в затвора.

Ник не беше сигурен дали това означава „да“ или „не“. Погледна през прозореца. Нещо голямо пореше въздуха, над и леко встрани от колата, нещо по-тъмно и по-голямо и от най-голямата птица. Нещо с човешки ръст, което потрепваше и припляскваше като огромен прилеп.

Рижият полицай каза:

— Като стигнем в участъка, най-добре ни кажи името си и на кого да се обадим да те прибере. Ще кажем, че сме те проверили и ще те върнат у дома. Разбра ли? Ако ни съдействаш, ще мине по-леко и за теб и за нас ще има по-малко писмени обяснения. Ние сме ти приятели.

— Твърде меко се държиш с него. Една нощ в килията не е чак толкова тежка — каза едрият полицай. После погледна Ник: — Освен ако не е натоварено и не се наложи да те сложим заедно с няколко пияници. Понякога са доста неприятни.

„Лъже — помисли си Ник. — Правят го нарочно — добрият и лошият полицай...“

После колата зави и се чу силен удар. Нещо голямо се претърколи през капака на колата и отскочи в тъмното. Чу се скърцане на спирачки и рижият започна да ругае под носа си.

— Той изтича на пътя! Нали видя!

— Не съм сигурен какво видях — каза по-едрият. — Но ти удари нещо.

Двамата излязоха и осветиха наоколо с фенери. Рижият каза:

— Беше целият в черно, невъзможно е да го забележиш.

— Ето го — извика по-едрият. Двамата се втурнаха към тялото на земята и насочиха фенерите си.

Ник опита със задните врати. Не се отвориха. А между предните и задните седалки имаше метална решетка. Дори да се Слее, пак ще си остане отзад в полицейската кола.

Наведе се колкото може по-напред, за да види какво се е случило и какво лежи на пътя.

Рижият полицай се бе навел над тялото и го разглеждаше. Другият, по-едрият, стоеше над него и му светеше.

Ник погледна лицето на проснатото тяло и изведнъж започна отчаяно и трескаво да удря по стъклото. Едрият полицай приближи колата.

— Какво? — раздразнено попита той.

— Ударили сте... баща ми! — извика Ник.

— Майтапиш се!

— Прилича на него — каза Ник. — Може ли да го видя?

Едрият полицай сви рамене.

— Хей! Саймън, хлапето вика, че това е баща му.

— Сигурно се шегуваш!

— Мисля, че говори сериозно — и едрият отвори вратата, за да излезе Ник.

Сайлс бе проснат по гръб на земята, където го беше ударила колата. Лежеше мъртвешки неподвижно.

Очите на Ник се напълниха със сълзи. Извика:

— Татко? — А после се обърна към полицаите: — Вие го убихте!

Не беше лъжа, каза си на ум, не съм.

— Повиках линейка — съобщи Саймън, полицаят с рижите мустаци.

— Беше злополука — каза другият.

Ник коленичи до Сайлс и стисна студената му ръка. Щом са повикали линейка, няма много време. Затова каза:

— Значи край с кариерата ви.

— Беше нещастен случай, сам видя.

— Той просто излезе на пътя...

— Това, което видях — започна Ник, — е, че се съгласихте да направите услуга на племенницата си и да изплашите дете, с което тя се кара в училище. Затова ме арестувахте без причина. А когато баща ми изтича на пътя, за да опита да ви спре или да види какво става, вие нарочно го бутнахте.

— Беше нещастен случай! — повтори Саймън.

— Карал си се с Мо в училище ли? — попита чичо й Там, но не звучеше убедително.

— И двамата сме в осми „б“ в училището в Стария град — обясни Ник. — А вие убихте баща ми.

В далечината се дочу звук на сирена.

— Саймън — каза по-едрият, — трябва да поговорим за това.

Двамата минаха от другата страна на колата и оставиха Ник сам в сенките с падналия Сайлъс. Ник чуваше как полицаите си приказват разгорещено — използваша „Проклетата ти племенница!“ и „Да си беше гледал пътя!“. Саймън заби пръст в гърдите на Том...

Ник прошепна:

— Не гледат. Сега! — и се Сля.

Тъмнината се завихри и сгъсти, а тялото на земята сега стоеше до него. Сайлъс каза:

— Ще те отведе у дома. Хвани се за врата ми.

Ник се хвана здраво за наставника си и двамата потънаха в мрака, в посока към гробището.

— Съжалявам — каза Ник.

— И аз съжалявам — отвърна Сайлъс.

— Болеше ли? Като остави колата да те удари? — попита момчето.

— Да — отвърна наставникът му. — Трябва да благодариш на приятелката ти вещицата. Дойде да ми каже, че си в беда и в каква точно беда си.

Приземиха се в гробището. Ник погледна дома си така, сякаш го виждаше за пръв път, и каза:

— Случилото се тази нощ беше глупаво, нали? Изложих много неща на риск.

— Повече, отколкото можеш да си представиш, млади Никой Оуенс.

— Беше прав — умърлуши се Ник. — Няма да се върна. Не в това училище и не така.

Морийн Куилинг преживя най-лошата седмица в живота си. Дик Фартинг вече не ѝ говореше, чичо ѝ Том ѝ крещя заради случката с Оуенс, после ѝ каза да не споменава пред никого за онази нощ, защото може да си загуби работата. Родителите ѝ бяха бесни. Чувстваше се предадена от всички, дори седмокласниците вече не се страхуваха от нея. Беше много гадно! Искаше да види онзи Оуенс, когото обвиняваше за всичко случило се с нея, искаше да го види да се гърчи в агония. Ако си мисли, че да го арестуват е зле... После кроеше планове за отмъщение, зли и сложни планове. Те бяха единственото, от което ѝ ставаше по-добре, но дори и те не помагаха кой знае колко.

Ако имаше нещо, от което да я побиват тръпки, това бе почистването на научната лаборатория — трябваше да прибира бензиновите горелки, да се погрижи всички епруветки, петрита, неизползвана филтърна хартия и тем подобни да се върнат по местата си. Според строгата ротационна система ѝ се налагаше да го прави едва веднъж на два месеца, но се разбираше от само себе си, че през най-лошата седмица от живота си ще се озове и в лабораторията.

Поне госпожа Хоукинс, която преподаваше естествени науки, бе там, събираше листата и подреждаше нещата си в края на деня. Успокояващо беше, че е тук, че изобщо има някой тук.

— Добре се справяш, Морийн — отбеляза учителката.

Една бяла змия в буркан с консерванти ги зяпаше с празен поглед. Мо благодари.

— Не трябваше ли да сте двама? — попита госпожа Хоукинс.

— Трябваше да съм с Оуенс — потвърди Мо. — Но не е идвал на училище от няколко дни.

Учителката се намръщи.

— Кой беше той? — разсеяно попита тя. — Нямам го в списъка.

— Мик Оуенс. Кафеникава коса, въздълга. Не говори много. Той каза имената на всички кости от скелета, когато правихме теста, помните ли?

— Всъщност не — призна си госпожа Хоукинс.

— Трябва да помните! Никой не го помни! Дори и господин Кирби!

Учителката пхна останалите листа в чантата и каза:

— Добре, радвам се, че се справяш сама, скъпа. Не забравяй да избършеш работните плотове, преди да излезеш — и си тръгна, затваряйки вратата след себе си.

Лабораториите бяха стари. В тях имаше дълги дървени маси с газови горелки и вградени мивки. Имаше тъмни дървени полици, на които бяха подредени разни неща в големи бутилки. Нещата, които плуваха вътре, бяха мъртви, мъртви от дълго време. Дори имаше пожълтял човешки скелет в единия ъгъл на стаята — Мо не знаеше дали е истински, но точно в момента я плашеше до смърт.

Всеки шум отекваше в тази дълга стая. Тя включи всички лампи, дори тази над дъската, просто за да не се страхува толкова. В стаята започна да става хладно. Искеше ѝ се да включи отоплението. Отиде до един от големите метални радиатори и го докосна. Пареше. Но въпреки това тя трепереше.

Стаята беше пуста и тревожна в пустотата си. Мо усети, че не е сама, сякаш някой я наблюдаваше.

Ами разбира се, че ме наблюдават — помисли си. Стотици мъртви неща в буркани ме гледат, да не говорим за скелета. Тя хвърли поглед към полиците.

Тогава мъртвите неща започнаха да се движат. Змия с невиждащи млечни очи разви спиралата си в буркан, пълен със спирт. Бодливо морско създание без лице започна да се извива и гърчи в течния си дом. Котенце, мъртво от десетилетия, оголи зъби и започна да драска по стъклото.

Мо затвори очи. Това не се случва, каза си наум. Въобразявам си! После на глас каза: „Не се страхувам!“

— Това е добре — произнесе някой в сенките край задната врата. — Много е гадно да те е страх.

— Никой от учителите не те помни — обърна се тя.

— Но ти ме помниш — каза момчето, архитектът на всичките ѝ нещастия.

Тя хвана една мензура и я метна по него, но не уцели и стъкленицата се разби в стената.

— Как е Дик? — попита Ник, сякаш нищо не бе станало.

— Знаеш как е — каза тя. — Дори не иска да говори с мен. Влиза в час, после се прибира и си пише домашните. Сигурно сглобява релси за влакчетата си.

— Добре — каза той.

— А ти — продължи тя, — не си идвал на училище цяла седмица. Много си загазил, Мик Оуенс. Полицията дойде онзи ден. Търсят те.

— Което ми напомня... как е чичо ти Том?

Мо замълча.

— В известен смисъл — поде Ник, — ти спечели. Напускам училище. Но от друга страна, не си спечелила. Знаеш ли какво е да те преследва дух, Морийн Куилинг? Поглеждала ли си някога в огледалото, чудейки се дали очите, които те гледат оттам, са твоите? Седяла ли си в празна стая и изведнъж да осъзнаеш, че не си сама? Не е приятно.

— Ще ме преследваш ли? — гласът ѝ потрепери.

Ник нищо не каза. Просто я гледаше. В далечния край на стаята изтрополи нещо — чантата ѝ падна от стола и когато се озърна, вече бе останала сама в стаята. Или поне нямаше никой, когото можеше да види.

Пътят ѝ към дома щеше да е много дълъг и много тъмен.

Момчето и наставникът му стояха на хълма и гледаха към светлините на града.

— Боли ли още? — попита Ник.

— Малко — отвърна Сайлъс. — Но бързо ще мине. Скоро ще съм си като преди.

— Можеше ли да умреш, като се хвърли пред колата?

Наставникът му поклати глава.

— Има някои неща, които могат да убият хора като мен. Но сред тях няма коли. Аз съм много стар и корав.

— Сгреших, нали? — попита Ник. — Цялата идея бе да го направим незабелязано. А после аз се замесих с децата в училище и докато се усетя, вече имаше полиция и такива неща. Постъпих като егоист.

Сайлъс вдигна вежда.

— Не си егоист. Имаш нужда да си сред своите. Разбираемо е. Просто в света на живите е по-трудно и не можем толкова лесно да те защитаваме. Исках да си в свършена безопасност, но за твоя род има само едно свършено безопасно място и няма да го достигнеш, докато не свършат всичките ти приключения и никое от тях вече няма значение.

Ник потърка с ръка камъка на Томас Р. Стаут (1817–1851 „Дълбоко опечалени са всички, които го познаваха“). Мъхът се ронеше под пръстите му.

— Той все още ме търси — каза Ник. — Онзи, който е убил първото ми семейство. Има много неща, които трябва да науча за хората. Ще ме спреш ли да не излизам от гробището?

— Не. Това беше грешка, от която и двамата се поучихме.

— Тогава какво?

— Ще трябва да се постарая да задоволим интереса ти към историите, книгите и света. Има библиотеки. Има и други начини. Има и много места, където да си сред други живи хора като теб, например на театър или на кино.

— Какво е това? Като футбола ли? Харесваше ми, като играех в училището.

— Футбол... Хм, обикновено е твърде рано през деня за мен — каза Сайлъс. — Но мис Лупеску може да те заведе на футболен мач следващия път, когато дойде.

— Много ще се радвам — каза Ник.

Тръгнаха надолу по хълма. Сайлъс каза:

— Двамата оставихме твърде много следи през последните няколко седмици. Те още те търсят.

— Вече си ми казвал. Откъде знаеш? И кои са те? Какво искат?

Но Сайлъс само поклати глава и отказа да продължи разговора, така че Ник трябваше да се задоволи с това.

---

[1] Бръснарски стълбчета (barber's poles) знак, който бръснарите използвали, за да обозначат бръснарницата си. Традицията, води началото си от Средновековието и според нея знакът трябва да е табела или стълбче, боядисано спираловидно в червено и бяло. (бел.пр.) ↑

СЕДМА ГЛАВА НЯКОЙСИ ДЖАК

Последните няколко месеца Сайлъс беше много зает. Изчезваше от гробището с дни, а понякога със седмици. Около Коледа мис Лупеску замести Сайлъс за три седмици. Заедно с Ник се хранеха в малкия ѝ апартамент в Стария град. Тя дори го заведе на мач, както бе обещал наставника му. Но един ден мис Лупеску стисна бузите на Ник, нарече го Нимини^[1], галеното име, с което се обръщаше към него, и замина за място, което нарече „Старата родина“.

Сега и Сайлъс, и мис Лупеску ги нямаше. Господин и госпожа Оуенс седяха в гробницата на Джосая Уортингтън и говореха с него. И тримата не изглеждаха щастливи.

Джосая се обърна към двамата си събеседници:

— Значи не ви е казал къде отива и как да се грижим за детето?

Когато Оуенсови поклатиха глави, Джосая попита:

— Добре, но къде е?

Оуенсови не знаеха. Господин Оуенс рече разтревожено:

— Никога не е отсъствал толкова дълго. Освен това, когато детето дойде при нас, той обеща, че ще е тук или някой друг ще ни помага да се грижим за него. Обеща ни!

— Тревожа се, че може да му се е случило нещо — намеси се госпожа Оуенс. Изглеждаше така, сякаш всеки миг ще се разплаче, но после сълзите ѝ се превърнаха в гняв: — Толкова по-зле за него! Няма ли никакъв начин да го открием и да го извикаме?

— Аз поне не знам — рече Джосая. — Но мисля, че е оставил в криптата пари за храна за момчето.

— Пари! — извика госпожа Оуенс. — За какво са ни пари?

— Ще му трябват пари да отиде да си купи храна... — започна господин Оуенс, но жена му го прекъсна троснато:

— И ти си като всички останали!

После излезе от гробницата и тръгна да търси сина си. Както очакваше, намери го на върха на хълма, вперил поглед в града.

— Давам едно пени, за да узная мислите ти — каза майка му.

— Ти нямаш едно пени — отвърна Ник.

Вече беше на четиринайсет години и стърчеше над нея.

— Имам две в ковчега. Сигурно вече са позеленели, но все пак са там.

— Мислех си за света — каза Ник. — Откъде сме сигурни, че човекът, който уби семейството ми, е още жив и че още ме търси?

— Сайлъс твърди, че е така.

— Но не ни казва нищо повече.

— Той ти желае само доброто, знаеш това — каза госпожа Оуенс.

— Благодаря! — отвърна заядливо Ник. — И къде е сега?

Майка му замълча.

— Видяла си мъжа, който е убил семейството ми, нали? — попита Ник. — В деня, в който сте ме осиновили.

Госпожа Оуенс кимна.

— Как изглеждаше?

— Гледах най-вече теб, дете. Чакай да помисля... тъмна коса, много тъмна... Уплаших се от него. Имаше много слабо лице. Беше едновременно гладен и ядосан. Сайлъс го отпрати.

— Защо не го е убил? — в гласа на Ник се долавяше ярост. — Трябвало е да го убие още тогава!

Госпожа Оуенс докосна ръката на Ник със студените си пръсти.

— Сайлъс не е чудовище, Ник.

— Ако го беше убил, сега щях да съм в безопасност. Щях да мога да ходя навсякъде.

— Сайлъс знае повече от теб по въпроса, повече от всички нас. Сайлъс разбира и живота, и смъртта — каза майка му.

— Как се казва? Човекът, който ги е убил — попита Ник.

— Не каза. Поне не го каза тогава.

Ник наклони глава и я погледна с очи, сиви като гръмотевични облаци.

— Но ти знаеш, нали?

— Нищо не можеш да направиш, Ник — госпожа Оуенс погледна кротко сина си.

— Мога! Мога да се науча! Мога всеки ден да уча нещо, от което имам нужда. Вече знам за таласъмските порти. Научих се да

Сънобродя. Мис Лупеску ме научи да наблюдавам звездите. Сайлърс ме научи на мълчание. Мога да Витая. Мога да се Сливам. Познавам всеки сантиметър от гробището.

Госпожа Оуенс се протегна и докосна рамото на сина си.

— Един ден... — започна тя, после се поколеба. Един ден няма да може да го докосва. Един ден Ник ще ги напусне. Един ден... После продължи: — Сайлърс ми каза, че мъжът, който уби семейството ти, се казва Джак.

Ник не продума, само кимна.

— Мамо?

— Какво има, синко?

— Кога ще се върне Сайлърс?

Среднощният вятър беше студен и идваше от север.

Госпожа Оуенс вече не бе ядосана. Страхуваше се за сина си.

Промълви само:

— Де да знаех, скъпо момче, де да знаех!

Скарлет Амбър Пъркинс беше на петнайсет години и седеше на горния етаж на стар двуетажен автобус, цялата кълбо от дива омраза. Мразеше родителите си, че се разделиха. Мразеше майка си, че се преместиха от Шотландия тук, мразеше баща си, защото явно не му пукаше, че нея я няма. Мразеше този град, че е толкова различен — по нищо не прилича на Глазгоу, където отрасна. Мразеше го и защото всеки път, когато завиеше зад някой ъгъл и видеше нещо, светът ставаше болезнено, ужасяващо познат.

Сутринта беше избухнала пред майка си.

— В Глазгоу имах приятели! — в гласа на Скарлет се смесваха гневен крясък и сълзи. — Никога повече няма да ги видя!

А майка ѝ отговори хладно:

— Поне си била тук и преди. Живяхме тук, когато беше малка.

— Не си спомням! — викна Скарлет — И вече не познавам никого. Да не искаш да намеря приятелите, които съм имала на пет години? Това ли искаш?

— Ами не те спирам — отвърна майка ѝ.

Скарлет беше ядосана целия ден в училище и продължаваше да е ядосана и сега. Мразеше училището, мразеше света, а точно в този

момент мразеше и градския транспорт.

Всеки ден автобус № 97 с последна спирка в центъра на града я откарваше от училищните врати до края на улицата, където майка ѝ бе наела малък апартамент. В този ветровит априлски ден бе чакала почти половин час автобус № 97, но той така и не дойде, затова когато видя автобус № 121, на който също пишеше, че отива до центъра, се качи на него. Но там, където нейният автобус завиваше надясно, този зави наляво, към Стария град, мина покрай градската градина, покрай статуята на баронет Джосая Уортингтън, а после започна да се изкачва по хълма. Пътят лъкатушеше между високи къщи. Сърцето на Скарлет се сви и ядът отстъпи място на силна тревога.

Тя слезе на долния етаж, наклони се напред, погледна табелата, на която пишеше да не говори с шофьора, докато превозното средство е в движение, и каза:

— Извинете, исках да стигна до авеню „Акация“.

Шофьорът, едра жена с кожа по-тъмна дори от тази на Скарлет, каза:

— Тогава трябваше да вземете № 97.

— Но нали и този отива в центъра.

— Да, накрая, но дори когато стигнете там, ще трябва да се върнете — жената въздъхна. — Най-добре да слезете тук и да се спуснете надолу по хълма. Пред кметството има автобусна спирка. От нея можете да хванете № 4 или № 58 — и двата ще ви закарат почти до авеню „Акация“. Слезте на Спортния център и оттам ще вървите пеша. Запомнихте ли?

— Номер 4 или 58.

— Ще ви спра тук.

Спирката беше на хълма, до широки отворени железни порти, и изглеждаше отблъскваща и неприветлива. Скарлет изчака на вратата на автобуса, докато жената не каза: „Хайде, скачайте“. Когато стъпи на тротоара, автобусът избълва облак черен дим и отмина с ръмжене.

Вятърът свиреше в дърветата от другата страна на стената.

Скарлет започна да се спуска по хълма — ето затова ѝ трябва мобилен телефон, помисли си тя. Ако закъснее дори пет минути, майка ѝ ще се побърка, но все пак няма да купи на Скарлет телефон. Ами добре! Ще се наложи да изтърпи поредния скандал. Нито ще е първият, нито последният.

Момичето стигна отворените порти. Хвърли един поглед през тях и...

— Странно — каза на глас.

Има една фраза — „дежа вю“, която означава, че имаш усещането, че си бил на това място и преди, че някак си си го сънувал или видял в мислите си. Скарлет беше преживявала подобно нещо — увереността, че някоя учителка ей сега ще им разкаже за почивката си в Инвърнес или че някой вече е изпуснал лъжицата точно по този начин. Но сега беше различно. Не беше усещане, че и друг път е била тук. Беше нещо по-истинско.

Скарлет мина през отворените порти и влезе в гробището.

Стъпките ѝ подплашиха една сврака — проблесна пъстра светкавица: бяло, черно и преливащо в цветовете на дъгата зелено — птицата кацна на едно тисово дърво и я загледа. Зад ъгъла, помисли Скарлет, има църква с пейка отпред. Щом зави зад ъгъла наистина видя църква, много по-малка от тази, която си представяше — малка зловеща готическа постройка от сив камък със заострена кула. Пред нея стоеше очукана дървена скамейка. Тя приближи, седна на пейката и залюля крака, все едно още беше малко момиченце.

— Ехо? Ами... хей? — разнесе се глас зад гърба ѝ. — Знам, че е много нахално, но бихте ли ми помогнали да задържите това... Имам нужда от още един чифт ръце, ако няма да ви притесня твърде много.

Скарлет се огледа и видя мъж със светлобежов шлифер, приклепнал пред надгробен камък. Държеше голям лист хартия, който се развяваше на вятъра. Тя забърза към него.

— Задръжте така — каза мъжът. — Едната ръка тук, другата там, точно така. Ужасно е неудобно, знам. Страшно съм ви благодарен!

До него стоеше кутия за бисквити, от която извади нещо, подобно на пастел, но с размера на малка свещ. Започна да го търка нагоре-надолу по камъка с леки, уверени движения.

— Готово! — каза весело той. — И ето я сега... опа! Тук долу има нещо завъртяно, мисля, че трябва да е било бръшлян — във викторианската епоха са рисували бръшлян навсякъде, заради символиката... Готово! Може вече да пуснете.

Той се изправи и прокара ръка през сивата си оредяваща коса.

— Ох, имах нужда да се изправа. Краката ми са изтръпнали. Е, какво ще кажете за това?

Надгробната плоча, покрита със зелени и жълти лишеи, беше толкова очукана, че надписът бе избледнял и почти нечетлив, но отпечатъкът беше ясен. „Маджела Годспийд, енориарша, 1791–1870, живее вече само в паметта ни“ — прочете Скарлет.

— А сега вероятно и там я няма — отбеляза мъжът.

Той се усмихваше колебливо и примигваше насреща ѝ зад малки кръгли очила, с които приличаше на дружелюбна сова.

Едра капка дъжд падна върху хартията. Мъжът бързо нави листа на руло и грабна кутията с пастели. Паднаха още няколко капки, докато Скарлет отиде да вземе една папка, която той я помоли да вземе, и която беше подпряна на близкия надгробен камък. После го последва към малката врата на църквата, където дъждът не можеше да ги достигне.

— Много ви благодаря — обърна се към нея мъжът. — Мисля, че няма да завали силно. Прогнозата за следобеда бе преобладаващо слънчево.

Сякаш в отговор на думите му студен порив на вятъра блъсна вратата и ливна пороен дъжд.

— Знам какво си мислите — обърна се човекът към Скарлет.

— Така ли? — каза тя. Мислеше си „мама ще ме убие“.

— Чудите се дали това е църква или гробищен параклис. Отговорът е, че, доколкото ми е известно, тук наистина е имало малка църква и първоначално гробището е било в двора ѝ — някъде през 8–9 век. Оттогава църквата е престолявана и разширявана няколко пъти. Но през 20-те години на 19-и век избухнал пожар. И без това църквата вече била станала малка и хората от района започнали да използват „Свети Дънстън“ на селския площад. Затова когато възстановили тази, я построили като гробищен параклис. Запазили много от първоначалните ѝ черти — твърди се, че стъклописите на далечната стена са оригинални...

— Всъщност — каза Скарлет, — си мислех, че мама ще ме убие. Качих се в грешния автобус и вече съм закъсняла много.

— Боже, горката! — съжали я мъжът. — Вижте, аз живея съвсем наблизко. Изчакайте тук! — при тези думи той пхна папката, кутията с пастели и рулото хартия в ръцете ѝ и се спусна към портата на гробището, привел рамене, за да се предпази от проливния дъжд. След няколко минути Скарлет видя фаровете на кола и чу клаксона ѝ.

Затича се към портата и видя зелено старо „мини“. Човекът, с когото бе говорила, седеше зад волана.

— Хайде — каза той, като свали прозореца. — Къде да ви откарам?

Скарлет не помръдна, а дъждът се стичаше по врата ѝ.

— Не се качвам при непознати.

— Много правилно — отвърна мъжът. — Но доброто дело заслужава отплата, нали така. Сложете всичко на задната седалка преди да подгизне — той отвори вратата, Скарлет се наведе и подреди нещата отзад колкото може по-добре. — Знаете ли какво, защо не се обадите на майка си. Използвайте моя телефон и ѝ кажете номера на колата ми. Но първо влезте вътре, че навън ще подгизнете.

Скарлет се колебаеше. Косата ѝ започваше да натежава от дъжда. Беше студено.

Човекът се протегна и ѝ подаде мобилния си телефон. Скарлет го погледна и осъзна, че повече се страхува да се обади на майка си, отколкото да се качи в колата. После каза:

— Мога да се обадя и на полицията, нали?

— Разбира се, че можете. А можете да се приберете пеша или да се обадите на майка ви да дойде да ви прибере.

Скарлет седна и затвори вратата. Продължаваше да държи телефона.

— Къде живеете? — попита мъжът.

— Наистина няма нужда. Може просто да ме закарате до автобусната спирка...

— Ще ви закарам до вас. Адресът?

— Авеню „Акация“, 102-А. Отбивате от главния път, малко след големия Спортен център...

— Доста сте се отдалечили. Добре, сега ще ви закарам — той свали ръчната спирачка, обърна колата и пое надолу по хълма.

— Отдавна ли живеете тук? — попита той.

— Не, преместихме се след Коледа. Но сме живели тук, докато навърша пет години.

— Някакъв акцент ли долавям?

— Десет години живяхме в Шотландия. Там говорех като всички останали, а като дойдохме тук, изпъквам като бяла врана.

Скарлет искаше думите ѝ да прозвучат като шега, но те бяха самата истина и го усети в мига, в който ги произнесе — не смешно, а с горчивина.

Мъжът я откара до авеню „Акация“, паркира пред дома ѝ, после настоя да я изпрати до входа. Когато вратата се отвори, каза:

— Ужасно съжалявам! Позволих си да доведа дъщеря ви. Явно добре сте я възпитали, тя отказва да се качва при непознати. Но все пак валеше дъжд, беше хванала грешен автобус и се бе озовала в другия край на града. Доста объркана история. Надявам се да успеете да простите... на нея... и, ами, и на мен.

Скарлет очакваше майка ѝ да се разкрещи и на двамата, но с изненада и облекчение чу как тя казва:

— Никога не е излишна малко предпазливост в наши дни.

После попита дали господин „Ами“ е учител и не иска ли чаша чай?

Господин „Ами“ каза, че се казва Фрост, но може да го нарича Джей, госпожа Пъркинс се усмихна, каза му да я нарича Нуна и сложи чайника да заври.

Докато пиеха чай, Скарлет разказа на майка си историята с объркания автобус и как се озовала на гробището, как срещнала господин Фрост до малката църква...

Госпожа Пъркинс изпусна чашата си.

Седяха на масата в кухнята, затова чашата не падна отвисоко и не се счупи, просто чайт се разля. Госпожа Пъркинс се извини, непохватно попи разсипания чай с кърпа и после попита:

— Гробището на хълма ли, в Стария град?

— Аз живея недалеч — обясни господин Фрост. — Снемам отпечатъци от много гробове. Знаете ли, че всъщност гробището е природен резерват?

— Знам! — стисна устни госпожа Пъркинс. После добави: — Благодаря ви, че докарахте Скарлет у дома, господин Фрост. — Всяка дума бе като кубче лед. — Мисля, че е време да си вървите.

— Това е доста рязко — миролюбиво отбеляза господин Фрост. — Не исках да ви засегна. Нещо лошо ли казах? Отпечатъците са за местен исторически проект, не копая кости или нещо такова.

За миг Скарлет реши, че майка ѝ ще се нахвърли върху господин Фрост, който изглеждаше доста разтревожен. Но тя поклати глава и

каза:

— Извинете, семейна история. Не е ваша вината — после, сякаш с усилие на волята, продължи жизнерадостно: — Като малка Скарлет си играеше в онова гробище. Беше преди десет години. Имаше си въображаем приятел. Момченце на име Никой.

В тъгълчето на устните на господин Фрост потрепна усмивка.

— Призраче ли?

— Не, не мисля. Просто живееше там. Тя дори ни показва гроба, в който живее. Така че може би е бил призрак. Спомняш ли си, скъпа?

Скарлет поклати глава.

— Май съм била странно дете.

— Сигурен съм, че не сте била нищо подобно, ами... — каза господин Фрост. — Възпитавате чудесна дъщеря, Нуна. Е, чаят беше прекрасен. Много се радвам, че се запознах с нови приятели. Сега ще вървя, трябва да си приготвя вечеря, а после ще ходя на среща на местното Историческо общество.

— Сам ли си приготвяте вечерята? — попита госпожа Пъркинс.

— Да, сам. По-скоро я размразявам. Освен това съм майстор на полуготовите храни. Храня се сам, живея сам, закоравял стар ерген съм. Всъщност във вестниците това винаги значи гей, нали? Не съм гей, просто досега не съм срещнал подходящата жена — за миг той изглеждаше доста тъжен.

Госпожа Пъркинс, която мразеше да готви, обяви, че винаги приготвя твърде много храна през уикендите и докато изпращаше господин Фрост във фоайето, Скарлет я чу да го кани на вечеря в събота, а той да приема с голямо удоволствие да дойде.

Когато госпожа Пъркинс се върна, единственото, което каза, беше:

— Надявам се, че си написала домашните си.

Вечерта в леглото, докато слушаше как колите ръмжат към главния път, Скарлет мислеше за случилото се следобед. Била е в гробището като малка. Затова всичко ѝ изглеждаше толкова познато.

Представяше си и си спомняше разни неща, а по някое време заспа, но и в съня си вървеше по пътеките на гробището. Беше нощ, но виждаше всичко ясно като бял ден. Стоеше на върха на хълма. Момче, горе-долу на нейната възраст, бе застанало с гръб към нея и гледаше светлините на града.

— Хей, момче! Какво правиш? — попита Скарлет.

Той се огледа, сякаш не успя да я фокусира.

— Кой говори? — попита той, а после каза: — О, виждам те, в известна степен. Сънобродиш ли?

— Мисля, че сънувам — съгласи се тя.

— Не точно това имах предвид. Здравсти! Аз съм Ник.

— Аз съм Скарлет — каза тя.

Той пак я погледна, сякаш я виждаше за пръв път.

— Ама разбира се! Знаех си, че ми изглеждаш позната. Днес беше в гробището с онзи човек с хартията.

— Господин Фрост — обясни тя. — Много е мил. Закара ме до вкъщи. — После попита: — Ти видя ли ни?

— Да. Виждам повечето неща, които се случват в гробището.

— Що за име е Ник? — попита тя.

— Съкратено от Никой.

— Точно така! — извика Скарлет. — Ето за какво е този сън. Ти си въобразяемият ми приятел, който имах като малка, но си пораснал.

Той кимна.

Беше по-висок от нея. Облечен бе в сиво, въпреки че Скарлет не можеше да опише дрехите му. Косата му беше твърде дълга и тя си помисли, че отдавна не се е подстригвал.

— Ти беше много смела — каза той. — Спуснахме се дълбоко във вътрешността на хълма и видяхме Индиговия човек и Гибелта.

Тогава нещо прещрака в главата ѝ. Един през друг запрепусаха образи, заля я порой от картини...

— Спомням си — каза Скарлет.

Но го каза в тъмната пустота на стаята си и в отговор не чу нищо друго, освен приглушения грохот от далечен камион, който пътуваше в нощта.

Ник имаше запаси от храна, скрити в криптата, както и в някои от по-хладните гробове, гробници и мавзолеи. Сайлс се беше погрижил. Имаше Достатъчно храна за няколко месеца. Когато Сайлс и мис Лупеску ги нямаше, той просто не напускаше гробището.

Липсваше му светът зад гробищната порта, но знаеше, че навън не е в безопасност. Все още не. А гробището беше неговият свят и

владение, гордеше се с него и го обичаше така, както само 14-годишно момче може да обича.

Но все пак...

В гробището никой не се променяше. Децата, с които Ник си играеше като малък, оставаха малки деца. Фортинбрас Бартълби, преди най-добрият му приятел, сега бе пет-шест години по-малък от него и всеки път, когато се видеха, намираха все по-малко неща, за които да си говорят. Такъри Поринджър бе на ръста и годините на Ник и се държеше много по-добре с него. Вечер се разхождаха заедно и той му разказваше за нещастията, случили се на негови приятели. Обикновено историите завършваха с обесването на приятеля по погрешка, но понякога провинилият се биваше закарван в Американските колонии и не се налагаше да го обесват, стига да не се връща.

Лиза Хемпсток, приятелка на Ник вече шест години, също бе различна, но по друг начин. Тя все по-рядко се появяваше, когато Ник слизаше до избуялата коприва, за да я види, а появеше ли се, беше избухлива, заядлива и често, направо груба.

Ник говори с господин Оуенс за това и след като помисли малко, баща му каза:

— Просто жените са такива. Харесваше те като момче и вероятно сега, когато вече си млад мъж, не е сигурна кой си. Когато бях малък, всеки ден си играех с едно момиченце край езерото с патиците, но когато тя стана на твоята възраст, един ден ме замери с ябълка и не ми проговори, докато не навърших седемнайсет.

Госпожа Оуенс изсумтя:

— Не беше ябълка, а круша. И ти проговорих доста скоро след това, нали танцувахме на сватбата на братовчед ти Нед, която вдигнаха два дни след шестнайсетия ти рожден ден.

— Разбира се, че си права, скъпа — и господин Оуенс намигна на Ник, за да му покаже, че изобщо не мисли така. После само с устни произнесе „седемнайсет“.

Ник не си позволяваше да има приятели сред живите. През кратките си училищни дни бе разбрал, че това носи само неприятности. Но все пак не бе забравил Скарлет, тя му беше липсвала години, след като си тръгна, и той дълго привиква с факта, че никога

повече няма да я види. И ето, сега тя бе дошла в гробището, а той не я позна...

Ник навлезе по-дълбоко в непроходимата плетеница от обрасли с бръшлян дървета, която правеше северозападната част на гробището много опасна. Табели предупреждаваха посетителите да не преминават, но нямаше нужда от тях. Минеш ли бръшляновата завеса в края на Египетската алея и черната врата в псевдо-египетските стени, която водеше към гробовете, всичко ставаше неприветливо и злокобно. В северозападната част природата от почти сто години бавно си връщаше гробището, камъните бяха килнати, гробовете бяха забравени или просто изчезнали под зеления бръшлян и петдесет години листопади. Пътеките бяха изличени и непроходими.

Ник пристъпваше внимателно. Познаваше района добре и знаеше колко е опасен.

Когато беше на девет години, изследваше точно тази част от гробището, когато почвата под краката му внезапно поддаде и той се строполи в дупка, дълбока почти шест метра. Гробът бил изкопан надълбоко, за да поеме много мъртви, но сега нямаше надгробен камък и на дъното лежеше само един ковчег, в който почиваше лекар на име Карстеърс. Лекарят се въодушеви от пристигането на момчето и настояваше да прегледа китката му (която бе изкълчена, защото при падането момчето се хвана за един корен), преди Ник да успее да го убеди да повика помощ.

Ник си проправяше път през северозападната част — хаос от окапали листа и бръшлян, където лисиците си бяха направили дупки, а паднали ангели се взираха в небето с невиждащи очи. Трябваше да поговори с Поета.

Поетът се казваше Неемия Трот и на камъка му под зеленината пишеше:

Тук лежат тленните останки на
НЕЕМИЯ ТРОТ
ПОЕТ
1741–1774
ЛЕБЕДИТЕ ПЕЯТ ПРЕДИ СМЪРТТА

— Господин Трот? Може ли да се посъветвам с вас? — повика го Ник.

Неемия едва доловимо засия.

— Разбира се, скъпо момче. Съветът на поетите е вежливостта на кралете! С какъв мехлем да намажа — не, не мехлем — с какъв балсам да облекча болката ти?

— Всъщност не ме боли. Просто... ами има едно момиче, което познавах преди и не съм сигурен дали да я потърся и да говоря с нея, или просто да я забравя.

Неемия Трот се изправи в цял ръст, въпреки това остана понисък от Ник, и развълнувано протегна ръце към момчето:

— О! Трябва да идеш при нея и да я умоляваш! Трябва да я наречеш твоя Терпсихора, твоя Ехо, твоя Клитемнестра! Трябва да напишеш стихове за нея, величествени оди — ще ти помогна с тях — тогава, но едва тогава, трябва да спечелиш сърцето на истинската си любов.

— Всъщност не искам да печеля сърцето ѝ. Тя не е истинската ми любов — каза Ник. — Просто искам да поговоря с нея.

— От всички органи — каза Неемия Трот — езикът е най-забележителния. С него опитваме едновременно сладкото вино и горчивата отрова. Със същия този език изричаме думи едновременно сладки и горчиви. Иди при нея! Говори с нея!

— Но не бива.

— Бива, сър! Трябва! Аз ще пиша за това, когато битката е загубена или спечелена.

— Но ако се покажа на един човек, тогава другите по-лесно ще ме видят...

Неемия Трот каза:

— Ах, чуй ме, млади Леандре, млади герою, млади Александре, ако не рискуваш, нищо няма да спечелиш.

— Имате право — Ник бе доволен, че се е сетил да се посъветва с Поета. Всъщност, помисли той, ако не можеш да се довериш на един поет за разумен съвет, то тогава на кого? Което му напомни... — Господин Трот, разкажете ми за отмъщението.

— Ястие, което се сервира студено — отговори Неемия. — Не се заемай с отмъщение, докато в теб още пламти желание. Изчакай подходящия час. Имаше един некадърен писач, О'Лиъри — ирландец,

трябва да уточня — който има нахалството, проклетникът, да пише за първия ми тънък сборник стихове — „Китка красота, събрана за подбрани господа“, и да твърди, че е долнокачествена безсмислица без никаква стойност и че хартията, на която е написана, по-добре да се използва за... Не, не мога да го произнеса! Повярвай ми, беше изключително просташко сравнение.

— Отмъстихте ли му? — любопитства Ник.

— На него и на цялото му вредно племе! О, отмъстих, господин Оуенс, и то как! Написах и публикувах писмо, което след това заковах по портите на кръчмите в Лондон, които такива пропадали драскачи имаха навика да посещават. Там обясних, че предвид крехкостта на поетическия гений, аз отсега нататък няма да пиша за тях, а само за мен и идните поколения. И че, докато съм жив, няма да публикувам повече стихове — за тях! Затуй оставих указания след смъртта ми стиховете ми да бъдат погребани с мен, непубликувани, та само когато бъдните поколения оценят моя гений и разберат, че стотици от куплетите ми са изгубени — изгубени! — едва тогава ковчегът ми да бъде изровен, едва тогава стиховете ми да бъдат отделени от студената ми мъртва ръка, за да се публикуват за одобрение и наслада на всички. Ужасно нещо е да си изпреварил времето си!

— А след като умряхте, публикуваха ли стиховете ви?

— Не, още не. Но има много време. Бъдните поколения нямат край.

— Значи... това е отмъщението ви?

— Точно така. Могъщо и коварно отмъщение!

— Аха-а... — отрони Ник, който не беше напълно убеден.

— Най-добре се сервира студено — гордо произнесе Неемия Трот.

Ник остави зад гърба си северозападната част на гробището и тръгна към Египетската алея. Вървеше по по-равни и не така обрасли пътеки. Когато падна мрак, свърна към стария параклис — не защото се надяваше Сайлс да се е върнал, а защото цял живот отиваше там по здрач и му харесваше да следва този ритъм. А и беше гладен.

Момчето се шмугна през вратата в криптата. Премести кашон, пълен с овлажнели стари енорийски документи и извади кутия портокалов сок, ябълка, пакет солети и парче сирене, които изяде,

докато се чудеше как и дали да потърси Скарлет — явно можеше да Съноброди, след като така бе дошла при него...

Ник излезе и тъкмо се канеше да поседне на сивата дървена пейка, зърна нещо, което го накара да спре като закован. На пейката вече седеше някой и четеше списание.

Ник се Сля, стана част от гробището, точно като сянка или клонче.

Но тя вдигна поглед. Гледаше право в него и попита:

— Ник? Ти ли си?

Ник замълча за момент, а после попита:

— Виждаш ли ме?

— Виждам те едва-едва. Отначало помислих, че си някаква сянка. Но изглеждаш точно както в съня ми и тогава ти сякаш стана по-ясен.

Той приближи до пейката ѝ и се обърна към момичето:

— Наистина ли успяваш да четеш? Не е ли твърде тъмно за теб?

Скарлет затвори списанието.

— Странно — каза тя. — Наистина вече е твърде тъмно, но четях без никакъв проблем.

— А ти... — провлачи той, без да е напълно сигурен какво иска да я пита. — Сама ли си тук?

Тя кимна.

— След училище дойдох да помогна на господин Фрост за няколко отпечатъка от надгробни камъни. После му казах, че искам малко да поседя тук и да помисля. Обещах да пия чай с него, след като приключа. Той ще ме откара до вкъщи. Не ме попита защо искам да остана. Каза, че и той обича да седи в гробища и смята, че са най-спокойните места на света. — Тя замълча и после погледна Ник в очите: — Може ли да те прегърна?

— Искаш ли? — попита той.

— Да.

— Добре тогава — Ник се замисли за миг — Нямам нищо против.

— Нали ръцете ми няма да минат през теб? Нали наистина си тук?

— Няма да минеш през мен — увери я той и тя го прегърна и притисна толкова силно, че почти му спря дъха. — Боли ме!

— Извинявай — Скарлет го пусна.

— Не, беше хубаво. Искам да кажа, че ме стисна по-силно, отколкото очаквах.

— Просто исках да се уверя, че си истински. През всички тези години мислех, че си плод на въображението ми. После като че ли те забравих. Но ето, не съм те измислила. Ти се върна и то не само в мислите ми, но и в реалния свят.

Ник се усмихна.

— Преди носеше едно такова оранжево палтенце и всеки път, когато видех някъде такъв цвят, се сецах за теб. Предполагам, че вече не го обличаш.

— Не — отвърна тя, — от доста време. Сега ми е твърде малко.

— Да — съгласи се Ник, — разбира се.

— Трябва да се прибирам — каза Скарлет, — но мисля, че мога да мина през уикенда. — Като видя изражението на лицето му, уточни: — Днес е сряда.

— Ще се радвам да дойдеш.

Тя се обърна да си върви, но се спря.

— А как ще те открия следващия път?

Ник отвърна:

— Не се тревожи, аз ще те намеря. Ела сама и аз ще те намеря.

Скарлет кимна и се отдалечи.

Ник се върна през гробището и пое по хълма към гробницата на Фробишър. Не влезе вътре, а се изкачи по стената, като се хващаше и стъпваше по дебелиите корени на бръшляна. Така стигна до каменния покрив. Там седна и се замисли, вперил поглед в постоянно движещия се свят отвъд гробището. Спомни си как Скарлет го прегърна и колко спокойно му стана в тази прегръдка, макар да бе само за миг. Мислеше си колко би било хубаво да върви в безопасност извън гробището и колко е добре, че е господар на своя собствен малък свят.

Скарлет каза:

— Много благодаря, но не искам чаша чай, нито шоколадова бисквита.

Господин Фрост се притесни.

— Да ти кажа честно — започна той, — изглеждаш така, сякаш си видяла призрак. Гробището, разбира се, е подходящо място за такава среща. Една моя леля твърдеше, че папагалът ѝ е обладан от духове. Беше червена ара — птицата, не леля ми. Леля ми беше архитект. Така и не разбрах подробности за папагала и за духовете.

— Добре съм — каза Скарлет. — Просто денят беше дълъг.

— Тогава ще те откарам у дома. Да имаш някаква представа какво пише тук? От половин час се мъча да го разгада.

Той посочи един отпечатък от надгробен камък. Листът лежеше на масичката, затиснат с по един буркан в четирите края, за да е опънат.

— Как мислиш — продължи той, — дали името е Гладстон? Може да е роднина на премиер-министъра... Но нищо друго не мога да разчета.

— Боя се, че и аз — каза Скарлет. — Но ще погледна пак, когато дойда в събота.

— Дали и майка ти ще дойде?

— Каза, че ще ме докара сутринта. После трябва да напазарува за вечеря. Ще прави печено пиле.

— Мислиш ли — попита господин Фрост с надежда, — че може да има и печени картофи?

— Така смятам, да.

Господин Фрост изглеждаше очарован. После каза:

— Не бих искал да я притеснявам.

— На нея ѝ харесва — Скарлет беше откровена. — Благодаря, че ще ме закарате у дома.

— За мен е удоволствие — усмихна се господин Фрост.

Двамата слязоха по стълбите на високия и тесен дом и излязоха през малкото антре.

Пещерите на Дракона в Краков са под хълма Вавел, кръстен на отдавна умрял дракон. Тези пещери са известни на туристите. Под тях обаче има други, за които туристите дори не подозират и затова никога не посещават. Тези пещери се спускат дълбоко в недрата на планината и са пълни с живот.

Сайлър влезе пръв, следван от сивата грамада на мис Лупеску, която меко стъпваше на четири лапи. Зад тях вървеше Кандар, увита в превръзки асирийска мумия с мощни орлови криле и очи като рубини, хванал под мишница малко прасе.

Първоначално бяха четирима, но изгубиха Харун в една пещера, някъде дълбоко под тях. Ифритът^[2] бе прекалено самоуверен, като всички от неговата раса, и стъпи в пространство, оградено от три бронзови огледала. Погълна го проблясък бронзова светлина.

За миг Харун се виждаше в огледалата, макар да бе изчезнал от реалния свят. Огнените му очи бяха широко отворени, а устните му се движеха, сякаш им крещеше да внимават и да се махат. Миг след това се стопи без следа.

Сайлър, който нямаше проблеми с огледалата, покри едното с палтото си и така обезвреди капана.

— Е — каза той, — сега останахме трима.

— И едно прасе — добави Кандар.

— Защо? — попита мис Лупеску с вълчи език през вълчи зъби.
— Защо прасе?

— Носи късмет — отвърна Кандар.

Мис Лупеско изръмжа с недоверие.

— Харун имаше ли прасе? — просто попита Кандар.

— Тихо! — изшътка Сайлър. — Идват! Много са, ако съдя по шума.

— Нека дойдат — прошепна Кандар.

Козината на мис Лупеску настръхна. Тя не каза нищо, но беше готова да ги посрещне и само с усилие на волята се сдържаше да не отметне глава назад и да завие.

— Тук е много красиво — каза Скарлет.

— Да — потвърди Ник.

— Значи цялото ти семейство е било убито? — попита момичето.
— А знае ли се кой го е направил?

— Не, поне доколкото ми е известно. Наставникът ми каза само, че убиецът е още жив и че някой ден ще разкаже и останалото, което знае.

— Някой ден?

— Когато съм готов.

— От какво го е страх? Че ще метнеш пушка на рамо и ще тръгнеш да отмъщаваш на човека, убил семейството ти?

Ник я погледна сериозно.

— Ами да! Разбира се, не с пушка, но да... Нещо такова...

— Шегуваш се!

Ник замълча, стиснал устни. После поклати глава и каза:

— Не се шегувам.

Беше ясна, слънчева съботна сутрин. Двамата минаха през входа на Египетската алея, за да се скрият от слънцето под боровете и разрасналата се араукария^[3].

— Наставникът ти също ли е мъртъв?

— Не искам да говорим за това — каза Ник.

— Дори и с мен ли? Обиди се Скарлет.

— Дори и с теб.

— Добре — каза тя. — Щом така искаш.

— Виж, съжалявам, не исках... — започна Ник, но Скарлет не го остави да довърши.

— Обещах на господин Фрост да не се бавя. Трябва да се връщам.

— Добре — съгласи се Ник, разтревожен, че я е обидил, а и не знаеше какво да каже, за да оправи нещата.

Ник гледаше как момичето се отдалечава по криволичещата пътечка към параклиса. Изведнъж познат женски глас произнесе насмешливо:

— Вижте я само! Госпожица Голямата работа!

Но наоколо нямаше никого.

Ник тръгна към Египетската алея, чувстваше се много неловко. Госпожица Лилибет и госпожица Вайълет му разрешиха да остави в гробницата им кашон със стари книги и сега му се искаше да вземе нещо за четене.

Скарлет помага на господин Фрост да сваля отпечатъци от надгробните плочи почти до обяд. Тогава спряха, за да хапнат. Той предложи да я почерпи с риба и пържени картопки и двамата слязоха до будката в подножието на хълма. На връщане похапваха от хартиени

пликове вдигаща пара риба и картофки, обилно полети с оцет и с проблясващи кристалчета сол.

Скарлет каза:

— Ако искате да научите нещо за някое убийство, къде ще потърсите? Вече опитах в интернет.

— Ами зависи. За какво точно убийство говорим?

— Мисля, че е станало тук, преди 13–14 години. Някъде наблизо е било убито цяло семейство.

— Леле! — възкликна господин Фрост. — Наистина ли?

— О, да. Добре ли сте?

— Не съвсем. Стреснах се малко. На човек не му се ще да мисли за престъпления, извършени наблизо, а какво остава за такива случили се тук. Не съм очаквал момиче на твоята възраст да се интересува от подобни неща.

— Всъщност не аз — призна Скарлет, — един приятел се интересува.

Господин Фрост дояде последната пържена рибка.

— Предполагам, че трябва да погледнеш в библиотеката. Ако няма нищо в интернет, ще го има в архива на вестниците. Защо толкова се интересуваш?

— Ами — Скарлет искаше да лъже възможно най-малко, — заради едно познато момче. Той разпитваше.

— Определено в библиотеката — каза господин Фрост. — Убийство! Бррр! Тръпки ме побиват!

— И мен — отвърна Скарлет. — Мъничко. — После попита с надежда: — Дали е възможно да ме закарате до библиотеката този следобед?

Господин Фрост отхапа половината от голям картоф и погледна разочаровано остатъка:

— Колко бързо изстиват! В един миг си изгаряш устата, а в следващия се чудиш как изстиват толкова бързо.

— Съжалявам — каза Скарлет. — Не биваше да ви моля да ме карате навсякъде...

— Нищо подобно — прекъсна я господин Фрост. — Просто се чудя как най-добре да организирам следобед и дали майка ти обича шоколадови бонбони. Бутилка вино или бонбони? Не мога да реша. Може би и двете?

— Мога сама да се прибера от библиотеката — каза Скарлет. — Мама обича бонбони. Както и аз.

— Тогава ще са бонбони — с облекчение въздъхна господин Фрост. Бяха стигнали средата на редица от високи къщи, подредени терасовидно на хълма, и зелената кола марка „Мини“, паркирана отпред. — Качвай се, ще те закарам до библиотеката.

Библиотеката беше квадратна сграда от камък и тухли, построена в началото на миналия век. Скарлет се огледа и пристъпи към библиотекарката.

— Да? — каза жената.

— Искам да видя изрезки от някои стари вестници.

— За училище ли ти трябва? — попита жената.

— За историята на града — кимна Скарлет, доволна, че всъщност не лъже много.

— Пазим местния вестник на микрофилм — каза жената.

Беше пълна и с големи сребърни халки на ушите. Сърцето на Скарлет биеше лудо, убедена, че изглежда виновна или подозрително, но жената я заведе в стая, пълна с кутии, подобни на компютърни монитори, и ѝ показа как да ги използва, за да прожектира по една страница от вестника на екрана.

— Някой ден ще ги дигитализираме — каза тя. — Така, кои дати те интересуват?

— Вестници от преди 13–14 години — отвърна Скарлет. — Не мога да кажа по-точно. Ще разбера какво търся, щом го видя.

Жената ѝ подаде малка кутия с изданията на вестника за период от пет години и каза:

— Давай смело!

Скарлет предполагаше, че убийството на цяло семейство ще бъде на първа страница, но най-накрая намери съобщението, забутано някъде на пета страница. Беше станало през октомври, преди 13 години. Статията беше безцветна, без подробности, просто сухо изреждане на факти:

Архитектът Роналд Дориан на 36 години, жена му Карлота, издател, на 34 години и седемгодишната им дъщеря Мисти са открити на „Дънстън роуд“ № 33. Има

подозрения за предумишлено убийство. Говорителят на полицията заявява, че е твърде рано да се коментира на този етап от разследването, но са открити важни улики.

Не се споменаваше как е убито семейството, не се казваше нищо за изчезнало бебе. През следващите седмици нямаше развитие на случая, а полицията изобщо не беше коментирала.

Но Скарлет бе сигурна, че е намери каквото търси: „Дънстън роуд“ № 33. Знаеше коя е къщата.

Беше влизала вътре.

Скарлет върна кутията с микрофилми на библиотекарката, благодари ѝ и пое към къщи под топлите лъчи на априлското слънце. Майка ѝ готвеше в кухнята — не съвсем успешно, съдейки по миризмата на загоряло, която изпълваше почти целия апартамент. Скарлет се прибра в стаята си и разтвори широко прозорците, за да проветри. После седна на леглото и взе телефона.

— Ало? Господин Фрост?

— Скарлет, всичко наред ли е за тази вечер? Как е майка ти?

— Всичко е под контрол — каза момичето, това бе отговорила и на майка си, когато я попита същото. — Господин Фрост, откога живеете в къщата?

— Откога ли? Ами от около четири месеца.

— Как я открихте?

— Чрез агенция. Къщата беше празна, можех да си я позволя. Исках да мога да стигам пеша до гробището, и тя се оказа идеална.

— Господин Фрост... — Скарлет се чудеше как да му каже и после просто го изстреля: — Преди тринайсет години трима души са били убити в къщата ви — семейство Дориан.

На другия край на слушалката се възцари мълчание.

— Господин Фрост? Там ли сте?

— Ами... Да, тук съм, Скарлет, извинявай. Беше много неочаквано. Къщата е стара, нормално е преди време да са се случвали разни неща. Но не и... така де, какво е станало?

Момичето се зачуди колко може да сподели. После каза:

— Имаше кратка статия в стар вестник, пишеше само адреса и нищо друго. Не знам как са умрели.

— Аха! Боже мой... — господин Фрост звучеше позаинтригуван от новините, отколкото Скарлет бе очаквала. — И тук, малка Скарлет, се наместват местните историци. Остави на мен, ще открия всичко, което мога, и ще те уведомя.

— Благодаря ви — в гласа на момичето се долавяше облекчение.

— Ами... Предполагам, че ми се обади, защото ако Нуна разбере, че в дома ми е станало убийство, било то преди тринайсет години, никога няма да ти разреши повече да ме виждаш или да идваш на гробището. Значи няма да го споменавам, освен ако ти не кажеш нещо.

— Благодаря, господин Фрост!

— Ще се видим в седем. Ще донеса бонбони.

Вечерята беше изключително приятна. Миризмата на изгоряло бе изчезнала от кухнята. Пилето беше вкусно, салатата — още повече, печените картофи бяха леко препечени, но очарованият господин Фрост заяви, че ги обича точно такива и си сипа втора порция.

Цветята бяха чудесни, а бонбоните, които хапнаха за десерт, бяха прекрасни. Господин Фрост седя и говори с тях, после гледаха телевизия до към десет часа, а после той каза, че трябва да се прибира.

— Времето, приливите и историческите проучвания не чакат никого — каза той, енергично стисна ръката на Нуна, намигна съзаклятнически на дъщеря ѝ и си тръгна.

През нощта Скарлет се опита да потърси Ник в сънищата си — мислеше за него, преди да заспи, представяше си как върви из гробището и го търси, но когато заспа, сънуваше как се разхожда из центъра на Глазгоу с приятелите си от старото училище. Търсеха някаква улица, но попадаха само в задънени пасажи.

Дълбоко под Краковския хълм, в най-дълбокото подземие под пещерите, наречени Леговището на дракона, мис Лупеску се препъна и падна.

Сайлс приклепна до нея и взе главата ѝ в ръце. Лицето ѝ бе изцапано с кръв, част от която беше нейна собствена.

— Остави ме тук — каза тя. — Спаси момчето.

В момента тя бе наполовина вълк, наполовина жена, но лицето ѝ бе човешко.

— Не — каза Сайлърс, — няма да те оставя.

Зад него Кандар люлееше прасенцето си, както дете гушка кукла. Лявото крило на мумията беше раздробено и никога повече нямаше да лети, но брадясалото му лице беше невъзмутимо.

— Ще се върнат, Сайлърс — прошепна мис Лупеску. — Слънцето ще изгрее скоро.

— Тогава — отвърна Сайлърс — трябва да се справим с тях, преди да са готови за нападение. Можеш ли да се изправиш?

— Да! Аз съм Божия хрътка — каза мис Лупеску, — ще се изправя. — Наведе глава в сенките, изви пръсти. Когато отново вдигна глава, тя беше вълча. Опря предни лапи на скалата и се изправи с усилие — сив вълк, по-едър от мечка. Козината и муцуната ѝ бяха окървавени.

Вълкът отметна глава назад и зави яростно и предизвикателно. Оголи зъби и пак наведе глава.

— Сега — изръмжа мис Лупеску — да приключваме с това!

В късния неделен следобед телефонът иззвъня. Скарлет седеше на долния етаж и усърдно прерисуваше лица от мангата^[4], която четеше. Майка ѝ вдигна слушалката.

— Забавно, тъкмо говорехме за вас — каза тя, въпреки че нямаше нищо подобно. — Беше чудесно — продължи. — Много приятно. Не, наистина, изобщо не е проблем. Бонбоните ли? Бяха идеални. Просто идеални. Казах на Скарлет да ви предаде, че когато искате вкусна вечеря, само ми се обадете. Скарлет ли? Да, тук е. Ще я извикам. Скарлет!

— Тук съм, мамо, не е нужно да викаш — тя взе телефона. — Господин Фрост?

— Скарлет? — гласът му звучеше развълнувано. — Ами... за онова, което говорихме. Което се е случило в къщата ми. Можеш да кажеш на приятеля си, че открих... слушай, като каза „приятел“, да не го каза в смисъл на това, че всъщност говорим за теб? Или наистина има друг човек, ако не е твърде личен въпрос...

— Имам истински приятел, който се интересува — развесели се Скарлет.

Майка ѝ я погледна озадачено.

— Кажи на приятеля си, че се порових малко — не буквално, а по-скоро се разтърсих, доста работа отхвърлих — и мисля, че намерих информация. Натъкнах се на нещо скрито. Не мисля, че трябва да го разпространяваме... открих някои неща.

— Какви?

— Виж... да не си помислиш, че съм луд. Доколкото разбрах, убити са трима души. А един — мисля, че е бебе — е останал жив. Не са били трима, а четирима в семейството. Само трима са умрели. Кажи на приятеля си да дойде при мен, всичко ще му разкажа.

— Ще му кажа — отвърна Скарлет.

Когато затвори телефона, сърцето ѝ биеше лудо.

Ник се спусна по тесните каменни стълби за пръв път от шест години. Стъпките му отекваха в залата под хълма.

Слезе до долу и изчака Гибелта да се покаже. Чакаше ли, чакаше, но нищо не се появи, нищо не прошепна, нищо не помръдна.

Той се огледа, без да се притеснява от пълната тъмнина, защото виждаше, както виждат мъртвите. Приблужи каменния олтар, издигнат на пода, върху който лежах чашата, брошката и каменният нож.

Протегна се и докосна острието. Не очакваше да е толкова остро и се поряза.

— **ТОВА Е СЪКРОВИЩЕТО НА ГИБЕЛТА** — просъска тройният глас, но звучеше по-слабо, отколкото си го спомняше, по-колебливо.

— Ти си най-старото нещо тук — каза Ник. — Дойдох да говоря с теб. Искам съвет.

Мълчание. После:

— **НИЩО НЕ ИДВА ПРИ ГИБЕЛТА ЗА СЪВЕТ. ГИБЕЛТА ПАЗИ. ГИБЕЛТА ЧАКА.**

— Знам. Но Сайлс го няма и не знам с кого друг да говоря.

В отговор не дойде нищо, само тишина, която натежаваше от прах и самота.

— Не знам какво да правя — честно каза Ник. — Мисля, че мога да открия кой е убил семейството ми и кой иска да убие мен. Но това означава да напусна гробището.

Гибелта не каза нищо. Пипалца от дим бавно се кълбяха наоколо.

— Не ме е страх от смъртта — продължи момчето. — Просто много хора, които обичам, толкова дълго се грижиха да ме опазят, да ме учат, да ме защитават...

Отново само тишина.

Тогава той каза:

— Трябва да го направя сам.

— ДА.

— Ами това е. Извинявай, че те обезпокоих.

Тогава то зашепна в главата на Ник с глас, който хитро се плъзгаше и промъкваше:

— ГИБЕЛТА БЕ ОСТАВЕНА ДА ПАЗИ СЪКРОВИЩЕТО ДО ЗАВРЪЩАНЕТО НА ГОСПОДАРЯ. ТИ ЛИ СИ НАШИЯТ ГОСПОДАР?

— Не — отвърна Ник.

Тогава в гласа на Гибелта проскимтя надежда:

— ЩЕ БЪДЕШ ЛИ НАШ ГОСПОДАР?

— Страхувам се, че не.

— АКО СИ НАШ ГОСПОДАР, ЩЕ ТЕ ОБВИЕМ ЗАВИНАГИ. АКО СИ НАШ ГОСПОДАР, ЩЕ ТЕ ПАЗИМ И ЗАЩИТАВАМЕ ДО СВЪРШЕКА НА ВРЕМЕТО. НИКОГА НЯМА ДА ТЕ ОСТАВИМ ДА СЕ ИЗЛОЖИШ НА ОПАСНОСТИТЕ НА ТОЗИ СВЯТ.

— Не съм вашият господар.

— НЕ.

Ник усети как Гибелта се извива през съзнанието му.

— ТОГАВА НАМЕРИ ИМЕТО СИ.

След тези думи съзнанието му опустя, стаята бе празна, а Ник остана сам.

Момчето се изкачи се по стълбите внимателно, но бързо. Беше взел решение и трябваше да действа, докато то все още пламтеше в главата му.

Скарлет го чакаше на пейката до параклиса.

— Е? — попита тя.

— Ще го направя. Хайде — отвърна той и двамата тръгнаха рамо до рамо по пътеката към гробищната порта.

На № 33 се издигаше висока къща, подобна на вретено сред терасовидно разположени домове. Беше незабележима сграда от червени тухли. Ник я погледна колебливо, чудеше се дали не му

изглежда позната или специална. Но тя бе просто къща като всички останали. Отпред имаше малка бетонна площадка, а едно зелено „Мини“ беше паркирано на улицата. Предната врата някога може би е била яркосиня, но цветът бе избледнял от времето и слънцето.

— Е? — попита Скарлет.

Ник почука на вратата. Първоначално нямаше отговор, после се чу тропот по стълбите, вратата се отвори и разкри малкото антре. В рамката ѝ застана мъж с очила и оредяваща сива коса, който примигна насреща им, после рязко протегна ръка към Ник, усмихна се нервно и каза:

— Ти сигурно си тайнственият приятел на госпожица Пъркинс. Приятно ми е.

— Това е Ник — каза Скарлет.

— Мик ли?

— Ник, с „Н“ — поправи го тя. — Ник, това е господин Фрост.

Ник и Фрост си подадоха ръце.

— Сложих чайника — каза домакинът. — Какво ще кажете да обменим информация на чаша чай?

Ник и Скарлет го последваха по стълбите към кухнята, където той наля три големи чаши чай, а после ги въведе в малък хол.

— Къщата се извисява само нагоре — започна да обяснява господин Фрост. — Тоалетната е на горния етаж, там е и кабинетът ми, а спалните са на последния. С толкова много стълби човек поддържа форма.

Седнаха на голям, крещящо лилав диван („Беше си тук, когато се нанесох“) и отпиваха от чая си.

Скарлет се притесняваше, че господин Фрост ще отрупа Ник с въпроси, но не стана така. Той изглеждаше развълнуван, сякаш е идентифицирал изгубения надгробен камък на някой известен човек и няма търпение да каже на всички. Въртеше се нетърпеливо на стола си, сякаш искаше да им съобщи нещо страхотно и му костваше физическо усилие да не ги засипе веднага с информация.

— И какво открихте? — попита Скарлет.

Господин Фрост започна:

— Ами ти беше права. Наистина това е къщата, в която са били убити онези хора. И... мисля, че престъплението е било... не точно прикрито, но забравено, оставено да потъне в забрава... от властите.

— Не разбирам — каза Скарлет. — Не можеш просто да сметеш под килима едно убийство.

— Но с това е станало точно така — каза Фрост и отпи от чая си. — Замесени са много влиятелни хора. Това е единственото обяснение и за случилото се с най-малкото дете...

— А какво се е случило? — попита Ник.

— Оцеляло е — каза Фрост. — Сигурен съм! Но никой не го е потърсил. Изчезнало малко дете обикновено е национална новина. Но не, някак си са го потушили.

— Кой са те? — попита Ник.

— Същите хора, които са поръчали убийството на семейството.

— Знаете ли нещо повече по този въпрос?

— Да. Тоест, малко... — Фрост замълча. — Съжалявам... Наистина... Вижте... Но предвид това, което открих... Всичко е твърде невероятно.

Скарлет започваше да се ядосва.

— Какво? Какво сте открили?

Фрост се смути.

— Права си, съжалявам. Не е добра идея да пазим тайни. Ние, историците не заравяме нещата, а ги изравяме, показваме ги на хората. — Той спря, поколеба се, после каза: — Открих едно писмо. Горещо... Беше скрито под разместена дъска на пода. — Обърна се към Ник: — Млади господине, имам ли основание да предположа, че вашият интерес към този ужасен случай е личен?

Ник кимна.

— Няма да питам нищо повече — каза господин Фрост и се изправи. — Елате — обърна се той към Ник, но спря Скарлет: — Ти недей, все още не. Ще покажа първо на него и ако той сметне, че няма проблем, ще повикам и теб. Става ли?

— Става — съгласи се Скарлет.

— Няма да се бавим — каза господин Фрост. — Хайде, младежо! Ник се изправи и погледна Скарлет с притеснение.

— Няма проблем — каза тя и му се усмихна възможно най-успокояващо. — Ще те изчакам тук.

Скарлет гледаше как сенките им пресичат стаята и тръгват по стълбите. В гърдите ѝ се бореха тревога и очакване. Чудеше се какво

ли ще узнае Ник и се радваше, че ще го узнае пръв. Все пак, това беше неговата история. Негово право.

Господин Фрост поведе Ник нагоре по стълбите.

Докато се изкачваше, момчето се оглеждаше, но нищо не му се стори познато. Всичко изглеждаше чуждо.

— Чак на самия връх — каза господин Фрост. Изкачиха още една площадка. — Не искам да... ами, не отговаряй, ако не искаш, но... хм... ти си момчето, нали?

Ник не отговори.

— Пристигнахме — каза господин Фрост. Отключи вратата, бутна я и влязоха.

Стаята бе малка, таванска със скосен таван. Преди тринайсет години в нея имаше люлка. Сега момчето и мъжът едва се побираха между стените.

— Истински късмет, всъщност — каза господин Фрост. — Може да се каже, че беше под носа ми. — Той се наведе и отметна протрития килим.

— Значи знаете защо е било убито семейството ми? — попита Ник.

— Всичко е тук — отвърна господин Фрост. После хвана една къса дъска от пода и я разклати, докато накрая я извади. — Това е била бебешката стая. Ще ти покажа... всъщност единственото, което не знаем, е кой е убиецът. За него не се знае нищо, нямаме ни най-малка представа.

— Знаем, че е бил тъмнокос — каза Ник в стаята, която някога бе негова. — И знаем, че се казва Джак.

Господин Фрост пхна ръка в дупката на мястото на дъската.

— Минаха почти тринайсет години — каза той. — За толкова време косата оредява и посивява. Но да, прав си. Името е Джак.

Той се изправи. В ръката, която измъкна от дупката на пода, държеше голям, остър нож.

— Така — каза Някойси Джак. — Хайде, момче, време е да приключваме!

Ник впи поглед в мъжа. Сякаш личността на господин Фрост бе като палто или шапка, които този човек беше облякъл, и сега ги захвърли. Дружелюбната външност изчезна.

Очилата и ножът пробляснаха.

Отдолу се разнесе гласът на Скарлет.

— Господин Фрост, някой чука на вратата, да отворя ли?

Някойси Джак отклони поглед само за миг, но Ник знаеше, че този миг е всичко, с което разполага, и се Сля — колкото можа попълно и окончателно. Джак се обърна към мястото, където стоеше Ник, после претърси с поглед стаята. На лицето му се изписаха ярост и учудване. Пристъпи навътре и завъртя глава наляво-надясно — като тигър, надушил плячка.

— Тук някъде си — изръмжа той. — Подушвам те!

Вратата на таванската стая се трясна зад гърба му, той се метна към нея и чу как ключът изщраква в ключалката.

Някойси Джак извиси глас:

— Така ще си спечелиш само няколко минути, но няма да ме спреш, момче! — извика той през затворената врата. После добави тихо: — С теб имаме недовършена работа.

Ник се втурна по стълбите, блъскаше се в стените и едва не се изтърколи в стремежа си да стигне по-бързо при Скарлет.

— Скарлет! — изкрещя той, щом я видя. — Това е той! Да бягаме!

— Кой? За какво говориш?

— Той! Господин Фрост е Джак! Опита се да ме убие!

Отгоре се чу трясък, когато Някойси Джак ритна вратата.

— Но... — Скарлет се опита да осмисли чутото. — Но той е добър.

— Не! — отвърна Ник, хвана ръката ѝ и я дръпна надолу по стълбите. — Не е!

Скарлет отвори входната врата.

— О, добър вечер, млада госпожице — мъжът на прага сведе поглед към нея. — Търсим господин Фрост. Мисля, че той живее тук.

Косата на мъжа бе сребристобяла и от него се носеше ухание на одеколон.

— Негови приятели ли сте? — попита тя.

— О, да — каза по-ниският мъж, застанал зад първия. Имаше малък черен мустак и единствен той носеше шапка.

— Разбира се — добави трети, по-млад, огромен и рус като скандинавец.

— На който и да е Джак от нас — каза последният, широкоплещест и як като бик, с голяма глава и смугла кожа.

— Той... Господин Фрост... Наложил се да излезе — отвърна тя.

— Но колата му е тук — отбеляза среброкосият, а русият попита:

— А ти коя си, впрочем?

— Той е приятел на мама — отговори Скарлет.

Видя, че Ник премина край групата мъже и вече ѝ махаше настоятелно да ги остави и да го последва.

Възможно най-небрежно тя каза:

— Той отскочи само за малко да купи вестник от магазина на ъгъла.

Скарлет затвори вратата зад себе си, заобиколи мъжете и тръгна по улицата.

— Къде отиваш? — попита мустакатият.

— Трябва да хвана автобуса — отвърна тя и без да се обръща тръгна нагоре по хълма към автобусната спирка и гробището.

Ник вървеше до нея. Сега дори на Скарлет ѝ изглеждаше призрак в сгъстяващия се мрак — като нещо почти изчезнало, като потрепване на нагорещен въздух, като прелитащ лист, за миг заприличал на момче.

— Върви по-бързо — каза Ник. — Гледат те. Но не тичай!

— Кой са те? — попита тихо момичето.

— Не знам — отвърна Ник, — но усетих нещо странно. Сякаш не са истински хора. Ще се върна да ги подслушам.

— Разбира се, че са хора — каза Скарлет и изкачи хълма колкото можа по-бързо, но без да тича. Вече не беше сигурна, че Ник е до нея.

Четиримата стояха пред вратата на № 33.

— Това не ми харесва — каза едрият мъж с бичия врат.

— Не ви харесва ли, господин Тар? — обърна се към него среброкосият. — На никого от нас не му харесва. Всичко се обърка.

— Краков заглъхна. Не отговарят... А след Мелбърн и Ванкувър... — започна мустакатият. — Доколкото знаем, ние четиримата сме последните.

— Замълчете, моля, господин Кеч — прекъсна го среброкосият. — Размишлявам.

— Извинете, сър — отвърна Кеч и приглади мустаците си, без да сваля ръкавици. Погледна към върха на хълма, после пак надолу и

засвири през зъби.

— Мисля... че трябва да я настигнем — каза господин Тар, мъжът с бичия врат.

— Мисля, че трябва да ме слушате, когато говоря — каза рязко среброкосият. — Помолих ви да замълчите. Имах предвид наистина да млъкнете!

— Извинете, господин Денди — каза русият.

Тримата замълчаха.

В тишината чуха приглушени удари, долитащи от горните етажи на къщата.

— Влизам — каза господин Денди^[5]. — Господин Тар, елате с мен. Нимбъл и Кеч, хванете момичето. Доведете я тук.

— Жива или мъртва? — попита господин Кеч със самодоволна усмивка.

— Жива, глупако! — отвърна господин Денди. — Искам да разбера какво знае.

— Може да е една от тях — замисли се господин Тар. — От онези, които ни удариха във Ванкувър и Мелбърн и...

— Хвани я — прекъсна го господин Денди. — Тръгвай веднага!

Русият и мустакатият с шапката се затичаха към върха на хълма.

Господин Денди и господин Тар застанаха пред вратата на № 33.

— Разбий я — нареди господин Денди.

Господин Тар подпря вратата с рамо и натисна с цялата си тежест.

— Подсилена е — заяви той. — Защитена е.

— Няма нещо, което някой си Джак да направи, а друг да не може да поправи — каза господин Денди. Свали ръкавицата си, опря длан на вратата и замърмори нещо на език, по-стар от английския. — Опитай сега.

Тар се облегна на вратата, изсумтя и натисна. Този път ключалката поддаде и вратата се отвори.

— Много добре — каза господин Денди.

Високо над главите им, под самия покрив, се разнесе трясък.

Някойси Джак ги пресрещна по средата на стълбището. Господин Денди му се усмихна — невесела усмивка, която обаче разкри съвършени зъби.

— Здравей, Джак Фрост — каза той. — Мислех, че си хванал момчето.

— Така беше — отвърна Джак. — Но то се изплъзна.

— Пак ли? — усмивката на Джак Денди стана по-широка, похладна и още по-съвършена. — Първият път е грешка, Джак. Вторият път е катастрофа.

— Ще го хванем — каза Някойси Джак. — Всичко ще свърши днес.

— Дано е така — отвърна господин Денди.

— Той е в гробището — обясни Някойси Джак.

Тримата забързаха надолу по стълбите.

Джак подуши въздуха. Ноздрите му се изпълниха с мириса на момчето, космите по врата му настръхнаха. Обзе го усещането, че същото се бе случило преди много години. Спря, облече дългото си черно палто, което висеше в антрето, напълно неуместно редом до сакото от туид и бежовия шлифер на господин Фрост.

Входната врата беше отворена. Навън дневната светлина изтляваше. Този път Джак знаеше точно накъде да тръгне. Не се поколеба, а направо излезе от къщата и тръгна нагоре по хълма към гробището.

Когато Скарлет стигна портите на гробището, видя, че са затворени. Момичето отчаяно ги разтърси, но катинарът не помръдна. В следващия миг до нея се появи Ник.

— Знаеш ли къде е ключът? — попита тя.

— Нямаме време — отвърна момчето и се притисна към металните пръчки. — Прегърни ме.

— Какво да направя?

— Просто ме прегърни и затвори очи.

Скарлет се втренчи в Ник, сякаш го предизвикваше, после го прегърна силно и стисна очи.

— Добре.

Ник се облегна на пръчките на портата. Те се смятаха за част от гробището и той се надяваше, че Свободата на гробището може би, вероятно, само този път, ще се простре и над други хора. После се промуши като дим през решетката.

— Може да отвориш очи — каза той.

Тя го послуша.

— Как го направи?

— Това е моят дом — отвърна Ник. — Тук мога да правя много неща.

Чуха се стъпки по тротоара, двама мъже се появиха от другата страна на портите и започнаха да ги разтърсват и блъскат.

— Ехо! — извика Джак Кеч и мустаците му потрепнаха, когато се усмихна на Скарлет през пръчките — също като анимационен заек, намислил нещо зловещо. На лявата му предмишница бе намотана черна копринена корда. Издърпа я с дясната си ръка, без да сваля ръкавицата си, започна да си играе с нея, да пробва здравината ѝ и да я заплита между пръстите си, сякаш оплиташе котешка люлка. — Хайде, момиченце, всичко е наред. Никой няма да ти направи нищо лошо.

— Искаме само да отговориш на няколко въпроса — кимна едрият рус мъж, господин Нимбъл. — Идваме като официални лица. (Той излъга. Нямахме нищо официално във Всякой Джак, въпреки че по Някой Джак работеше в правителства, полиции и къде ли още не.)

— Бягай! — извика Ник на Скарлет и я дръпна за ръката.

Тя се затича.

— Видя ли това? — каза този Джак, когото наричаха Кеч.

— Кое?

— Видях някой с нея. Момче.

— Момчето ли? — попита този Джак, когото наричаха Нимбъл.

— Откъде да знам? Помогни ми да се кача.

По-едрият мъж направи столче с двете си ръце и Джак Кеч стъпи с обувия си в черно крак. Повдигна се, прехвърли се през портата и се приземи на алеята на четири крака като жаба. Бързо се изправи и извика:

— Намери друг вход, аз ще ги догоня!

Мъжът побягна по криволичещата пътека, която водеше навътре в гробището.

— Само ми кажи какво правим — каза Скарлет.

Ник вървеше бързо през сумрачното гробище, но не тичаше, все още не тичаше.

— Как така какво?

— Мисля, че онзи мъж искаше да ме убие. Видя ли как си играеше с черното въже?

— Сигурен съм, че искаше. Онзи Джак — твоят господин Фрост — щеше да убие мен. Имаше нож.

— Не е моят господин Фрост. Ох, сигурно донякъде е, извинявай. Къде отиваме?

— Първо да те скрием на безопасно място. После ще се оправям с тях.

Обитателите на гробището се пробуждаха и се събираха разтревожени.

— Ник? — повика го Кай Помпей. — Какво става?

— Лоши хора — отвърна Ник. — Може ли нашите да ги наблюдават? Казвайте ми непрекъснато къде се намират. Трябва да скрием Скарлет, някакви предложения?

— В криптата на параклиса? — предложи Такъри Поринджър.

— Първо там ще погледнат.

— С кого говориш? — попита Скарлет и го изгледа така, сякаш беше полудял.

Кай Помпей се намеси:

— Вътре в хълма.

Ник се замисли.

— Да. Добро предложение. Скарлет, помниш ли мястото, където намерихме Индиговия човек?

— Смътно. Беше тъмно. Помня, че нямаше от какво да се страхувам.

— Ще те заведе там.

Двамата забързаха по пътеката. Скарлет разбра, че Ник говори с други хора, докато вървяха, но чуваше само неговите думи. Все едно слушаше някой да говори по телефона. Което ѝ напомни...

— Мама ще се побърка — каза тя. — Мъртва съм.

— Не, не си — поправи я Ник. — Още не. Още дълго няма да си. — После се обърна към някого: — Двама ли са вече? Заедно? Добре.

Стигнаха до гробницата на Фробишър.

— Входът е зад ковчега долу вляво — обясни Ник. — Ако чуеш да идва някой и това не съм аз, спусни се надолу, до самия край... има ли с какво да си светиш?

— Да, на ключодържателя ми има фенерче.

— Добре.

Той отвори вратата на гробницата.

— И внимавай да не се спънеш.

— Ти къде отиваш? — попита Скарлет.

— Това е моят дом — каза Ник. — Ще го защитя.

Скарлет стисна ключодържателя и коленичи. Зад ковчега беше тясно, но тя се промуши през отвора и дръпна ковчега на мястото му, доколкото успя. На слабата светлина на фенерчето видя каменни стъпала. Изправи се и опряла ръка в стената се спусна три стъпала надолу, после спря и седна, като се надяваше, че Ник знае какво прави. Не ѝ оставаше нищо друго, освен да чака.

— Къде са сега? — попита Ник.

Баща му отвърна:

— Единият е при Египетската алея, търси те. Приятелят му чака до стената на алеята. Други трима прескачат оградата, качили са се на големите контейнери за боклук.

— Ще ми се Сайлъс да беше тук. Веднага щеше да се разправи с тях. Или поне мис Лупеску да беше наблизо.

— Ще се справиш и сам — окуражи го господин Оуенс.

— Къде е мама?

— Долу до стената.

— Кажи ѝ, че съм скрил Скарлет в гробницата на Фробишър. Помоли я да я наглежда, ако нещо се случи с мен.

Ник притича през смрачилото се гробище. Единственият път към северозападната част беше през Египетската алея. А за да стигне до там, трябваше да мине покрай дребния мъж с черното копринено въже. Мъж, който го търсеше и искаше да го убие...

Аз съм Никой Оуенс, каза момчето само на себе си. Аз съм част от гробището. Всичко ще е наред.

Както се бе забързал към Египетската алея за малко да пропусне дребния човек — този Джак, когото наричаха Кеч. Човекът почти се бе слял със сенките.

Ник си пое въздух, Сля се колкото може по-пълно и премина край мъжа като прах, подет от вечерния ветрец.

Премина по потъналата в зеленина Египетска алея, после с усилие на волята стана възможно най-видим и подритна едно камъче.

Видя как сянката край арката се откъсва и тръгва след него, безшумна почти като мъртвите.

Ник се промуши през бръшляна край алеята и се озова в северозападния край на гробището. Знаеше, че трябва правилно да разпредели времето. Ако е твърде бърз, мъжът ще го изгуби от поглед, но ако се забави, черното копrienено въже щеше да се увие около шията му, да му отнеме дъха и цялото му бъдеще.

Ник се промуши шумно през вейките на бръшляна, като подплаши една от многото лисици в гробището и тя се шмугна под земята. Тук бе като джунгла от паднали надгробни камъни и безглави статуи, дървета и храсти, хлъзгави купчини полуизгнили листа. Но той познаваше тази джунгла още откакто се научи да ходи.

Сега бързаше, но стъпваше внимателно от преплетено бръшляново коренище върху някой камък, изпълнен с увереност, че това е неговото гробище. Усещаше как самото то се опитва да го скрие, да го защити, да го направи невидим — и се бореше с тази закрила, защото искаше да го виждат.

Видя Неемия Трот и се поспря.

— Привет, млади Ник! — извика поетът. — Чух, че понастоящем всички са обзети от възбуда, че ти се носиш из тези селения като комета през небесната твърд. Какво ще кажеш, добри ми Ник?

— Стойте тук — каза Ник, — останете на мястото си. Наблюдавайте пътя, откъдето дойдох. Кажете ми, когато се приближи.

Ник заобиколи покрития с бръшлян гроб на Карстеърс, после спря с гръб към преследвача си, като дишаше тежко, сякаш е останал без дъх.

И зачака. Минаха само няколко секунди, но сякаш изтече малка вечност.

(„Тук е, момче — прошепна Неемия Трот. — На около двайсет стъпки зад теб.“)

Този Джак, когото наричаха Кеч, видя момчето пред себе си и опъна въжетото. То се беше увивало около много вратове през годините и за всеки, озовал се в прегръдката му, се бе превръщало в смърт. Беше много меко, здраво и неуловимо за рентгенови лъчи.

Мустаците на Кеч помръднаха, но всичко друго беше застинало. Той видя плячката си и не искаше да я подплаши. Тръгна напред, тих като сянка.

Момчето се изправи.

Джак Кеч се устреми напред, лъснатите му черни обувки се плъзгаха почти безшумно по гнилата шума.

(„Идва, момче!“ — извика Неемия Трот.)

Ник се обърна, а Джак Кеч скочи към него...

... в следващия миг усети как земята пропада под краката му. Опита се да се хване с ръка в ръкавица, но пропадаше все по-дълбоко и все по-дълбоко в стария гроб, цели шест метра, преди да се приземи с трясък върху ковчега на господин Карстеърс, като натроши едновременно капака му и своя глезен.

— Този е първият — спокойно заяви Ник, въпреки че бе всичко друго, но не и спокоен.

— Елегантно изпълнение — обобщи Неемия Трот. — Трябва да съчиня ода. Ще останеш ли да я чуеш?

— Нямам време — отвърна Ник. — Къде са другите мъже?

Юфемия Хорсфол каза:

— Трима са на югозападната пътека, изкачват хълма.

Том Сандс добави:

— Има и още един. В момента обикаля параклиса. Той непрекъснато идваше в гробището миналия месец. Но сега нещо в него е различно.

— Дръжте под око мъжа в гроба на господин Карстеърс. И моля ви, извинете се на господин Карстеърс от мое име...

Ник се шмугна под един боров клон и побягна с големи скокове по хълма. Когато го устройваше, следваше пътеките, когато не — ги напускаше или подскачаше по паметниците и камъните, ако така беше по-бързо.

Тъкмо минаваше покрай старата ябълка, когато чу хаплив женски глас:

— Все още са четирима. И четиримата са убийци, които няма сами да паднат в отворени гробове, за да ти угодят.

— Здравсти, Лиза. Мислех, че ми се сърдиш.

— Може да се сърдя, може и да не се сърдя — каза тя, като си оставаше само глас. — Но няма да им позволя да те накълцат. О, не!

— Тогава ги препъни заради мен, объркай ги и ги забави. Ще можеш ли?

— Докато ти пак избягаш? Никой Оуенс, защо просто не се Слееш и не се скриеш в гробчето на майка си, където никога няма да те намерят, а Сайлъс скоро ще се върне и ще се оправи с тях...

— Може да се върне, може и да не се върне — прекъсна я Ник.
— Ще те чакам при поразеното от мълнията дърво.

— Аз все още не ти говоря — каза гласът на Лиза Хемсток, надут като паун и наперен като врабче.

— Всъщност ми говориш. Нали сега разговаряме.

— Това е извънредна ситуация. После — нито дума.

Ник стигна до удареното от гръм дърво — дъб, изгорен от мълния преди двайсет години. От него бе останал само почернял отломък, овъглена ръка, протегнала хищни нокти към небето.

В главата на Ник се зароди идея. Не бе съвсем оформена... А и не знаеше дали ще си спомни уроците на мис Лупески, дали ще си спомни всичко, което бе видял и чул като дете.

Намери гроба по-трудно, отколкото очакваше, въпреки че нарочно го търсеше. Най-накрая го откри — грозен, килнат под странен ъгъл, върху плочата му кацнал прояден от влагата ангел, като огромен разкривен лишей. Едва когато го докосна и усети хладната тръпка, се увери, че е точно това, което търси.

Седна на гроба и се насили да стане напълно видим.

— Не си се Слял — каза гласът на Лиза. — Всеки може да те намери.

— Добре — отвърна Ник. — Искам да ме намерят.

— Не знае никой някойси кога ще го намери — пропя Лиза.

Луната изгря. Беше огромна и все още ниско над хоризонта. Ник се зачуди дали няма да е прекалено, ако започне да си подсвирква.

— Виждам го!

Един мъж се затича към него, като се препъваше, а други двама го следваха неотлъчно.

Ник знаеше, че край него са се скупчили мъртвите и гледат какво става, но се застави да не им обръща внимание. Настани се по-удобно върху грозния гроб. Чувстваше се като примамка в капан. Усецането не бе приятно.

Онзи, който приличаше на бик, пръв стигна гроба, последван от среброкосия, който им казваше какво да правят, и от високия блондин.

Ник не помръдна от мястото си.

Среброкосият каза:

— Аха, неуловимият млад Дориан, предполагам. Удивително! Джак Фрост преобърна целия свят, а ти си седиш тук, точно където те остави преди тринайсет години.

— Онзи мъж уби семейството ми — каза Ник.

— Точно така.

— Защо?

— Има ли значение? Никога няма да успееш да го разкажеш.

— Тогава няма да ти се скърши езикът, ако ми кажеш, нали?

Среброкосият се изсмя дрезгаво.

— Ха! Смешно момче. Аз искам да знам как си живял в гробището цели тринайсет години, без никой да се усети?

— Ще отговоря на твоя въпрос, ако ти отговориш на моя.

Биковратият извика:

— Не говори така на господин Денди, сополанко! Ще те разкъсам на парчета, да знаеш!

Среброкосият пристъпи към гроба.

— Тихо, Джак Тар! Добре, отговор за отговор. Ние, аз и моите приятели, сме членове на братство, наречено Всякой Джак, или Валетата^[6].

Имаме и други имена. Съществуваме от много отдавна. Знаем... помним неща, които повечето хора са забравили, например древното познание.

— Вълшебство — каза Ник. — Поназнайвате малко вълшебство?

Мъжът кимна.

— Може да го наречеш и така. Но това е много особен вид вълшебство — такова, което взимаш от смъртта. Нещо напуска този свят, друго идва на негово място.

— Убили сте семейството ми заради това? Заради магически сили? Това е нелепо.

— Не, убихме ги за защита. Много отдавна, още по времето на пирамидите в Египет, един от нашите членове предсказа, че някой ден ще се роди дете, което ще върви по границата между света на живите и мъртвите. Ако това дете порасне, ще настъпи краят на нашия орден и на всичко, за което се борим. Наши хора правеха хороскопи още преди Лондон да се появи на картите, не изпускахме от очи семейството ти още от времето, преди Ню Амстердам да стане Ню Йорк. Изпратихме

този, когото мислехме за най-добрия, най-точния и за най-опасния от всички Джаковци, да се разправи с теб. Трябваше да го направи както трябва, за да вземем магическите сили на злото и да ги впрегнем в наша изгода, за да е наред всичко още пет хиляди години. Само че той се провали.

Ник погледна тримата мъже.

— И къде е той сега? Защо не е тук?

Русият каза:

— Ние и сами можем да се справим с теб. Нашият Джак Фрост има чудесно обоняние. Сега е по следите на малката ти приятелка. Не бива да оставяме никакви свидетели.

Ник се наведе напред и зарови ръце в избуялите по неподдържания гроб бурени.

— Елате да ме хванете — простичко каза той.

Русият се ухили, биковратият се втурна и дори господин Денди пристъпи няколко крачки напред.

Ник зарови пръстите си колкото може по-дълбоко в тревата, оголи зъби и извика три думи на език, който бе дъвен още преди Индиговия човек да се роди.

— Сках! Тех! Кавага!

Таласъмската порта се отвори.

Гробът зейна като отместен капак към подземие. В дълбоката пропаст под портата Ник видя звезди — тъмнината бе изпълнена с мъждукащи светлинки.

Бикоподобният господин Тар се оказа на ръба на пропастта, не можа да спре, препъна се и полетя надолу.

Господин Нимбъл видя дупката и скочи над нея с протегнати към Ник ръце. Момчето гледаше как полетът му спря във въздуха. Мъжът замря в най-високата точка, увисна там за малко, преди да бъде засмукан през Таласъмската порта и да пропадне надолу...

Господин Денди спря на ръба, стъпи на края на камъка, и се взря в тъмнината под себе си. После вдигна поглед към Ник и тънките му устни се разтегнаха в усмивка.

— Не знам какво направи току-що — каза той, — но няма да се получи. — Измъкна ръката си в ръкавица от джоба и насочи пистолет право в гърдите на Ник. — Трябваше да го направя преди тринайсет

години. Човек не бива да се доверява на други. Ако нещо е важно, свърши го сам!

От отворената Таласъмска порта полъхна горещ и сух пустинен вятър и довя песъчинки. Ник каза:

— Долу има пустиня. Ако търсиш, можеш да намериш вода, с повече усилия ще се намери и нещо за ядене, но не предизвиквай Нощните призраци. Особено много избягвай Гулхайм. Таласъмците изтриват спомените ти и те превръщат в един от тях, или пък чакат да изгниеш, за да те изядат. Можеш да избегнеш и едното, и другото.

Дулото на пистолета не помръдна. Господин Денди попита:

— И защо ми казваш всичко това?

Ник посочи гробището.

— Заради тях — при думите му господин Денди изви очи за миг и Ник се Сля.

Погледът на мъжа пробяга напред-назад, но Ник вече не беше до счупената статуя. От дълбоката бездна се дочу вик, като самотен вопъл на нощна птица.

Господин Денди се огледа, смръщи чело, целият кълбо от нерешителност и ярост.

— Къде си? — изръмжа той. — Да те вземат дяволите! Къде си?

Стори му се, че чу глас:

— Таласъмските порти са направени да се отворят и после да се затварят. Не бива да стоят отворени. Те искат да се затворят.

Камъкът над дупката потрепери и се разклати. Господин Денди бе преживял едно земетресение, преди години, в Бангладеш. Усещането беше същото — земята се разтнесе, господин Денди се строполи и щеше да пропадне в мрака, но се хвана за килнатата надгробна плоча, обгърна я с ръце и я стисна здраво. Не знаеше какво има под него, но знаеше, че не желае да разбере.

Земята потрепери и той усети как камъкът се измества под тежестта му.

Вдигна поглед и видя момчето, което го гледаше с любопитство.

— Сега ще оставя вратата да се затвори — каза то. — Мисля, че ако продължаваш да се държиш за това, портата може да се затвори върху теб и да те смаже, или да те погълне и да станеш част от нея. Не знам. Но ти давам шанс — нещо, което вие не дадохте на семейството ми.

Тресенето се засили. Господин Денди се взря в сивите очи на момчето и изруга. После каза:

— Не можеш да избягаш от нас. Ние сме Всякой Джак, ние сме навсякъде, това не е краят.

— Определено е вашият край — отбеляза Ник. — Краят на хората ви и на всичко, за което се борите — както е предсказал човекът ви в Египет. Не ме убихте. Преди сте били навсякъде, но сега всичко свърши. — И тогава Ник се усмихна. — Това прави Сайлъс, нали? Ето къде е отишъл.

Изражението на господин Денди потвърди подозренията на Ник. Но той така и не узна какво щеше да му отговори мъжът, който се пусна от камъка и бавно пропадна през отворената Таласъмска порта.

— Вех Харадос! — извика Ник.

Таласъмската порта отново се превърна в обикновен гроб.

Някой го дърпаше за ръкава. Фортинбрас Бартълби вдигна лице към него.

— Ник! Мъжът от параклиса се качва по хълма.

Някойси Джак следваше обонянието си. Беше се отделил от другите заради вонята от одеколона на Джак Денди, която правеше невъзможно всякакво търсене.

Не можеше да открие момчето по миризмата. Не и тук, защото то миришеше като гробището. Но момичето миришеше като къщата на майка си, като капката парфюм, сложена на шията, преди тръгването на училище сутринта. Миришеше и на жертва — смесица от страх и пот, помисли Джак, миришеше като негова плячка. А там, където се намираще тя, рано или късно щеше да дойде и момчето.

Ръката му стисна дръжката на ножа и той пое нагоре по хълма. Почти бе изкачил върха, когато внезапно го осени чувството — но той знаеше, че е истина — че Джак Денди и останалите вече ги няма. Добре, помисли той. На върха винаги има място само за един. Възходът на Джак в ордена се забави, а после и спря, след като не успя да убие всички от семейство Дориан. Сякаш вече не му вярваха.

Съвсем скоро всичко ще се промени.

На върха на хълма Някойси Джак изгуби миризмата на момичето. Това му подсказа, че тя е някъде наблизо.

Върна се по стъпките си и отново улови парфюма ѝ на около двайсетина метра, край малка гробница със затворена метална врата. Дръпна я към себе си и тя се отвори.

Сега миризмата стана по-силна. Джак надушваше, че момичето се страхува. Измъкна ковчезите един по един от нишите им и те се разбиха на пода, старото дърво се надrobi на парчета, съдържанието им се пръсна по земята. Не, тя не се криеше в нито един от ковчезите...

Тогава къде е?

Огледа стената. Беше здрава. Застана на колене, издърпа последния ковчег и опипа с ръка зад него. И там откри отвор...

— Скарлет — повика я той, като се опита да си спомни как произнасяше името ѝ, когато още беше господин Фрост, но вече дори не можеше да открие тази част от себе си, сега беше Някойси Джак и никой друг. Пропълзя на четири крака през дупката.

Когато Скарлет чу трясъците над главата си, тръгна внимателно надолу по стълбите, с лявата ръка се подпираше на стената, а в дясната държеше ключодържателя с фенерчето, чиято светлина стигаше само да види къде стъпва. Стигна до края на каменните стъпала и пристъпи в залата с разтуптяно сърце.

Страхуваше се — страхуваше се от милия господин Фрост и още по-страшните му приятели, страхуваше се от тази стая и спомените си, дори, ако трябваше да си признае, малко се страхуваше и от Ник. Той вече не беше мълчаливото загадъчно момче, връзката към нейното детство. Беше нещо различно, нещо не съвсем човешко.

Чудя се какво ли прави мама сега, помисли Скарлет. Сигурно не престава да звъни по телефона на господин Фрост, за да види кога ще се прибера. Ако се измъкна оттук жива, ще я накарам да ми купи телефон. Нелепо е, аз съм единствената в класа, която няма телефон.

Мама ми липсва, помисли тя.

Но не си беше и помисляла, че някой човек може да се движи толкова безшумно в мрака. Една ръка в ръкавица запусти устата ѝ и глас, който далечно напомняше гласа на господин Фрост, произнесе равно:

— Ако се опиташ да се правиш на много умна, ако се опиташ изобщо да направиш нещо, ще ти прережа гърлото! Кимни, ако ме разбираш!

Скарлет кимна.

Ник видя разбитите ковчези и разпръснатото им съдържание в гробницата на Фробишър. Виждаха се мнозина Форбишърови от различни епохи и няколко Петифъррови — всички в различна степен ядосани и ужасени.

— Той вече се спусна долу — каза Ефраим.

— Благодаря ти — отвърна Ник, пролази през дупката и слезе по стълбите във вътрешността на хълма.

Ник виждаше, както виждат мъртвите — виждаше стъпалата и стаята в края им. А когато се спусна до средата, видя и Някойси Джак, хванал Скарлет. Беше извил ръката ѝ зад гърба ѝ, а на гърлото ѝ бе опрян голям, страшен нож за дране.

Някойси Джак погледна към него в мрака.

— Здравей, момче.

Ник не отвърна. Съсредоточи се върху Сливането и направи още една крачка.

— Мислиш, че не мога да те видя — каза Някойси Джак. — И си прав. Не мога. Но подушвам страха ти. Чувам как се движиш, чувам дъха ти. Сега, след като вече знам за хитроумния ти номер с изчезването, те усещам. Кажи нещо. Кажи го така, че да те чуя или ще накълцам младата дама на парченца. Разбираш ли ме?

— Да — каза Ник и гласът му отекна в стаята. — Разбирам.

— Добре — отвърна Джак. — Сега ела насам. Искам да си поговорим.

Ник заслиза по стълбите. Съсредоточи се върху Страхата — повишаваше нивото на паника в залата, превръщаше Ужаса в нещо осезаемо...

— Престани — каза Някойси Джак. — Каквото и да правиш, спри!

Ник престана.

— Мислиш, че можеш да ми въртиш магическите си номерца, така ли? — продължи Джак. — Знаеш ли кой съм аз, момче?

— Ти си един Джак — отвърна Ник. — Ти уби семейството ми. Трябваше да убиеш и мен.

Джак повдигна вежди.

— Трябваше ли?

— О, да. Онзи старият каза, че ако ме оставите да порасна, орденът ви ще бъде унищожен. Ти се провали и загуби.

— Моят орден съществува още от времето преди Вавилон. Нищо не може да му навреди.

— Не са ти казали, нали? — Ник бе на пет крачки от Някойси Джак. — Онези четиримата бяха последните Джаковци. Какво беше... Краков, Ванкувър и Мелбърн. Всички паднаха.

Скарлет проговори:

— Моля те, Ник, накарай го да ме пусне.

— Не се притеснявай — гласът на Ник внушаваше спокойствие, но момчето изобщо не беше спокойно. Отново се обърна към Джак: — Няма смисъл да я нараняваш. Няма смисъл и да ме убиваш. Не разбираш ли? Сега дори го няма орденът на Всякой Джак. Вече не съществува.

Джак кимна замислено.

— Вярно е. И ако сега аз съм Джак-единак, това е отлична причина да ви убия и двамата.

Мълчание.

— Гордост — продължи Джак. — Гордея се с работата си. Гордея се, че винаги довършвам започнатото... Какво правиш?

Космите по тила на Ник настръхнаха. Той усети присъствието на пипалата от дим, които се виеха из залата, и каза:

— Не съм аз. Гибелта е. Пази скритото тук съкровище.

— Не лъжи!

— Не лъже, вярно е — обади се Скарлет.

— Вярно ли? Скрито съкровище? Не ме карай да...

— ГИБЕЛТА ПАЗИ СЪКРОВИЩЕТО ЗА ГОСПОДАРЯ!

— Кой го каза? — попита Някойси Джак и се огледа.

— Чу ли го? — учуди се Ник.

— Чух го — потвърди Джак.

— Аз нищо не чух — каза Скарлет.

Някойси Джак се обърна към Ник:

— Какво е това място, момче? Къде сме?

Преди Ник да успее да каже нещо, гласът на Гибелта отекна в залата:

— ТУК Е МЯСТОТО НА СЪКРОВИЩЕТО! ТУК Е МЯСТОТО НА СИЛАТА! ТУК ГИБЕЛТА ПАЗИ И ЧАКА ЗАВРЪЩАНЕТО НА ГОСПОДАРЯ!

— Джак? — повика Ник.

Някойси Джак наклони глава и каза:

— Приятно е да чуя името си от устата ти, момче. Ако го беше използвал и преди, щях да те намеря по-рано.

— Джак, как е истинското ми име? Как ме наричаха родителите ми?

— Какво значение има?

— Гибелта ми каза да открия името си — обясни Ник. — Какво е то?

— Я да видим — започна Джак. — Дали не беше Питър? Или Пол? Или Родерик... приличаш на Родерик. Или може би си Стивън... — той си играеше с момчето.

— Нищо не ти пречи да ми кажеш. Така и така ще ме убиеш — каза Ник.

Джак сви рамене и кимна в потвърждение на очевидното.

— Искам да пуснеш момичето — каза Ник. — Пусни Скарлет.

Джак се взря в тъмнината, после промълви:

— Онзи камък е олтар, нали?

— Предполагам.

— И има нож, чаша и брошка?

Джак се усмихна в тъмнината. Ник виждаше лицето му — странна, блажена усмивка, толкова не на място върху това лице, усмивка на човек, осенен от откритие. Скарлет виждаше само черен мрак, от който понякога в очните ѝ ябълки избухваха проблясъци, но долавяше задоволството в гласа на убиеца.

Някойси Джак каза:

— Значи с братството е свършено и вече няма Съвет. Но дори да няма друг останал Джак, освен мен, какво значение има това? Мога да основа ново братство, което ще е още по-могъщо от предишното.

— МОЩ! — потвърди Гибелта.

— Идеално! — каза Джак. — Виж само. Намираме се на мястото, което моите хора търсеха хиляди години и имаме всичко необходимо за церемонията. Такива неща те карат да вярваш в

провидението, нали? А може би събраните молитви на всеки Джак преди мен ме даряват с това в най-злощастния ми час.

Ник усещаше, че Гибелта слуша думите на Джак, чувстваше как в стаята се заражда и усилва тих възторжен шепот.

Някойси Джак продължи:

— Ще протегна ръка, момче. Скарлет, ножът ми още е на шията ти, не се опитвай да избягаш, когато те пусна. Момче, ти ще поставиш в ръката ми чашата, ножа и брошката.

— СЪКРОВИЩЕТО НА ГИБЕЛТА — прошепна тройният глас.
— ТО ВИНАГИ СЕ ВРЪЩА! НИЕ ГО ПАЗИМ ЗА ГОСПОДАРЯ!

Ник се наведе, взе предметите от олтара и ги постави в отворената длан на Джак, който не бе свалил ръкавиците си. Мъжът се усмихна.

— Скарлет, сега ще те пусна. Когато отдръпна ножа, искам да легнеш по корем на земята, с ръце на тила. Ако мръднеш, ще те убия много мъчително. Разбра ли?

Тя преглътна. Устата ѝ бе пресъхнала, но направи една треперлива крачка напред. Дясната ѝ ръка, досега извита зад гърба, бе изтръпнала и безчувствена, в рамото си усещаше само иглички. Легна на пода и гърдите ѝ опряха отъпканата земя.

Мъртви сме, помисли тя, без каквато и да било емоция. Сякаш гледаше как нещо се случва на други хора, сюрреалистична драма, която се превръща в игра на „Убийство в мрака“. Чу как Джак хваща Ник...

Гласът на момчето каза:

— Пусни я.

Гласът на Джак:

— Ако правиш каквото ти кажа, няма да я убия. Дори няма да я нараня.

— Не ти вярвам. Тя може да те разпознае.

— Не — гласът на Джак звучеше уверено. — Не може! — После продължи с възхищение: — Десет хиляди години, а ножът е още остър... Момче, иди и коленичи на олтарния камък. С ръце на гърба. Веднага!

— МИНА ТОЛКОВА МНОГО ВРЕМЕ — каза Гибелта, но Скарлет чу само съскащ звук, сякаш огромни намотки се развиваха някъде из стаята.

Но Някойси Джак го чу.

— Искаш ли да узнаеш името си, момче, преди да пролея кръвта ти върху камъка?

Ник усети хладния нож на шията си. И в този момент разбра. Времето забави своя ход. Всичко се избистри.

— Знам името си — каза той. — Аз съм Никой Оуенс. Това съм аз!

Докато беше коленичил на студения олтарен камък, всичко му се изясни — беше много просто.

— Гибел — обърна се той към залата. — Още ли искаш господар?

— ГИБЕЛТА ПАЗИСЪКРОВИЩЕТО ДО ЗАВРЪЩАНЕТО НА ГОСПОДАРЯ!

— Ами тогава — продължи Ник, — не намери ли най-накрая господаря, когото търсиш?

Усещаше как Гибелта се извива и уголемява, чу звук като от драскането на хиляди мъртви клонки, сякаш нещо огромно и мускулесто се плъзва като змия към средата на стаята. И тогава за пръв път Ник видя Гибелта. После така и не успя да опише какво е видял — нещо огромно, нещо с тяло на гигантска змия, но с глава на какво... Три глави, три шии... Лицата бяха мъртвешки, сякаш някой бе направил кукла от различни животински и човешки части. Лицата бяха покрити с пурпурни шарки, татуирани с индигови заврънкулки, които им придаваха странен, поразително чудовищен вид.

Лицата на Гибелта колебливо подушиха Джак, сякаш искаха да го пернат или погалят.

— Какво става? — попита Джак. — Какво е това? Какво прави?

— Казва се Гибел. Пази това място. Трябва му господар, който да му казва какво да прави — обясни Ник.

Джак претегли ножа си в ръка.

— Прекрасно — промърмори на себе си. После каза високо: — Разбира се! Това нещо е чакало мен. Аз съм новият му господар!

Гибелта се намотаваше на пръстени в стаята.

— ГОСПОДАРЮ? — повика тя, като куче, което търпеливо е чакало твърде дълго. Повтори „ГОСПОДАРЮ?“, сякаш пробваше вкуса на думата. Вкусът ѝ хареса, затова го каза пак, с въздишка на наслада и копнеж: — ГОСПОДАРЮ...

Джак сведе поглед към Ник.

— Преди тринайсет години те изпуснах, а сега се събрахме отново. Краят на един орден, началото на друг. Сбогом, момче — с едната ръка Джак притисна ножа до гърлото на момчето, а с другата хвана чашата.

— Ник — каза Ник. — Не „момче“, а „Ник“. — Повиши глас: — Гибел? Какво ще правиш с новия си господар?

Гибелта въздъхна.

— ЩЕ ГО ПАЗИМ ДО КРАЯ НА ВРЕМЕТО. ГИБЕЛТА ЩЕ ГО ОБГЪРНЕ НАВЕКИ В СВОИТЕ ПРЪСТЕНИ И НИКОГА НЯМА ДА ГО ИЗЛОЖИ НА ОПАСНОСТИТЕ В ТОЗИ СВЯТ.

— Тогава го защити — каза Ник. — Сега!

— Аз съм твоят господар! На мен ще се подчиняваш! — каза Джак.

— ГИБЕЛТА ЧАКА ТВЪРДЕ ДЪЛГО — победоносно произнесе тройният глас. — ТОЛКОВА ДЪЛГО! — И започна да навива огромните си, лениви пръстени около Някойси Джак.

Джак изпусна чашата. Сега държеше по един нож във всяка ръка — кремъчния и онзи с черната костена дръжка — и изкрещя:

— Махни се! Дръпни се от мен! Не се приближавай! — размаха ножа, докато Гибелта се извиваше около него и с едно последно движение го погълна в пръстените си.

Ник се втурна към Скарлет и ѝ помогна да се изправи.

— Искам да видя! — каза тя. — Да видя какво става!

Момчето извади фенерчето и го включи...

Това, което Скарлет видя, не беше това, което видя Ник. За свой късмет тя не видя Гибелта. Но видя Някойси Джак. Видя уплахата по лицето му, поради която приличаше на някогашния господин Фрост. В своя ужас Някойси Джак отново се бе превърнал в милия човек, който я беше карал до дома. Той се носеше във въздуха, на пет, десет стъпки над земята, бясно размахваше двата ножа и се опитваше да намушка нещо, което тя не виждаше, но очевидно не успяваше да направи нищо.

Господин Фрост, Някойси Джак, който и да беше, се отдалечаваше от тях, засмукан от някаква сила, докато не се озова с разперени ръце и крака върху стената на залата.

На Скарлет ѝ се стори, че нещо издърпва господин Фрост в стената, изтегля го в скалата, поглъща го. Сега вече се виждаше само лицето. Мъжът крещеше яростно, отчаяно, крещеше на Ник да извика съществуването, да го спаси, моля те, моля те... после лицето също изчезна в стената и гласът замлъкна.

Ник се върна при олтара. Вдигна каменния нож, чашата и брошката от земята и ги постави обратно по местата им. Черният метален нож остана да лежи там, където беше паднал.

Скарлет каза:

— Нали каза, че Гибелта не може да причини нищо лошо на хората. Мислех, че може само да ни изплаши.

— Да — потвърди Ник. — Но тя искаше господар, когото да пази. Така ми каза.

— Значи си знаел. Знаел си, че така ще стане...

— Да... По-скоро се надявах.

Ник помогна на Скарлет да изкачи стълбите и да излезе наред хаоса в гробницата на Фробишърови.

— Трябва да почистя тук — небрежно произнесе Ник. Скарлет се стараеше да не гледа какво има по пода.

Излязоха в гробището. Момичето равно повтори:

— Знаел си, че така ще стане.

Този път Ник замълча.

Тя го погледна, сякаш не бе сигурна какво вижда.

— Значи си знаел, че Гибелта ще го отнесе. Затова ли ме скри долу? Затова ли? За да ти бъда примамка?

— Не е така — каза Ник. — А и още сме живи, нали? Той повече няма да ни притеснява.

Скарлет усещаше как в нея се надигат гняв и ярост. Страхът изчезна и сега ѝ остана само желанието да избухне и да крещи, но потисна повика му.

— Ами другите мъже? И тях ли уби?

— Никого не съм убил.

— Тогава къде са?

— Единият е на дъното на дълбок гроб, лежи със счупен глезен.

А другите трима са... ами просто много далеч оттук.

— И не си ги убил?

— Разбира се, че не. Това е моят дом. За какво ми е да се мотаят тук цяла вечност? — после добави: — Виж, всичко е наред, оправих се с тях.

Скарлет отстъпи и каза:

— Ти не си човек! Хората не се държат така. Не си по-добър от него. Ти си чудовище!

Кръвта се отдръпна от лицето на Ник. След всичко, което преживя тази вечер, след всичко случило се, се оказа, че е най-трудно да се справи с това.

— Не — повтори той, — не е така.

Скарлет заотстъпва назад.

Направи една крачка, две крачки и всеки момент щеше да се обърне и да побегне като луда, в отчаяно желание да се отдалечи от осветеното от луната гробище, когато висок мъж с дрехи от черно кадифе постави длан върху ръката ѝ и каза:

— Боя се, че сте несправедлива към Ник. Но несъмнено ще сте по-щастлива, ако не си спомняте нищо от това. Затова нека повървим заедно и да поговорим за случилото се през последните няколко дни. За това, което би било разумно да си спомняте, и за това, което би било най-добре да забравите.

— Сайлърс — каза Ник. — Недей! Не я карай да ме забрави!

— Така ще е най-безопасно — отвърна равно наставникът му — за нея, а и за всички нас.

— А аз... нямам ли право на глас? — попита Скарлет.

Сайлърс не отвърна. Ник пристъпи към момичето.

— Виж, всичко свърши. Знаем, че беше тежко. Но... Ние се справихме. Аз и ти. Победихме ги!

Тя леко завъртя глава, сякаш отхвърляше всичко, което бе видяла, всичко, което бе преживяла.

Погледна Сайлърс и каза само:

— Искам да се прибера у дома. Може ли?

Сайлърс кимна. Двамата тръгнаха по пътеката, която ги изведе от гробището. Ник гледаше как Скарлет си отива, надяваше се, че ще се обърне, ще се усмихне или просто ще го погледне без страх в очите. Но тя не се обърна. Просто си отиде.

Ник се върна в гробницата. Трябваше да върши нещо, затова започна да събира падналите ковчези, да почиства останките и да

върща купчината преплетени кости по местата им. С разочарование разбра, че никой от многото Фробишъровци и Петифърровци, събрали се да гледат, не е напълно сигурен кои кости в кой ковчег стоят.

Един мъж върна Скарлет у дома. По-късно майка ѝ не можа да си спомни точно какво ѝ каза той, въпреки че с разочарование научи, че приятният Джак Фрост бил принуден да напусне града.

Мъжът разговаря с тях в кухнята, говориха за живота и мечтите им и накрая майката на Скарлет някак си стигна до извода, че ще се върнат в Глазгоу. Скарлет щеше да е по-щастлива край баща си и старите си приятели.

Сайлс остави момичето и майка ѝ да говорят в кухнята, да обсъждат как да се върнат в Шотландия, а Нуна обеща да купи на дъщеря си мобилен телефон. И двете почти не си спомняха, че Сайлс изобщо е бил при тях, точно както той искаше.

Когато Сайлс се върна в гробището, видя Ник да седи в амфитеатъра доobelиска, с безизразно лице.

— Как е тя?

— Отнех всичките ѝ спомени — каза Сайлс. — Ще се върнат в Глазгоу. Тя има приятели там.

— Как можа да я накараш да ме забрави?

— Хората искат да забравят невъзможното. Така животът им е по-лесен.

— Но аз я харесвах.

— Съжалявам.

Ник опита да се усмихне, но не намери сили.

— Мъжете... говореха за неприятностите, които имат в Краков, Мелбърн и Ванкувър. Ти беше, нали?

— Не бях сам — каза Сайлс.

— Мис Лупеску? — предположи Ник. Като видя изражението на настойника си, попита: — Тя добре ли е?

Сайлс поклати глава и за момент на Ник му беше много тежко да гледа лицето му.

— Тя се бори храбро. Бори се за теб, Ник.

Момчето каза:

— Гибелта хвана Някойси Джак. Трима от другите преминаха през Таласъмската порта. Единият е ранен, но е още жив на дъното на гроба на Карстеърс.

— Той е последният от Джаковците — кимна Сайлъс. — Тогава трябва да говоря с него преди изгрев.

В гробището духаше студен вятър, но нито мъжът, нито момчето го усещаха.

— Тя се страхуваше от мен — каза Ник.

— Да.

— Но защо? Аз ѝ спасих живота. Не съм лош човек. Точно като нея съм. И аз съм жив. — После попита: — Как загина мис Лупеску?

— Храбро — лаконично каза Сайлъс. — В битка. Защищаваше другите.

Очите на Ник помътняха.

— Можеше да я докараш тук. Да я погребем тук. Тогава щях да си говоря с нея.

— Не беше възможно — отговори Сайлъс.

Ник усети парене в очите.

— Тя ме наричаше Нимини. Никой повече няма да ме нарича така.

Сайлъс попита:

— Искаш ли да отидем да ти купим храна?

— Ние ли? Искаш да дойда с теб? Да изляза от гробището?

— Никой вече не се опитва да те убие — каза Сайлъс. — Поне не сега. Те вече няма да могат да правят още много неща. Така че — да. Какво ти се яде?

Ник понечи да каже, че не е гладен, но това не беше вярно. Леко му се гадеше, леко му се виеше свят и умираше от глад.

— Пица — предложи той.

Тръгнаха към портите. По пътя Ник видя обитателите на гробището, но те оставиха момчето и наставникът му да преминат край тях без да кажат и дума. Само гледаха.

Ник се опита да им благодари за помощта, но мъртвите не казаха нищо.

Светлините на пицарията бяха ярки, твърде ярки за Ник. Двамата седнаха в дъното и Сайлъс му показа как да използва менюто и да си

поръча. (Самият той си взе чаша вода и малка салата, в която ровеше с вилица, но така и не сложи в уста.)

Ник изяде въодушевено цялата си пица с пръсти. Не задаваше въпроси. Сайлъс сам щеше да му разкаже, когато реши, или пък нямаше да му разкаже.

— Знаехме за тях — поде наставникът му. — За Джаковците... от много дълго време, но узнавахме какво правят само по резултатите от дейността им. Подозирахме, че зад това стои организация, но тя беше скрита твърде добре. И когато тръгнаха след теб и убиха семейството ти, бавно успях да хвана следите им.

— Вие — ти и мис Лупеску ли? — попита Ник.

— Ние и други като нас.

— Почетната стража — каза Ник.

— Къде си чул за... — започна Сайлъс, но се прекъсна сам: — Няма значение. И стените имат уши. Да, Почетната стража.

Сайлъс взе чашата с вода, поднесе я към устните си, навлажни ги и пак я остави на черната полирана маса.

Повърхността на масата бе почти огледална и ако някой се вгледаше, щеше да забележи, че високият мъж няма отражение.

— Значи сега сте... приключили с тази история? — попита Ник. — Ти ще останеш ли?

— Дал съм дума — каза Сайлъс. — Ще остана, докато пораснеш.

— Вече съм пораснал — каза Ник.

— Не — отвърна Сайлъс. — Още не съвсем.

Той остави банкнота от десет лири на масата.

— А онова момиче — попита Ник, — Скарлет. Тя защо се изплаши от мен, Сайлъс?

Наставникът му не каза нищо и въпросът увисна във въздуха, докато мъжът и младежът излязоха от ярко осветената пицария и потънаха в очакващата ги тъмнина — нощта погълна и двамата.

---

[1] Нимини — от nimēni (рум.) никои (бел.пр.) ↑

[2] Ифрит — джин в арабската митология. Ифритите са духове на отмъщението, които издирват убийци и престъпници и ги наказват жестоко, (бел.пр.) ↑

[3] араукария (стайна ела, чилийски бор) — вечнозелен иглолистен вид, чиято височина достига до 2 м. (бел.пр.) ↑

[4] манга — японски комикс или карикатура (бел.пр.) ↑

[5] Джак Фрост (Jack Frost) — създание от фолклора на Британските острови, персонификация на студената зима: Джак Тар (Jack) — популярно название на моряците от търговския и кралския флот в Англия, особено през периода на Британската империя: Джак Денди (Jack-A-Dandy) — супер злодей от комикса на Робърт Муур и Роб Лийфелд „Сюприйм“: Джак Нимбъл (Jack Be Nimble) — началото на популярно английско детско стихне, послужило за основа на текста на „Лимбо рок“: Джак Кеч (Jack Ketch) — известен английски екзекутор, работил при крал Чарлс II. —(Бел.пр. ↑

[6] Картата за игра „вале“ на английски се нарича „Jack“. Четиримата тук имат сходни черти с изображенията върху картите (бел.пр.) ↑

ОСМА ГЛАВА

СБОГУВАНЕ И РАЗДЯЛА

Ник понякога вече не виждаше мъртвите. Всичко започна преди един-два месеца — през април или май. Отначало се случваше рядко, но напоследък ставаше все по-често.

Светът се променяше.

Ник крачеше към северозападната част на гробището, към преплетения бръшлян, който провисваше от тисовото дърво и скриваше наполовина далечния край на Египетската алея. Видя червена лисица и едра черна котка с бели гърди и лапи, които седяха и си говореха насред пътеката. Когато Ник приближи, те го погледнаха стреснати и се шмугнаха в храстите, сякаш ги беше хванал да съзаклятничат.

Колко странно, помисли той. Познаваше лисицата от малка, а и котката кръстосваше гробището откак се помнеше. Те също го познаваха. Ако бяха в добро разположение на духа, дори му позволяваха да ги гали.

Опита се да се промуши през бръшляна, но пътят му беше запрещен. Наведе се, отмести вейките и се промуши. Тръгна внимателно по пътеката, като избягваше дупките и пропаданията, и стигна до внушителния камък над последния дом на Алонсо Томас Гарсия Джоунс (1837–1905, Пътнико, своя жезъл остави).

От няколко месеца Ник идваше тук през два-три дни. Алонсо Джоунс бе пътувал из целия свят и с най-голямо удоволствие разказваше на момчето истории от пътешествията си. Винаги започваше с: „Никога не ми се е случвало нищо интересно“, после унило добавяше: „И съм ти разказвал вече всичките си истории“, после очите му заблестяваха и отбелязваше: „Освен... разказвал ли съм ти за...“ И независимо какви бяха следващите му думи, дали: „Онзи път, когато трябваше да бягам от Москва?“ или „Онзи път, когато в Аляска загубих златна мина, която струваше цяло състояние?“, или „Разбягването на стадо говеда в пампасите?“, Ник винаги поклащаше

отрицателно глава и на лицето му се изписваше очакване. Не след дълго се потапяше в разкази за смели мъже и велики приключения, приказки за целунати прекрасни девиси или застреляни злодеи, битки с мечове, торби със злато или диаманти, големи колкото палец, за изгубени градове и безкрайни планини, за парни влакове и клипери, за пампаси, океани, пустини, тундри...

Ник спря до камъка, върху който бяха гравирани обърнати надолу факли, и зачака, но не видя никого. Повика Алонсо Джоунс, дори почука на камъка, но отговор нямаше. Момчето се наведе, за да пъхне глава в гроба и да извика приятеля си, но вместо главата му да премине през твърдата материя като сянка, се удари шумно и болезнено в земята. Ник повика отново, но не видя нищо и никого, затова внимателно се измъкна от лабиринта преплетена растителност и сив камънак до пътеката. Три свраки, кацнали на глогинката, изпърхаха с криле и отлетяха, когато мина край тях.

Ник не видя нито една душа, чак до югозападния склон на гробището, където познатият силует на Мама Слотър, съвсем дребна под високото си боне и наметка, се разхождаше между надгробните камъни с наведена глава и търсеше диви цветя.

— Насам, момче! — извика тя. — Ей там растат диви латинки, вземи ми набери няколко и ги сложи при камъка ми.

Ник накъса жълти и червени латинки и ги занесе при надгробния камък на Мама Слотър, който беше толкова обрулен, напукан и пострадал от времето, че отгоре му се разчиташе само: МА СЛЮ, което вече над сто години озадачаваше местните историци. Той сложи цветята пред камъка с уважение.

Мама Слотър се усмихна:

— Ти си добро момче. Не знам какво щяхме да правим без теб.

— Благодаря — отвърна Ник. После попита: — Къде са всички?

Ти си първият човек, когото срещам тази нощ.

Мама Слотър се вгледа внимателно в него.

— Какво си направил на челото си?

— Ударих го на гроба на господин Джоунс. Не можах да премина и...

Но Мама Слотър беше присвила устни и наклонила глава настрана. Проницателните старчески очи изучаваха Ник изпод бонето.

— Казах ти „момче“, нали? Но времето отлита за миг и вече си младеж, нали така? На колко си години?

— Мисля, че на около петнайсет. Но се чувствам същия като преди — каза Ник.

Мама Слотър го прекъсна:

— И аз все още се чувствам като малкото момиченце, което виеше венчета от маргаритки на старото пасище. Оставаш си все същият и това не се променя, но всъщност непрекъснато се променяш и нищо не може да се направи по въпроса.

Тя приседна на очукания си камък и продължи:

— Помня нощта, когато дойде тук, момче. Аз казах: „Не можем да оставим малчугана да си отиде“ и майка ти се съгласи, а всички започнаха да се дърлят, докато не се появи Сивата дама. „Хора от Гробището! — каза тя. — Чуйте Мама Слотър. Не е ли останало никакво милосърдие в костите ви?“ Тогава всички се съгласиха с мен. — Тя замълча и поклати дребната си глава. — Тук не се случва кой знае какво и дните си приличат. Сезоните се редуват, бръшлянът расте, камъните се строполяват, но твоето идване тук... е, радвам се, че се случи, това е.

Тя се изправи и измъкна мърлява кърпа от ръкава си, плю върху нея и се протегна, колкото можа, за да изтрие кръвта от челото на Ник.

— Готово, така изглеждаш по-прилично — каза строго старицата. — Като се има предвид, че не знам кога пак ще те видя, умната!

Ник се чувстваше така смутен, както никога досега. Тръгна към гроба на Оуенсови и с радост видя, че и двамата му родители го чакат там. Когато приближи обаче, радостта му бе заменена от притеснение — защо господин и госпожа Оуенс стоят така, всеки застанал от една страна на гроба, като образи от стъклопис? По лицата им не можеше да се прочете нищо.

Баща му пристъпи напред и каза:

— Добър вечер, Ник. Надявам се, че си добре.

— Поносимо — отговори Ник.

Така отвърщаше и господин Оуенс, когато някой от приятелите му го попиташе същото.

Баща му продължи:

— С госпожа Оуенс цял живот сме искали дете. Не мисля, че някога щяхме да имаме по-добро момче от теб, Ник — и той погледна сина си с гордост.

— Ами, да, благодаря ти, но... — смотолеве момчето и се обърна към майка си, сигурен, че може да я накара да му каже какво става. Ала тя беше изчезнала. — Къде отиде мама?

— Ох... да... — с неудобство промълви господин Оуенс. — Нали я знаеш Бетси. По някой път се случват неща, когато... ами, не знаеш какво да кажеш. Нали разбираш?

— Не — отвърна Ник.

— Предполагам, че Сайлс те чака — каза баща му и изчезна.

Минаваше полунощ. Ник тръгна към стария параклис. Дървото, пораснало в улука на куличката, бе съборено от последната буря и бе повлякло със себе си част от траурно черните плочи на покрива.

Ник зачака, седнал на сивата дървена пейка, но от Сайлс нямаше и следа.

Вятърът духаше на силни пориви. Беше късна лятна вечер, когато здрачът сякаш трае вечно. Беше топло, въпреки това Ник усети как кожата на ръцете му настръхва.

До ухото му се разнесе глас:

— Кажи, че ще ти липсвам, глупчо!

— Лиза? — Ник не беше чувал и виждал вещицата вече цяла година, от нощта на Всякой Джак. — Къде беше?

— Гледах — каза тя. — Една дама не е длъжна да съобщава всичко, което прави.

— Гледала си мен ли? — попита Ник.

Гласът на Лиза прошепна в ухото му:

— Честно, животът се пропилява в живеене. Никой Оуенс. Защото единият от нас е твърде глупав и ще живее, и това не съм аз. Кажи, че ще ти липсвам.

— Къде отиваш? — попита Ник. — Разбира се, че ще ми липсваш, където и да идеш...

— Твърде глупав — прошепна гласът на Лиза Хемпсток и той усети докосването ѝ по ръката си. — Твърде глупав, за да живее.

Усети докосването на устните ѝ по бузата си и ъгълчето на своите устни. Тя го целуна нежно, а той беше твърде смутен, твърде засрамен, за да реши какво да прави.

Гласът ѝ каза:

— И ти ще ми липсваш. Винаги!

Полъх на вятъра разроши косата му, а може би беше нейната ръка, и в следващия миг разбра, че е сам на пейката.

Тогава се изправи.

Тръгна към вратата на параклиса, повдигна камъка, който стоеше до нея и взе резервния ключ, оставен там от отдавна починал клисар. Отключи голямата дървена врата, без дори да опита дали ще успее да се плъзне през нея. Тя проскърца недоволно и се отвори.

Вътре в параклиса беше тъмно и Ник осъзна, че присвива очи, за да види.

— Влизай, Ник — разнесе се гласът на Сайлъс.

— Нищо не виждам — отвърна момчето. — Много е тъмно.

— Вече? — каза Сайлъс и въздъхна.

Ник чу шумолене на кадифе, после драсване на клечка, която пламна и запали две огромни свещи в резбовани дървени свещници в дъното на стаята. На светлината им Ник видя, че наставникът му стои до голям кожен куфар — често такива ги наричат „параходен сандък“ — толкова голям, че дори висок мъж може да се свие и да спи вътре. До него лежеше черната кожена чанта на Сайлъс, която Ник беше виждал няколко пъти, но все още намираше за впечатляваща.

Параходният сандък бе тапициран с бяло. Ник протегна ръка към вътрешността, докосна коприна, напипа и суха пръст.

— Тук ли спиш? — попита.

— Да, когато съм далеч от дома — отвърна Сайлъс.

Ник беше изумен — Сайлъс беше тук, откакто се помни, че и от преди това.

— Не е ли тук твойт дом?

Сайлъс поклати глава.

— Къщата ми е далеч, далеч оттук, ако все още е обитаема. В родния ми край имаше проблеми и изобщо не съм сигурен какво ще намеря там при завръщането си.

— Прибираш ли се? — попита Ник. Дори неизменните неща се променяха. — Наистина ли си тръгваш? Но... ти си моят наставник.

— Бях твойт наставник. Сега си вече достатъчно голям да се грижиш сам за себе си. Аз трябва да се погрижа за други неща.

Сайлърс затвори капака на кафявия кожен куфар и започна да стяга ремъчета и закопчалки.

— Не може ли да остана тук? В гробището?

— Не бива — каза Сайлърс. Ник не помнеше гласът на наставникът му някога да е бил толкова ласкав. — Всички хора тук вече са изживели живота си, Ник, дори и най-краткия. Сега е твой ред. Трябва да живееш.

— Може ли да дойда с теб?

Сайлърс поклати глава.

— Ще те видя ли отново?

— Може би — в гласа му се долавяше доброта и още нещо. — Няма значение дали ти ще ме видиш, не се съмнявам, че аз ще те видя. — Той подпря кожения сандък до стената и тръгна към вратата в другия край на стаята. — Ела с мен.

Момчето тръгна след него и се спусна по малка вита стълба в криптата.

— Позволих си да ти приготвя куфар — обясни Сайлърс, когато стигнаха долу.

Върху купчина плесенявали псалтири стоеше малък кожен куфар, миниатюрен двойник на сайлърсовия.

— Всичките ти вещи са вътре — каза наставникът му.

— Разкажи ми за Почетната стража, Сайлърс — помоли Ник. — Ти си в нея. Мис Лупеску беше в нея. Кой друг? Много ли сте? Какво правите?

— Не правим достатъчно. Най-вече охраняваме граничните земи. Пазим границите на нещата.

— Какви граници?

Сайлърс не отговори.

— Искаш да кажеш като това, че спря Джак и хората му?

— Правим каквото трябва — гласът му прозвуча уморено.

— Но вие постъпихте правилно. Нали спряхте Джаковците. Те бяха ужасни. Бяха чудовища!

Сайлърс пристъпи по-близо до Ник и така момчето трябваше да отметне глава назад, за да види бледото лице на мъжа. Наставникът му промълви:

— Аз невинаги съм постъпвал правилно. Когато бях по-млад... правех по-лоши неща и от Джак. По-лоши от който и да е от тях.

Тогава бях чудовище, Ник, по-лош от всяко чудовище.

На Ник дори не му хрумна, че мъжът може да лъже или да се шегува. Знаеше, че казва истината и попита:

— Но вече не си такъв, нали?

— Хората могат да се променят — отвърна Сайлъс и млъкна. Ник се чудеше дали наставникът му, дали Сайлъс, не е потънал в спомени. После мъжът каза: — За мен беше чест да бъда твой наставник, младежо. — Ръката му се скри под наметката и когато я измъкна, в нея се виждаше протрит стар портфейл. — За теб е. Вземи го.

Ник взе портфейла, но не го отвори.

— Вътре има пари. Достатъчно като за начало, но нищо повече.

Ник каза:

— Днес ходих при Алонсо Джоунс, но го нямаше или не можах да го видя. Искях да ми разкаже за далечните земи, където е бил, за острови и китове, за ледници и планини, за земи, където хората се обличат и се хранят по странен начин. — Ник замълча, после продължи: — Тези места още съществуват. Отвън има цял един свят. Може ли да го видя? Може ли да ида там?

Сайлъс кимна.

— Да, навън има цял един свят. Във вътрешния джоб на куфара ти има паспорт. Издаден е на името на Никой Оуенс. Не беше лесно да се направи.

— Ако размисля, може ли да се върна тук? — попита Ник, после сам си отговори: — Ако се върна, това място ще си е тук, но вече няма да бъде мой дом.

— Искаш ли да те изпратя до портата? — попита Сайлъс.

Ник поклати глава.

— По-добре да отида сам. А, Сайлъс... Ако някога се озовеш в беда, повикай ме. Ще дойда да ти помогна.

— Аз — каза Сайлъс — не се озовавам в беда.

— Не. Предполагам, че не. Но все пак...

В криптата беше тъмно и миришеше на мухъл, влага и стари камъни. За пръв път му се стори много тясно.

Ник каза:

— Искам да видя живота, да го хвана в ръце. Искам да оставя стъпки в пясъка на пустинен остров. Искам да играя футбол. Искам...

— той спря и се замисли. — Искам всичко.

— Добре — каза Сайлъс. После вдигна ръка, сякаш отмяташе кичур от очите си — крайно нетипичен за него жест. — Ако някога се случи да съм в беда, категорично ще те повикам.

— Въпреки че никога не попадаш в беда?

— Съвсем правилно.

В ъгълчето на устните му потрепна нещо, което можеше да е усмивка, можеше да е съжаление, можеше да е просто игра на сенките.

— Тогава сбогом, Сайлъс — Ник протегна ръка, както правеше като малко момче, Сайлъс я пое със своята студена длан с цвят на слонова кост и силно я разтърси.

— Сбогом, Никой Оуенс.

Ник взе малкия си куфар. Отвори вратата, излезе от криптата и пое по пътеката, без да се обръща.

Отдавна бе минал часът, в който заключваха портата. Запита се дали ще успее да мине през решетките или ще трябва да се върне в параклиса, за да вземе ключ. Но когато стигна до входа, видя, че малката вратичка е отключена и широко разтворена, сякаш го очакваше, сякаш гробището лично се сбогуваше с него.

Една бледа, закръгленка фигура го чакаше пред отворената портичка и му се усмихваше, докато той вървеше към нея, а в очите ѝ на лунната светлина блестяха сълзи.

— Здравей, мамо — каза Ник.

Госпожа Оуенс разтри очите си с юмрук, после ги попи с престилката си и поклати глава.

— Реши ли какво ще правиш?

— Ще видя света — каза Ник. — Ще се забърквам в неприятности, ще се измъквам от неприятности, ще видя джунгли и вулкани, пустини и острови... и хора. Искам да се запозная с ужасно много хора.

Госпожа Оуенс не отговори веднага. Гледаше го, а после запя една песен, която Ник си спомняше, песен, която майка му пееше, когато бе още съвсем малък, песен, с която го приспиваше като дете.

*Спи, мъниче мое, спи,
чак до сутринта.*

*Ще пребродиш ти света,
ако не греша...*

— Не грешаш — прошепна Ник. — Ще го преброя.

*Ще целуваш хубавици, ще танцуваш до зори, ще
намериш своя път и съкровище дори...*

Тогава госпожа Оуенс си спомни последния куплет на песента и го изпя на сина си:

*Болката и сладостта на живота приели, вред ти
остави следа.*

— Вред ти остави следа — повтори Ник. — Не е лесна задача, но ще се постарая.

Опита се да прегърне майка си, както когато беше дете, но със същия успех можеше да опита да прегърне мъглата, защото бе останал сам на алеята.

Пристъпи напред, премина през вратата и излезе от гробището. Стори му се че чу някой да казва: „Толкова се гордея с теб, синко“, но може би си въобразяваше.

На изток лятното небе започваше да просветлява и Ник се отправи натам. Спусна се по хълма към живите хора, към света, към зората.

В чантата му имаше паспорт, в джоба му — пари. По устните му танцуваше усмивка, ако и да беше плаха, тъй като светът е по-голям от малкото гробище на хълма. В света го очакваха опасности и тайни, предстоеше му да завърже нови приятелства и да преоткрие старите, грешки очакваха да бъдат направени и пътища да бъдат извървени, преди най-накрая да се завърне в гробището или да се качи с Дамата на широкия гръб на нейния огромен сив жребец.

Но между сега и тогава се простираше Животът и Ник пристъпи в него с широко отворени очи и открито сърце.

*Казах
нея я няма,
но аз съм жива, жива съм
идвам в гробището,
за да ти изпея приспивна песен.*

Тори Еймъс, „Гробище“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.